

33

Kjersti Skomsvold

JAGUAR

Kjersti A. Skomsvold, 1979'da Oslo'da doğdu. Oslo Üniversitesi'nde matematik ve bilgilsayar mühendisliği okuduktan bir süre sonra aynı üniversitede edebiyat öğrenimi de gördü. 2009 yılında yayımlanan ilk romanı *Hızlandıkça Azalıyorum* [Jo fortere jeg går, jo mindre er jeg] ile büyük bir başarı kazandı. Norveç'in en prestijli edebiyat ödülü Tarjei Vesaas İlk Kitap Ödülü'ne layık görülen roman, IMPAC adayları arasında yer aldı ve tiyatroya uyarlanıp sahnelendi. Yazarın ikinci romanı *Monstermennesker* 2012'de, üçüncü romanı *33* ise 2014'te yayımlandı. Skomsvold'un *Litt trist matematikk* [Biraz Üzgün Matematik] adlı bir şiir kitabı ve ismini Gombrowicz'in *Ferdydurke* romanından alan bir çocuk kitabı da bulunmaktadır: *Meg, meg, meg*. [Ben, ben, ben]

Deniz Canefe, Norveççe, İsveççe ve İngilizceden çeviriler yapmaktadır. Per Petterson, Jack London, Thorvald Steen, Karin Alvtegen, Oz Shelach gibi birçok önemli yazarın kitaplarının yanı sıra, Skomsvold'un ilk romanı *Hızlandıkça Azalıyorum*'u Türkçeye kazandırmıştır.

33 / Kjersti Skomsvold

Kitabın Özgün Adı
33

© Kjersti Skomsvold, 2014
© Jaguar Kitap, 2016

1. Baskı: Nisan 2016
ISBN: 978-605-6587-87-0

Norveççe aslından çeviren
© Deniz Canefe

Editör
Ferhat Özkan

Sayfa Tasarım
Hakan Güngör

Baskı-Cilt
Ana Basın Yayın San. Tic. A.Ş.
Sertifika No: 20699

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Jaguar Kitap'a aittir.

Çeviriye katkılarından dolayı NORLA'ya teşekkür ederiz.
Vi ønsker å takke NORLA for oversettelsesstøtten.

JAGUAR KİTAP

Prof. Dr. Cemil Bilsel Cad. Sayan Han No: 8/22 Eminönü/İstanbul
Tel: 0 212 522 94 22
www.jaguarkitap.com
iletisim@jaguarkitap.com
Sertifika No: 27215

33

Kjersti Skomsvold

Norveççe Aslından Çeviren
Deniz Canefe

GECELERİ KARANLIK EVDE dolaşıyor, pencereden dışarı bakıyorum; ay bir var bir yok. Bir gözüm Samuel'in, bir gözüm Ferdinand'ın fotoğrafında. Rahat koltuğuma oturuyorum ve güneş ışığına dönüşeceğimi, Samuel ve bir çocukla mutlu olabileceğimi düşünüyorum. Oysa "mutlu" sözcüğünü kullanmak istemiyorum; çünkü dileği bir anda pastamsı bir şeye dönüştürüyor bu. Dik oturup uyumaya çalışıyorum, yatakta uyumaktan daha iyi; öyle dik oturuyorum ki arkaya devrilip ayaklarımı havaya dikecekmişim de Tanrı tabanlarımı görebilecekmiş gibi bir duyguya kapılıyorum. Kırılıyorum, hayal kırıklığına kapılıp oturakalıyorum. Peki ne yüzünden? Yaşam. Kör kuyuya kovasız gitmek gibi, arsız bir yalan olsa bile bu. Yaşamak bana göre değil; çünkü ne insanları seviyorum ne hayvanları; bunun üzerine kafa yormaya başlar başlamaz düşünceler her şeyi çarpıtıyor, bastırıyor. Olgunluk yıllarımı bir *koket* gibi dikkatli adımlar atarak geçirme fikrinden de hoşlanmıyorum; oysa bu, yaşlanmanın bir parçası. İnsan kendisine yavaş yavaş yabancılaştığını anlıyor; sabahları kalkıyorum, başka şeyler istiyorum. Matematiğe sırt çevirip yüzümü sevgiye dönmek için yakıcı bir istek büyümeye başladı içimde, ama bu duygularımı

kimseye açmadım; konuşsaydım herhangi bir duygu taşımadığımı söylerdim. Konuşsaydım dünya birdenbire depresyona girerdi. Güneş doğuyor, markete gitmeye karar veriyorum; konserve rafları arasında bir çocuk arıyorum boş yere, dudaklarımı belli belirsiz kıpırdatıyorum, konuşuyorum: Artık eve döneyim. Sonra etrafıma bakınıp mırıldanıyorum: Burada biter artık. Bir yaşamı olmayan insan, yanılsama yaratmak zorunda kalır. Ahlaksız olmayı düşlüyorum, hastalıklı hayallerim var; çalıştığım berbat okula ihanet etmeyi düşlüyorum, orada beni gerçekten tanıyan yok, megaloman olmayı düşlüyorum. Napolyon gibi, diyorum; yetenekli ya da değil, o ufacık adam kendisini Avrupa'nın hükümdarı ilan etmişti! Geceleri de düş görüyorum, sonunda koltuğumda uykuya daldığımda, yıldızlar çatıların üzerinde parlarken bir bacağımın başkasına ait olduğunu görüyorum rüyamda, Samuel'in bacağımın onun olduğunu söylemesini istiyorum. Birbirimize en tatlı sözleri söylüyoruz. İrlanda dilindeki bu sözler bir katilin kurbanının canını almadan önce kulağına fısıldamasına benziyor. *Codladh samh**.

Çocuğun büyük aşktan önce geldiği durumlar varmış diye duydum, ama benim için geçerli değildir bence bu. Ferdinand'ımın ölüsüyle yatacak cesareti bulamadığım sürece olmaz. Albatros gibi de yapabilirim. Yıllar boyu yere ayak basmadan uçabilen albatros, konacağı zaman pençelerini başka bir albatrosa, tercihen karşı cinsten birine geçirir ki aynı anda yere inip birbirlerine tecavüz edebilsinler. Ardından, soylarının süreceği düşüncesiyle uçup yollarına giderler.

Öyleyse bir çocuğumun mu olması gerekiyor? Kimileri buna kolayca karar verebilir, ama ben bir sonuca varmadan

* "İyi uykular." (ç.n.)

önce, seçenekler gözümün önünde albatroslar gibi uçuşup durur. Kimi zaman da albatroslar hiç konmaz. Bir deniz fenerini andıran tek odalı bu küçük dairede benimkinden başka bir yürek daha çarpmalı; kafesteki bir maymun gibiyim burada, hem özgür hem tutsak. Evime, Norveç'e taşındım; Ferdinand, Fransa'da, toprağın altında kaldı; Samuel capcanlı; ama erişemeyeceğim kadar uzakta, İrlanda'da. Bir üçgen gibiyiz; hani şu küçük bir metal sopayla çalınan eşkenar üçgen bir zil. Kendimden başka biri daha gerekiyor bana, kendimin yanı sıra. Yoksa hep kendimi düşünüyorum! Bu da bana yetmiyor. Ne olursa olsun yetinmemeliyim zaten, yoksa kaybederim, oyunun kuralları böyle.

Matematik dışında bir şeye bağlanmak istiyorum; örneğin yanımda birinin yaşadığını görmek. İstiyorum ki ben olan biteni anlamadan, ilk sözcüğünü söylesin o, üstelik bunu ben belirlemeyeyim. Ne olursa olsun! Duyayım, anlayayım, önemseyeyim bu sözcüğü. Çocuğun başına bir kötülük gelsin istemiyorum; öte yandan benim başıma gelenler olmasaydı ayakta kalmayı başaramazdım, biliyorum. Özellikle akciğer hastalığımı düşünüyorum, yakalandığıma çok pişman olmuştum; sanırım pişman olmak sözünü tam anlayamıyorum; insan böylesi koşullarda elinden gelenin en iyisini yapar. Kendiminki yerine çocuğun bedeni için kaygılanmak beni rahatlatacak. Kendi bedenimle ilgili aşırı çok sayıda etken, belirti biliyorum; akciğer dokularında dolaşan küçük örümcekleri tekrar tekrar saydım, isteseydim en kesin istatistikleri çıkarabilir, her şeyi olası en iyi duruma getirecek yepyeni bir bilim alanı yaratabilirdim; oysa çocuk söz konusu olduğunda onu kuru mama yerine birkaç gün daha balık köftesi ve pilavla besleyebilmek için bana gereken bilgilerin ancak kıyısına erişebilirim.

Yavru satın alınabilir, en azından hayvan yavrusu satılıyor. Taze yumurta alabileceğim biri olduğunu öğrenmiştim; albatroslar yalnızca bir yumurta yaptıkları için yumurtaları çok değerli. Bir kuluçka kutusu bulmalıyım; neyse, sorun değil, birilerini tanıyorum. Telefon ediyorum, postacı gelip kutuyu kapıma bırakıyor. Orta boy tencereyi andıran kuluçka kutusunu gözümün önünde olsun diye salonun ortasına koyuyorum. Yumurtanın çatlayıp yavrunun çıkmasına aylar var; bu süre içinde tahtaların üzerine yüzükoyun uzanıyorum, çenemi ellerime dayayıp bütün dikkatimle mucizeyi izlemekten dirseklerimde sıyrıklar oluşuyor. Aslında mucize falan yok, doğanın işleyişi. Arada sırada yumurtayı kuluçka kutusundan almak, koynuma gizleyip sessizce banyoya gitmek istiyor canım. Orada onu el feneriyle aydınlatıyorum. Beni şaşırtacak bir şey, çarpan minik bir yürek, biçimini bulmaya çalışan yumuşak bir beyin görmek istiyorum. Yavru ya doğacak ya doğmayacak; doğmazsa yumurta akı olarak kalacak, ölmeyecek demek ki, böylesi en iyisi. Yüreklerin çarpmadığı yerlerde de yaprakların düşmesi gerekir ve bu düşük de başka düşükler gibi dünyanın büyük denizinde bir damla. Kendimi bu düşünceye alıştırmak, üzüntüyle barışmak istiyorum, o sırada, bu güzelim günde yumurta çatlıyor, yavru dışarı çıkmak istiyor; yumurta onu tükürüp atıyor. Zamanın geldiğini biliyorum, o anın geleceğinden kuşkum yoktu, daha önce de geldiğini sandığım günler dışında. Konu çocuk değil, çocuk rahme düşmedi, bu nedenle konu sevgi olmalı. Sevginin neye benzeyebileceğini daha önce görmüştüm.

Kar altında, Ferdinand'la yürüyorduk, aramızdan karlar uçuşuyordu; davetten ayrılmıştık. Koyu renk paltosunun içinde ince bacakları, güzel paltosunun yakasına inen

saçlarıyla onun kendisine özgü silüetini alacakaranlıkta bile metrelerce uzaktan tanıyabilirdim ve daha da uzakta olsa bile bedenim sokakları geçer, evlerin köşelerini döner, tepeleri tırmanır, bulaşıcı bir hastalık gibi ülke sınırlarını aşarak onu bulurdu; kollarımı onun boynuna dolar, bir daha asla bırakmazdım. Şimdi yanı başımda yürüyordu, genellikle kovalanıyormuş gibi hızlı giderdi, ben de pek yavaş sayılmazdım; gölgelerimiz bir anlam çıkaracak zaman bulamazdı hiç. Paltomun altında ince çoraplarım vardı, ama üşüdüğümün farkında bile değildim neredeyse, ayaklarımın hareketleriyle aynı tempoda konuşuyordum, sanki sözcükler adımlarımı yakalamak için ağzımdan dışarı koşuyordu. Sigara dumanı fırtına öncesi ağırlaşan hava gibi çevremizde asılı duruyordu. Ferdinand'ın söylediklerimi dinlediğini fark ettim, açık bir yürek kapısı gibi hep oradaydı, sözcükleri içeri buyur ediyordu; en yakınında kim dururusa dursun içeri almaya hazır bekliyordu. Ona düşündüklerimi anlatarak yazı yazma alıştırması yapıyordum. İçimdeki şeytanlarla başa çıkmak için kendimi edebiyata yönlendirmem gerektiğini söylemişti. Hem havuç hem de kırbaç olabilen bir şeyler görüyordu bende. Hımın, dedi sözcükleri yakalar yakalamaz. O zaman gerçek bir kitabın içine yazabileceğim bir cümle söylediğimi düşledim. Sınamak için başka bir kitaptan çalınmış laflar etmek istedim, aniden durup kolunu yakalayarak fısıldadım:

"Ölülerin üzerimizdeki gücü, bizi her zaman görebileceklerine inanmamızdan kaynaklanıyor."

Başımı kaldırıp Ferdinand'a baktım.

"Hımın," dedi.

Yabancı odadaki yorganın üzerinde paltomu çıkarınamıştım, Ferdinand da ceketiyle yatıyordu yatağa pek temas

etmemek için, oysa ikimiz de çok geç olduğunu biliyorduk, kendimizi ya da birbirimizi bulmayı denerken şimdiden karşımızdakinin içinde kaybolmuştuk. Bu sevgi sakat bir cenindi, anlamadığımız nedenlerden dolayı olanaksız bir olanak ya da tersiydi. Sanki bunları anlasaydık birbirimizi daha da hasta edecektik. İlaçlarımızla birbirimize hastalık bulaştırmıştık, oysa Ferdinand'ın hastalığı ruhunda, benimki akciğerlerimdeydi. Yeni çıkan sakallarını parmaklarımın ucunda, onun parmaklarının uçlarını yüzümde hissettim. İnce, narin parmakları vardı, sanki çocukluğunda bir yaylı enstrüman çalmış gibiydi. Bakışlarımız karşılaştı, ardından yollarına devam edip bir sonsuzluğun içine daldı. İnsan birinin gözlerinin içine baktığında en inanılmaz şeylerin farkına varmaya başlayabilir. Aynada her şeyin ters olduğunu, bana kendimi onun beni gördüğü gibi gösterebilecek bir aynanın neden var olmadığını düşünüyordum. İçimde hissettiğim değişiklik dışarıdan görünüyor mu diye merak ettim. Bu değişikliklerin bir şekilde dışa vurması gerekirdi herhalde, değil mi? Ya Ferdinand'la karşılaşmasaydım, o zaman yalnızca yanlış görünecektim, olmam gerekene asla dönüşmeyecektim; bu düşünce içimde Ferdinand'a vurma isteği uyandırdı. Sanki altıncı hissiyle bunu sezmiş gibi sımsıkı tuttu elimi.

Özür dilemek için ne dediğimi hatırlamıyorum ama onun "Hımın," diye karşılık verdiğini anımsıyorum. Yalnızca hafifçe saçımı okşadı. Sonra sessizlik.

"Ama ne olursa olsun beni seviyorsun değil mi," diye sordum sonunda.

"Bunun ne değeri olacaksa," dedi Ferdinand.

Gülümsedi, sonsuz bir hüzne kapıldığını düşündüm. Gözümün önüne getirmeye cesaret edemediğim, hayallerimin ulaşamayacağı kadar uzaklarda olmasını istediğim bir yerlere

doğru yola çıkmıştı. Uzun bir zaman boyunca onu yukarı çekmeyi denemiştim, tıpkı ilk karşılaştığımızdan beri onun beni yukarı çekmesi gibi. Olanaksızı başarmak, bir roman yazmak için ne gerektiğini biliyordu o. Gururla bana uzatmıştı bu armağanı. Kırılmış, yapıştırılmış yerlerini görebildiğim bir vazo gibi. Bu armağan tümüyle kusursuzmuş gibi yaparak çok iyi davrandığını düşünmüştüm. Ben de ona aynısını yaptım, teşekkür olarak kalbimi verdim; onu da kıracağını bile bile.

O romanı asla yazmadım, onun yerine matematik ders kitabı yazdım, bu daha güvenliydi, matematikte dibe batma tehlikem yoktu. Oysa Ferdinand dosdoğru dibe iniyordu ve giderek ağırlaşıyor, yukarıda tutulması zorlaşıyordu. Ben kendim de bir yandan güçlenip bir yandan daha kırılganlaşırken dünyayı ne kadar az anladığımı giderek daha iyi fark ediyordum. Sanki düşüş yüksekliği giderek artıyor, her şey bıçak sırtında yan yana duruyordu. Denizlerin sessiz derinlikleri, hırçın dalgalar, son zafer ve sonsuz yenilgi.

"Ferdinand?" dedim sesim titreyerek.

Yaklaştı, soluğu ağzıma geliyordu, gözlerimi yumdum, dudaklarını kendiminkilerin üzerinde hissettim, göğsümde, karnımda ve aşağıda, bacaklarımın arasında bir iç çekiş gibiydi. Bedenim başka bir beden oldu, benim bedenimdi, ama aynı zamanda benim bedenim değildi ve ben o öteki beden olmak istiyordum.

Ferdinand'dan önce sevginin ne kadar acımasız olduğundan hiç haberim yoktu. Bir an için kendime acıdığımda, yaşayan birinden çocuk sahibi olmam gerektiğini, Samuel'i bulmam gerektiğini anlıyorum. Yeni bir sevgi denemesi, bu kez daha farklı.

Hepsi de bir tarikatın üyeleri gibi tepeden tırnağa beyazlar giymişler,* yaptıkları şeyin bir spor olduğu düşünülürse inanılmaz ölçüde az hareket ediyorlar. Çay içmek oyunun bir parçası, bu maç günler boyu sürebilir ve buraya kadar gelmeme rağmen oyunun sadece sonunu görmek isteyişimin tek sebebi bu. Ya da buna benzer bulanık bir neden. Dünya yüzünü bahara çevirmiş, şu aydınlık akşamlardan biri. Yeryüzünün yükseklerinden gelmiştim uçakla, şimdi devasa bir çimenlikte toprağa dikilmiş gibi oturuyorum. Bağdaş kurup altıma topladığım ayaklarımı, yeniden ileri uzatıyorum sanki oturduğum yerde bir tür jimnastik yapar gibi. Formda kalmakla sadece onun uğraşmadığını gösteriyorum Samuel'e.

Samuel'i yalnızca ikili sayılar gibi düşünmeyi denedim, onunla burada, İrlanda'da bir konferansta tanışmamızın ardından. Ferdinand yeni ölmüştü ve uzun süredir onu yitirmekten korkmama karşın çok çabuk olmuştu, soluk almayı bırakması bir albatrosun havalanması gibi olmuştu ve o andan başlayarak Samuel'i yalnızca birler ve sıfırlar olarak düşünmeyi denedim çoğunlukla; ama başaramadım. Samuel'i aşırı gerçek kılmaktan korkuyordum, çünkü böyle yaparsam onu da yitirme riskim vardı. Büyük uluslararası matematik konferansı sırasında Samuel benim konuşmamı dinlemişti; ama onun orada izleyicilerin arasında bulunduğundan, bana göre önde başladığından hiç haberim yoktu. Kaldığımız otelde ertesi sabah kahvaltı sırasında öğrendim bunları.

Şimdi kanlı canlı, yaşayan bir yaratıktı, orada kriket sopasını eline almış, dikkatini toplamış, atlamaya hazır bekliyordu.

* Kriket karşılaşmalarında tüm oyuncular beyaz giyer ve uzun süreli bu karşılaşmalarda yemek ve çay araları verilir. (ç.n.)

Bu bir yalan, Samuel yalnızca sahanın ucunda, sanki kafasına bir gök taşı düşmesini beklermiş gibi duruyor ve ben çocukken başkalarıyla oyun oynarken birden nasıl dayanılmaz bir yalnızlık duygusuna kapıldığımı düşünüyorum. O kadar yalnızdım ki bu bir anlam kazanıyordu. Samuel artık pek genç sayılmaz, çabucak yoruluyordur kesin. Bana baktığını gördüğümde ona el sallıyorum, ilginç bir hareket, sanki bir ufaklığa el sallar gibi. Samuel'in iki elini birden salladığını görünce rahatlıyorum, belki duygusal olarak benden daha fazla yatırım yapmıştır. Öyleyse bir heyecan duymuş olmalı. Arka planda güneş batmak üzere, Samuel bana doğru geliyor, sanki beni dansa kaldırmak isteyecekmiş gibi kızarıyorum.

"Merhaba."

"Merhaba."

"Kazanıyor musunuz?"

"Kazanıyoruz."

Sanki insanları, benim haricimdeki diğer insanları pek sevmiyormuş gibi yanımda durmayı sürdürüyor Samuel. Bütün bunlar, birbirimizin gözü önünde gerçekleşenler dayanılmaz ölçüde utandırıcı; ama biz dayanıyoruz çünkü bu bizi birbirimize yaklaştırıyor. Ayaklarımı uzatıyorum, dizlerimin gerektiği gibi çalıştığını gösteriyorum, sonra geriye, yerine dönüyor Samuel.

Karşılaşma epey bir kararsızlıktan sonra nihayet bitiyor, berabere kaldıklarını söylüyorum kendime, böylece hiç kimse düş kırıklığına uğramayacak. Ne yapmam gerektiğini anlayabilmek için gözetleyebileceğim kimse olmadığından kararsız bir şekilde ayağa kalkıyorum, pantolonumun arkasındaki çimenleri silkeliyorum, ne kadar amaçsız olduğumu birileri fark etmeden önce yoluma gitmekten başka

bir şey düşünmüyorum. Ama sonra Samuel aceleci adımlarla bana doğru yürüyor yine, sanki istasyondan ayrılan trende çocuğunu veya kompartımanın rafında şemsiyesini unuttuğu için vagonların arkasından koşar adım gider gibi.

"Gel," diyor Samuel ve ben bu kadar kısa bir sözcüğün ne kadar önemli olabildiğini düşünüyorum.

Vestiyer yabancı, beyaz giysili adamlarla dolu, hepsi de onları eğlendirmeye gelmişim gibi bana bakıyor. Samuel aşağı inip duş alacağını söylüyor. Şaşkın gözlerle ona bakıyorum, sanki biri benimle alay ediyor. Burada, Ku Klux Klan'ın ortasında tek başıma duracağım, üstelik de alt katta senin çırılçıplak olduğunu düşünmem gerekiyor öyle mi? Samuel'in çıplak bedenini, erkeksi kollarını, yumuşak karnını, güzel tenini gözümün önüne getirebiliyorum, ayrıca inanılmaz belki ama bacaklarının arasındaki de gözüme çekici görünüyor. Sonra gözlerimi yeniden açtığımda Samuel ortadan kaybolmuş, ben onun takım arkadaşlarıyla konuşuyorum ama doğru dinleyiciler olmadığında matematik neredeyse tümüyle anlamsızlaşıyor, adamlar yanlış yerlerde başlarını sallıyorlar, şaşırarak içlerini çekiyorlar ve ben de tam izleyemiyorum. Tek düşündüğüm şey Samuel'in belki de tam ayaklarının altında çırılçıplak olduğu. Kollarını zeminin içinden geçirsem saçlarını şampuanlayabilirim. Olağanüstü güzel saçları olduğunu düşünüyorum, neredeyse Amerikalılarınki gibi. Benimkiler daha sarı.

"Gidiyor muyuz?" diye soruyor Samuel. Kulakları temiz.

Sabun kokusunu alabiliyorum, bu koku beni sık sık hüzünlendirir; çocukmuşum, annemin giysilerini kokluyormuşum gibi hissederim. Sonra bizden önce insanların yüzyıllar boyunca yaptığı gibi sokakları adımlıyoruz, ama yine de kendimizi eşsiz hissediyoruz ve bir köpeğin önünden geçerken

Samuel'de bir şeylerin değiştiğini fark ediyorum, üstelik köpek de tam bu sırada bir polisin önünden geçerken daha da belli ediyor kendisini. Samuel ve öteki oyuncuların beyaz giysileriyle bir akıl hastanesinden kaçmış hastalar olduğunu hayal ettiğimi, kulübede durup puanları hesaplayan adam olma isteğine kapıldığımı anlatıyorum. Samuel kulübede oturan adam olabileceğimi, o kadar uzakta, bir ağacın arkasına gizlenmek zorunda olmadığımı söylüyor. Ben oranın da güzel olduğunu, çünkü ağaçların bana onu anımsattıklarını, ayrıca kanlı bir gün batımı görebildiğimi söylüyorum.

İlkel kabileler arasında bunun kan olduğunu, birtakım insanları kurban etmezlerse güneşin yeniden yükselmeyeceğini düşünenler var mıydı acaba, biliyor mu diye soruyorum. Samuel evet, diyor, çünkü o filmi görmüş, oysa ben çok özel bir şey söylediğimi sanmıştım, utanıyorum.

Birbirimize yakın değiliz, çok yaklaşırsak birbirimizin içinde kaynayıp tek bir insan olacakmışız gibi yalnızca yan yana yürüyoruz. Bu yakınlık nereden kaynaklanıyor? Birbirimizi neredeyse hiç tanımıyoruz. Daha ikinci karşılaşmamız, birbirimizle telefonda hiç konuşmadık, zaten telefonda İngilizce konuştuğumda ine çıka uçan sarhoş bir kuş gibi duyulur sesim. Simone Weil her insanın başka türlü okunmak için sessiz çığlıklar attığını yazmıştı, ben de Samuel'i, Witold Gombrowicz'in Simone Weil'i okuduğu gibi okuyorum. "Simone Weil'e bakıyorum ve şunu sormuyorum: Tanrı var mı? Hayır, ona şaşkın gözlerle bakıyorum ve şunu söylüyorum: Bu kadın, hangi büyünün yardımıyla kendi içini, beni paramparça eden şeyi yola getirecek şekilde düzenlemeyi başardı?" Onlar birbirlerinin karşıtı; belki Samuel ve ben de birbirimizin karşıtıyız, ya da ikimiz de

aynı anda hem Weil hem Gombrowicz'iz, böylece tam anlamıyla aynıyız.

Samuel benimle birlikte otel odasına geri dönmek istiyor, hiçbir şey söylemiyor; ama ben de daha dünkü çocuk değilim sonuçta ve arada sırada bir medyum olup olmadığımı düşünüyorum. Ayrıca kuzen ve yeğen olmamız da olanaksız. Külotumun delik olduğunu düşünüyorum, maçtan ayrılırken farkına varmıştım, değiştirecek zaman bulamamıştım ve Tanrı'nın bu akşam külotumu çıkarmamamı istediğini düşünmüştüm. Ama sonra bekle biraz diyorum, karşıya geçip telefon kulübesine koşuyorum. "Öteki taraf"ta yaşayan Ferdinand'a telefon ediyorum öğüt almak için. Ferdinand gülmeye başlıyor. "Sanki külottaki deliğe aldıracak da..." diyor. Âdem'in ilk karısı Lilith'in, başkalarıyla yatmak için onları kandırdığını okumuştum, Ferdinand da ilk kanama gününden sonraki hafta hamile kalınabileceğini söylüyor. Yaratıcının bacaklarımın arasında kanayan bir delik yapmak gibi bir şeyi nereden bulup çıkardığını sorabilir insan kendine. Tanrı'mızın da bir sadist olduğunu gösteriyor bu. Ama ben Lilith değilim, bunun ne sonuç verebileceğini, kazanın bedenime yayılacağını, kusmuk yeşili bir bulantı gibi içimdeki minyatür insanın kötü vicdanını sarmalayacağını düşünüyorum. Çocuğun bu yeşil yığını boğazıma doğru itmesinden ve çocuğu kusmaktan korkuyorum, eskiden kendi kalbimi kusmaktan korkardım, şimdi çocuğun çok erkenden zorla dışarı çıkmasından korkuyorum. Yutkunuyorum, yutkunuyorum, imdat çığlığı atıyorum, Samuel bana yardım ediyor. Otelin odasında rahatsız bir sandalyeye oturtuyor beni, yazı masasının bir çekmecesini çekiyor, bunu bir tür ayaklık olarak kullanıyor, ayaklarımı çekmecenin üzerine koyuyor, sonra tavandaki yangın alarmını indiriyor,

"Bundan harika kül tablası olur!" diyor. Bir elime onu veriyor, diğer elimin parmaklarının arasına bir puro yerleştiriyor, yakıyor, o sırada neredeyse uzun burnumu da tutuşturuyor. Kül tablasını giderek daha belirginleşen karnımın üzerine koyuyorum, puronun külünü silkeliyorum, dumanı aşağı çekiyorum, doğal bir yeteneğim var, çocuğun nasıl sakinleştiğinin farkına varıyorum, zaman geçiyor, çocuk tekme atmayı bırakıyor, ufalıyor, bir tür kapanış gibi bir inleyişle delikten aşağı kayıyor.

Bu olmamalı. Samuel iyi bir insan, ben de yeryüzünün en kötü insanı değilim, önce Samuel'le birbirimizi daha iyi tanımamız akıllıca olur. Birbirimizin ellerinde bir serçe gibi oturacağız, şu Çin işi dilek kurabiyelerinden birinde görmüştüm bunu ve henüz insanın böyle bir şeyi nasıl yapacağını bilmiyorum. Ferdinand çevremde kanat çırpıyor, duygularımı durduruyor ve ben de bir çocuk sahibi olmaya hazır mıyım bilmiyorum henüz. Özür olarak akciğer hastalığına dair tek bir kelime etmeyeceğim, çünkü ondan önce söylediğim her şeyi gölgede bırakır sözlerim. Kendime her zaman gerçeği söyledim ve aynı zamanda başka herkes gibi tümüyle yanıldım, Paulus'un sözleri kadar gerçek sandığım ne varsa bir rastlantılar bulamacına dönüşüyor, ya da tam tersine. Şimdi Dublin'de Samuel'le vedalaşmamız gerekiyor.

Karşı karşıya duruyoruz, iki dakika boyunca sanki birbirimizin içinde erimek ister gibi. Bu sessiz bir an ve görünüşte hiçbir şey olmuyor. Ama bir şeylerin başladığını, sanki bir anda gözümün önünde her şeyin netleştiğini fark ediyorum. Samuel konusunda içimi bir güven kaplıyor, birbirimizi tekrar görebileceğimizi ve gülebileceğimizi biliyorum kesinlikle. Yeniden karşılaşacağız.

ÖĞRETMEN OLDUĞUMU söyleyebilirim. Belki biraz daha fazlasını söylesem iyi olur. Matematik öğretiyorum ve bunu daha önce söylediysem, bunun nedeni kendi sözlerime kendimin de pek inanmaması... Beni en çok rahatsız eden, bir taklitçi olmam, normal insanlar gibi her ay maaş almak istememem değil, daha çok bir tarla faresi kadar uyum yeteneğimin olması, koşullar iyi ya da kötü yönde nasıl gelişirse gelişsin kimsenin benim rahatsızlığımı anlamaması... Yazgının belirleneceği o sınıfa adım adım, darağacına gider gibi girmek, fırtınayla devrilmemek için öne doğru eğilip durmak... Burada hiçbir sınırım yok, öğrenciler diktiğim engelleri devirip içeri dalıyorlar ve şayet uzak dururlarsa ben bir karamelayla onları kandırıp içeri alıyorum... Kendimi tümüyle kaybolmuş hissedebiliyorum, sürekli alnımı duvara çarpıyorum, kaybolmamak için kapı pervazına sıkıca tutunuyorum... Güvensizliğimi belli edersem doğal olarak bu bana karşı kullanılacak, akciğer hastalığımı da gizlemem gerek, öksürüğü bir hap gibi yutmaya çalışıyorum... Uzun vadede bunun sonuçları ne olacak? Asla bilemeyeceğim; yanıt derinlerde gömülü.

Gri, neredeyse penceresiz ve kapısız bir okulda çalışmak iyi bir fikir gibi görünüyor, kesinlikle bunun için yaratılmadıysam da... Söylediğim her şeyi bilerek ve inanarak söylemek zorundayım, barutu yeniden keşfetmeliyim, öğrenciler yapmacıklığı anında sezerler... Bana bir şey sorduklarını duyuyorum; ama ne sorduklarını anlamıyorum, onlardan gelen sesler kafamı çok çabuk karışıyor; özellikle sözcükler beni sağırlaştırıyor: Öğrencilerin onlara konulan tanılar yüzünden aldıkları sert ilaçlar sayesinde kedi gibi mutlu olmalarıyla ilgili söyledikleri bana Tanrı'nın sevgisini hatırlatıyor... Gözlerimin önünde pantolonlarını indirir gibi doğal bir şekilde yaşamlarını görünür kılıyorlar ve ben de karşılık olarak onlara kendimden bir şey göstermezsem yalnızca bir makineyim demektir.

Öğrenciler ne çocuk ne yetişkin, yaşamın geri kalanında hangisinin kök salıp, hangisinin rüzgâra kapılıp gideceğini biliyorum, sahip olmak istemediğim bir bilgi bu... Önsezilerimi haklı çıkarmalarından korktuğum için bu bilgimi onlardan gizlemeye çalışıyorum... Yoksa sonra kendimi suçlu hissederim... Öğrencilere amcamın bana matematik hakkında öğrettiği her şeyi öğretmek istiyorum, ama böyle yaparak onlara çok fazla bağlanmaktan korkuyorum, şimdiden bir kere dilim sürçtü, onlara "çocuklarım" dedim... Kimileri isteyerek ölmeyi deniyor, bugün, burada bir çorapla ilgili şanssız bir olay yaşandı, şu doğru dürüst topuğu olmayan kalın, pamuklu çoraplardan biriyle ilgili. Çorapları öneren bendim, ama ayağa giyileceklerini, boğaza tıkılmayacaklarını söylemeyi unutmuşum... Her taraf intihar etmek isteyenlerle dolu... Öğrenciler kahvaltı edercesine hap yutuyorlar, bir ayak bileklerine ip bağlayıp pencerelerden dışarı sallanıyorlar... İç ceplerinde her zaman bütün bu oyunların

yalnızca bir yardım çığlığı olduğunu söyleyen bir mektup taşıyorlar, bu o kadar büyük bir haksızlık ki... Bense onların kafalarının karışacağı, kendilerininki yerine benim yaşamımı alacakları kaygısını taşıyarak dolaşıyorum... İşe başladığımdan beri yaşamımı öğrencilere vereceğimden, benden geriye hiçbir şey kalmayana dek bu sınıfta kalmayı sürdüreceğimden korkuyorum... Düşlerimden geriye yazacak hiçbir şey kalmayana dek... Sürekli olarak kendimi buradan başka hiçbir yerde olmak istemediğimi düşünürken yakalıyorum, kendimi Samuel'le ilgili hayallere kaptırmama fırsat yok, burada gerçek her yeri kaplıyor.

"Beni dinleyin şimdi," diyorum öğrencilere... "Şimdi size çok özel bir şey anlatacağım!" Ama hiçbirinin kafasına girmiyor, benim için büyük anlam taşıyan formülleri yineliyorum, öğrenciler bunu daha önce duymuş oldukları için içlerini çekiyorlar... Sözcüklerimin onlar üzerinde silinmez izler mi bırakacağını yoksa bir kulaklarından girip ötekinden çıkacağını mı asla bilmiyorum... "Cezalısınız, köşeye gidin!" diyorum. Ama hiç kimse cezalıymış gibi davranmıyor, o zaman kendim en uzak köşeye gidip durmak zorunda kalıyorum, öğrenciler cezayı kendime verdiğimi sanacaklar... Köşede durup duvardaki tahta kurularını sayarken benim de sevimli bulacağım biri olmak istiyorum.

Arabasında, direksiyonun arkasına saklanmış müdür şeytanın ta kendisi gibi görünüyor; yüzü, gömleğiyle aynı renk... Öğretmenler toplantısında göğsüne vurarak en sorunlu öğrenciler üzerinden ne kadar para kazanabileceğimizi anlatıyor, pek çok destek fonu var, öğrenciler için en iyisiymiş gibi söz ediyor bundan... Başımla onaylayıp gülümsemek zorunda olduğumu hissediyorum, eminim ona yağcılık yaptığımı düşünüyordur... En kötüsü de benim kesinlikle öyle

yapıyor olmam... Toplantılardan sonra benim kalmamı istiyor, yüksek sesle kendi yazdığı şiirleri okuyor bana ve etkilenmiş gibi yapmaktan başka çarem yok... Birinin onun kafasını koparmasını isterdim, ama bu tek yumurtalı bir hücrenin kafasını koparmak gibi olurdu, bu yüzden teslim oluyorum, onun yerine kendi bedenimin parçalarını kesme planları yapıyorum.

Samuel'i özlüyor muyum? Elbette özlüyorum... İlk gördüğüm andan itibaren özledim onu... Şimdi hiçbir sonu olmayan bütün özlemlerin toplandığı bitmez tükenmez bir kriket karşılaşmasına tutsak olmuş... Samuel'le benim aramdaki uzaklığı anlamıyorum, Kuzey Kutbu'nda duran, Moskova yönünü gösteren bir tabela gibi... Bir anlamda ciğerlerimde birbirimize yaklaşmamıza yetecek kadar soluk yok... Ama o benim ne kadar hasta olduğumu bilmiyor ve ben ona telefon edip anlatmaya cesaret edemiyorum... Samuel sınıfın dışındaki ormandaymış gibi yapıyorum, buna inanabiliyorum, benim de o ormanda bir kulübem var. İnanmak, başka hiçbir şeye yaramasa da ummaktan daha kolay, Samuel'in hemen kapının önünde olduğuna, her an kapıyı açıp onu orada bulabileceğime inanıyorum... Ama başımı kaldırıp yukarı bakmaya cesaret etmem gerek bunun için.

Samuel'in özlemi ya da bir gelecek özlemi, geçmişe yaklaştıkça içimde giderek güçleniyor sanki; Ferdinand'ın ayaklarını boyayan ölümcül mavi, bacaklarımdan yukarı tırmanıyor... Ferdinand'la beni birbirimizden ayırmak kolay değil, Ferdinand ameliyatla kendimden ayırdığımı sandığım, oysa hiç yanımdan ayrılmayan siyam ikizim. Ferdinand düşüncesi, ayakkabıma yapışan köpek boku gibi... Gerçekten sevdiğim az sayıda insandan biri o ve bunun cezası ondan daha fazla nefret edebileceğim hiç kimsenin kalmaması, bu en

ağır ceza olmalı. En azından ondan nefret ediyor olsaydım her şey daha kolay olurdu.

Okula giderken trende Ferdinand'la tartışıyorum yüksek sesle, ona kızgınlığım sürüyor, bu kadar çok yer kaplayan onun karanlığı mı yoksa benimki mi diye soruyorum ve Ferdinand bütün o yanıtlanmamış soruları tek başına yüklenmeye dayanacak güçten yoksun bir yaratık olan benim sızlanmalarımı dinlemek zorunda... İçimde kendi yalnızlığını sayıklayıp duran sesi dinliyorum, o kadar hüzünlü ki dayanılacak gibi değil, çünkü yanıt veren hiç kimse yok! O zaman ağlıyorum... Benim yaşayabilmem için Ferdinand'ın ölmesi gerekmiş olamaz, yine de başkalarının ayakta kalması için kimileri dibi boylamak zorunda mı diye merak ediyorum... Sönmek üzere olan ciğerlerim yüzünden kendim için bir akciğer nakli istemeyi bırakamamam bunun en güçlü kanıtı değil mi? Ferdinand giderek daha derinlere batarken kendimi nasıl büyük bir ateşle yukarıda tutmaya çalıştığım düşüncesi... Fransa'da yaşıyorduk, ışıklar kentinde bir balkonda duruyorduk, oysa Ferdinand için her şey bir bodrum karanlığına gömülmüştü... Bu karanlık korkuttu onu, çocukluğundan beri gerçek karanlığı yaşamamıştı, bana anlatmıştı bunu, sık sık birbirimize çocukluğumuzdan bir şeyler anlatırdık ve şimdi Ferdinand'ın içinde sarı, iltihaplı bir apse büyüyor, büyüyor, her şeyi dolduruyordu orada, balkon demirine oturmuş kenarda dengesini korumaya çalışırken çok geçmeden kambur bir ihtiyara benzemeye başlamıştı, oysa yaşamının daha yalnızca yarısına gelmişti... Birilerinin onun peşinde olduğunu sanıyordu, hastalığı bu ölçüde ilerlemişti, onu yakalayacaklarını, aşağıya iteceklerini düşünüyordu, kim olduklarını bilmiyordu, her tarafı sardıklarını biliyordu sadece, gözyaşlarını

tutamaz olmuştu... Ağlıyor, titriyordu. Arkadaşları ortadan kaybolmuştu. Hani şu, kendisine böyle bir şey yapmaması gerektiğini ve iltihaplı yumruyu kümeste yetiştirilen bir tavuk gibi beslemeyi sürdürürse öleceğini anlayan arkadaşları... Sonunda Ferdinand'ın hastalığı her şeyi doldurdu, ben düşüncelerimi ondan uzak tutmaya, matematik kitabı yazmaya odaklanmaya çalışıyordum, anlamaya çalışıyordum, ama her şeye karşın iltihaplı yumru, saklandığım yerin duvarlarını sapsarı boyamıştı sanki, Ferdinand'ın içindeki cehennem benim içimi de korkunç bir endişeyle dolduruyordu ve kendini yerden çok yüksekte duran balkondan aşağı attığı zaman bütün bunları bitirdiğini sanmıştım, oysa sanki her şey asıl o zaman başlamıştı, epey zaman önceydi bu... Ferdinand'la ilgili gördüğüm son şey kanat çırpan albatrostu, şayet bir albatrossa, ilkin yüzüme tırmanan bir örümcek sanmıştım... Kalp atışlarımı hissediyordum... Şimdiden sonra hemen her şeyin farklı olacağını anlamıştım, ama neler olacağı konusunda hiçbir fikrim yoktu, her şey o kadar mavileşmişti ki... Göz kamaştırıcı havai fişekleriyle bir yılbaşı gecesi kadar habersizim beni bekleyen şeylerden... Ferdinand niye bırakmıyor... Ben niye onu bırakmıyorum? Şimdi kendimi Ferdinand'mışım gibi düşünüyorum, Ferdinand da bir yabancıymış gibi, burası psikolojinin burnumu sokmamam gereken bir dalı... Ferdinand'a başka bir bedeni, kendi bedenimin göğüsleri olan halini verirsem, iki en ilkel içgüdüyü, cinsel isteği ve misyoner olma düşlerini bastıracak kadar tiksinti uyanır mı içimde diye merak ediyorum... Ama Ferdinand yalnızca göğüslerden süt sağmak isteyecek boşuna.

Birbirimize sözcüklerle zincirliyiz, sanki kulağı ellerimin arasındaymış gibi, gördüğüm her şeyi anlatıyorum Ferdinand'a,

yaşarken de yazı yazma alıştırması olsun diye böyle yapardım. Sınıfın kapısından içeri bakıyorum, bak şurada bir kapı var diyorum, Ferdinand kör olsaydı bu sözcükler bir işe yarardı, evet, o zaman yazgısını kutsayabilirdi... Sahip olduğumuz tek şey sözcükler, aslında bu türden boş gevezeliklerin iyi olduğunu düşünüyorum, belki bu bile gerçek değil, sözcükler beni giderek daha sahtekâr kılıyor, tıpkı tam şimdi söylediklerim gibi. Gerçekten bir tek matematiğin işe yaradığını söyleyebilir, matematiğin bana kendimi tanımakta nasıl yardım ettiğini anlatabilirdim pekâlâ, göbeğimin çevresindeki kılları saymaya başlamak yeter, arkası gelir.

Ferdinand'la birlikte kürsünün arkasında duruyoruz, sanki onun korumasıyım, sana göz kulak olacağım, diyorum, öğrencilere karşı koruyacağım, onlara seni anlatacağım ve zilin çalmasını beklerken Ferdinand'ın göbek kıllarını yoluyorum... Birer birer... Seviyor, sevmiyor, seviyor, sevmiyor... Sonra bu kılları koltuk altlarına dikiyorum, sanki kendi başlarına oraya yayılamazlarmış gibi... Ferdinand düşlerini kurduğum çiçekli kırların yerine geçiyor, çiçekli kırlarım olduğunu getiriyorum gözümün önüne, Samuel istemiyor, kavga ediyorum, birbirimizi düzeltilmeyecek kadar çok yaralıyoruz... Kızabilirim gerçekten. Eşyalara vurabilirim. Duvara bir şeyler fırlatabilirim. Ya attığım sert bir şey Samuel'in kafasına çarparsa... Çiçekler, acı veren her şeye iyi gelir... Ferdinand tepemden bana bakıyor, genzini temizliyor... Sanırım bir şey söylemek istiyor... Ama hayır... Ferdinand sigara içmekten ölür diye düşünüyordum; yaşarken sürekli genzini temizlerdi öksürerek. Sürekli, sürekli. Bir keresinde cesaretimi toplayıp ona Fransız şarkıcıyı, inanılmaz çok sigara içen o yakışıklı adamı anlattım. Gördüğüm bütün fotoğraflarında sigara içiyordu.

Enfarktüsten ölmüştü... Ama Ferdinand sadece gülmeye başladı, oysa ben çok ciddiydim... Ben hiç sigara içmedim yine de akciğer hastalığına yakalandım, haksızlık gibi geliyor bu... Ferdinand sigara içmekten ölseydi daha mı iyi olurdu? Evet, çok daha iyi olurdu.

Donup yere yapışmış gibi duruyorum, kaz yavruları gibi sallana sallana kapıdan içeri giren öğrencilere bakıyorum... İstedi, istemedi, istedi, istemedi... Evlerinden ilk kez uzaklaşıyorlar, doğduklarından beri hissettikleri endişe, anne babalarından uzak düşme endişesi sonunda gerçekleşti... Rahmimin içine girmek ister gibi bakıyorlar bana... Bacaklarımı çapraz yapmış hiç kımıldamadan duruyorum, kımıldamadan durmak bir tür savunma sanki, evet, çünkü böyle durursam etrafta dolaşırken geçerli olmayan birtakım kurallar geçerli olur... Bendeki kımıldamayan şey, örneğin, beni ipe çekilemez yapar, diyorum kendime, ayrıca çarmıha da gerilemem, çünkü bunu yapmak olanaksız olur, matematikte önemsediğim bir tek bu... Yoksa matematik çevreye yayılan çok fazla şeyle, kızışmış tavşanlar gibi üreyen sayılarla dolu ve nasıl yayıldıklarını düşünmek beni rahatsız ediyor, asla kurtulamayacağım bir şey üstlenmiş gibi oluyorum.

Kürsünün arkasındaki iskemleye iyice yerleşiyorum, şimdi başlıyor işte, diyorum. Ferdinand alaycı bir kahkaha atıyor, o zaman öğrenciler mırıldanıyorlar, ben de öyle... Ama öğretmen sopamı havaya kaldırır kaldırmaz birinin burnunu çektiğini duyuyorum... Öğrencilerden biri elini koluma koyuyor, benimle konuşmak istediğini söylüyor. "Sizinle konuşabilir miyim?" diye sormadan önce bu kızı tanımıyordum. Başka bir odaya gidiyoruz, çünkü bu istek konuşmanın kızın ve benim bulunduğumuz yerde yapılamayacağı anlamına geliyor, sözlerin söylenebilmesi için yerimizi değiştirmemiz

gerekiyor, sözcüklerin yeri komşu oda... Odada gözleri, yaşlarını tutamıyor. Yerden sözcükleri toparlayıp ağzına koymayı başarır başarmaz ağlamaya başlıyor... "Bebeğim olacak..." Sözcükler hıçkırıklara karışmış haldeyken ve tek tük çıkan kelimeler giderek artarken ben kızın ellerini tutuyorum (bu sözcüklerin neler olduğunu söyleyemem çünkü gizli tutma sözü verdim). Güçlü, her şeyi doğru yapan kişi, bir anda buna dönüşüyorum... Bir tür akımla, bende toplanan ısı akımlarıyla dolup taşmamın nedeni bu olmalı, göğsüm içe çökecek sanki... Kıza bakıyorum ve bir çocuğu sevebileceğimi anlıyorum, bundan korkmam gerekmiyor... Kollarımı kıza doluyorum, birlikte kafamızı kullanacağımızı, kurnazca bir çözüm bulacağımızı söylüyorum... Bunun bir tür integral ya da türev ya da mutasyon yardımıyla kanıtlanabilecek bir şey olduğuna inanmak istiyorum, kim bilir... Bilmemek, mutluluğun yolu bu, ancak o zaman bütün düşünceler başlayabilir, her şeyi sıfırla çarpabilirim ve kaygısız olabilirim... Kendimi akıllı ve sorumlu hissediyorum, ödül olarak ceketimin yakasına takabileceğim bir kurdele veriyorum kendime, en güzel renklerden. Kız beni kucaklıyor, saçları biraz yapış yapış... Gel, diyorum, akan burnunu kazağımın koluyla siliyorum, ötekilerin yanına gidelim... Hiç kimse benim öğrencilerim için kaygılanmadığımı söyleyemez; belki de bu, öğrencilerin kendi et benleri için kaygılanmalarına benziyordur.

Böyle düşünseydim yüzümü buruşturmamın bir gerekçesi olurdu, benimle uyumlu olanların ... Şayet böyle birileri varsa... Bir gülümseme ya da ders kitaplarını çıkarmaları isteği olarak yorumladıkları mimikler bunlar. "Kitabı ben yazdım!" diyorum, öğrenciler alkışlıyorlar, dünya kandırılmak istiyor, ne yazık ki bunu yapacak benden daha

akıllı biri yok... "Bir keresinde uluslararası bir matematik konferansına davet edilmiştim!" diyorum, ama bunun üzerine öğrenciler gözlerini deviriyorlar... Sıralarına eğiliyorlar, ender güzellikle bir manzara, ama niye sanki her iç çekiş son soluklarıymış gibi nefes almaları gerekiyor? Bir oğlan bir tenis topunu yakalamak istercesine elini havaya kaldırıyor... Yüzü sanki şimdiden çok yaşamış birinin yüzü gibi, düşündüğü belli oluyor, bu çok alışıldık bir şey değil, bir övgü olarak kabul ediyorum... Uçmakla ilgili bölümün tümünü okumuş ve şimdi o anlatırken daha önce hiç işitmediğim bir şeyle tanışıyorum.

Düşünceleri kâğıda dökmek işe yarayacak sanıyordum, çok özel anlamı olan çizgiler yazdım, bir insanın değişebileceğini kanıtlamak istiyordum! Ayrıca karşı kanıtlarım da vardı, evet, yazmaya kendimi öylesine kaptırmıştım ki bunun benim sonum olmasından korkuyordum, sanki hazır başlamışken vasiyetimi de yazabilirdim pekâlâ... Ama ulaştığım sonuçları Ferdinand'a gösterme fırsatını asla bulamadım, karnemde kırık bir not bu... Ona göstermeyi başarabildiğim tek şey havanın formülüydü, bir de klorofille ilgili birtakım gerçekler, ki aslında tüm gereken de bunlar zaten.

Kara tahtanın yanında bir ayna asılı, ama ben akıllı olmak için aynada kendime bakmıyorum; hayır, bunu yapmayacağım... Aynada kendime bakarsam bakışlarıma ilk ulaşanı, Ferdinand'ın bakışını görmekten korkuyorum, sanki Ferdinand beni şaşırtmak ister gibi izliyor beni... Hiç uğraşmasalardı aynayı asmakla... Ferdinand'ın yanağımı okşamak için koşarak geleceğinden emin olduğum zamanları özlüyorum, ama o zaman henüz aynı dünyada yaşıyorduk... Şimdi benim bir yetişkin olmam gerek, bana bakacak kimse yok artık, ya içimdeki çocuk sonsuza dek ortadan kaybolursa...

Avutulmak için esire* düşünce dalgaları göndermek ve gözyaşlarını kurulayacak hiç kimsenin olmaması dayanılmaz bir şey, bir şölen sofrasında oturmak ama mideden yoksun olmak gibi... Kimsenin yaşamının kolay olmadığını biliyorum elbette, ayrıca kendini hüzne kaptırmanın her şeyi daha kötü yapacağını, duygusallığın zorbalığın kız kardeşi olduğunu da biliyorum, insan böyle yaparak boğulabilir... Niye "batma" sözcüğü bana bu kadar çekici geliyor hep? Bu fiille neler yapabilirdim, ben bir fiil olsaydım; ama geçmiş ve gelecek çekimlerimi bile yapamıyorum... Senin yukarı çekilemeyecek kadar ağır olduğunu düşünürlerse, bir ağırlığın olduğuna inanırlarsa hiç kimse, soluk almaya çabalayarak yattığın yerde sana elini uzatmaz. Bir tek güçlü olmak işe yarar ve şayet güçlü değilsen güçlüymüş gibi yapmak zorundasın.

Bacak kaslarımı gererek hızlanıyorum, öğrencilere elimle öpücük gönderiyorum, fırtına gibi sınıftan çıkıp ormana dalıyorum... Orada her şey o kadar farklı ki... Sanki ben bir iskeletim, Ferdinand bir ayı, ya da belki yalnızca kaslarımı, derimi ve saçlarımı giymeyi unuttum... Kesin olarak bildiğim tek şey üşüdüğüm, ormanda olduğum ve çok güzel bir gün olduğu... Üzüntü pelerinimi Ferdinand'ın kürküyle değiştireceğim, bu çok da anlaşılır bir şey, kemiklerime sızan soğuk dayanılacak gibi değil, öfke kaburga kemiklerimi kırıp koparıyor... Ferdinand'ı yere itiyorum, bir rüzgâr onu deviriyor, ses çıkarmamasını söylüyorum fısıldayarak, canını acıtmak istemiyorum, yalnızca içini dışına çevireceğim. Acısını bal gibi yalayıp içime alıyorum... Böbreklerini, midesini didikliyorum, bağışlamanın ayı bedeninde bir yerlere

* Esir: Atomlar arasındaki boşluğu ve bütün evreni doldurduğu varsayılan, ağırlığı olmayan, ısıyı ve ışığı ileten töz. (ç.n.)

yapışmış olduğunu düşünüyorum, sonra onu ters yüz ediyorum... İnsanın kendisini böyle gözlemesi anlamsız geliyor, bir istek gibi, bundan, bütün bu metaforlardan iyi bir şey çıkmayacak ve alegorilere dayanamaz Ferdinand, bütün her şeyi daha başka, daha yalın bir şekilde söyleyebilirdim, kendimi ve Ferdinand'ı gözleyip şöyle diyebilirdim: "Bakın, Ferdinand kendisini kanatacak kadar kırbaçlıyor, şimdi de ben burnumu karıştırıyorum, hepsi bu kadar ve yeter de artar!" Ne demek istediğimi duyar duymaz anlardım, bu çok enderdir, kavrayış yeteneğim düzensiz çalışır... İçerilere doğru yürümeyi sürdürüyorum, çalılar, dallar çıtırdıyor, Ferdinand'ın nereye kaybolduğunu bilmiyorum, acaba şimdi şarkı söylediğimi duyuyor mu? Güneşin doğudan yükseldiğini, gökyüzünü altın rengine boyadığını, denizleri, dalgaları aştığını, kentleri ve ülkeleri geçtiğini anlatan bir şarkı söylüyorum küçük bir komünist gibi... Sözcükleri öyle içten bir şekilde dışarı gönderiyorum ki Ferdinand er ya da geç bir uçuruma ulaşacağı umuduyla dosdoğru ilerlemekten başka bir şey yapamaz... Bana Samuel'i anımsatıyor... Durmadan düşmek, ama sonra, kenarda, uçurumun tam ortasında sapasağlam bulacaklar onu... Samuel'i bulmam gerekiyor, sonra çocuklar telefon edip beni arıyorlar, ama yanıt vermeyeceğim, yalnızca beni arayıp çağırdıkları için koşarak gitmeyeceğim, benim hayatımda onlardan başka insanlar da var... Telefon kulübesine girip bekliyorum, sonunda arıyorlar... "Alo!" diyorum... Hepsinin içinde hastalık tanısı en uzun kelimelerden oluşan öğrenci bu, çok özel olduğunu anlamıştım zaten o kızın... "Biraz üzgün olduğunu gördüm," diyor... "Sağ ol canım," diyorum, daha fazla bir şey söyleyemiyorum... "Benim için özel bir anlamın olacak," diyor... "Biliyorum," diyorum, buz gibi oluyorum...

Yeniden telefon kulübesinden çıkıyorum, yana çekilip bana yol veren ağaç gövdeleri arasında Samuel'i arıyorum, mavi bir gökyüzü olması gerekmiyor, hayır, başımı, gözlerimi saran yoğun sis daha güzel, doğanın sağ kalma içgüdüsünden keskin bir koku yayılıyor, yosunlar safça bir şeylere, üstlerine basan ayaklarıma uzanıyorlar, sonra sis dağılıyor, kristal gibi berrak bir buz ışıltısı yayılıyor, güneş ışığıyla ısınan ağaçlar renk değiştiriyor... Ballıbaba, keklik üzümü, mavi çan çiçeği kokuyor... Tepeler toprak dalgalar gibi alçalıyor; ama dalgalarda Samuel'in izlerini göremiyorum ve ruhumu çok sert izlenimlerden ya da izlerden korumak isteyen bir depresyon ilacı gibi orman zemini beyaz karlarla örtülüyor, kırağı yüzümün üzerine bir kabuk gibi yerleşiyor... İşaret parmağımı ıslak karların içine batırarak yere harfler yazıyorum ki Samuel görsün... "İMDAT!" Yüksek çam ağacının arkasında durduğundan kuşkulanıyorum, başını uzatıp bakmasını bekliyorum. Başını uzatmıyor... Ağaca yürüyorum, orada duruyorum, sesleri dinliyorum, hiçbir şey duymuyorum... Ama sonra bir ses duyuyorum... Kalın kabuklu gövdeye yaslanıyorum, kapı kolunu aşağı itmeye çalışıyorum... Samuel? Saklambaç oynadığımızı anlıyorum, on yediye kadar sayıyorum, ancak bu kadar sayabiliyorum. "Bakma," diyor Samuel. Yalnızca bakmamak konusunda uyarıldığım için sevgiyi göreceğimi mi sanıyorum? Düşüncelerimin üzerinde gıcırdayan dalları duyabiliyorum ve Samuel'in nerede olduğunu biliyorum... Sanırım gıcırdayan şey sevgi... Dosdoğru önüme bakarsam, sonra da başımı yavaşça arkaya yatırırsam ne göreceğim? Bilmiyorum, ama zamanın durmasından, birinin benim üzerime her şeyi örten bir kapak örtmesinden, içimi endişe kaplamasından ya da felç olmaktan korkuyorum... Şimdi altıma

işiyorum, diye düşünüyorum ne zaman kafamı arkaya yatırmayı düşünsem. Doğruca önüme bakmayı sürdürüyorum, sonra oluyor işte! Ardından altıma işiyorum, sıcak bacaklarımdan aşağı yayılıyor... Sıcaklığı bakışlarımla izliyorum, durup yere bakıyorum, ensemdeki gözlerle ağacın tepesindeki Samuel'i görebiliyorum, sanki biri yüzüne bir düğüm atmış, burnunu çekerek düğümü sıkıştırmış, gözleri kuyular kadar derin küçük dağ gölleri, ikisinin de içinde birer orman cini var. Samuel gülümsüyor, gözyaşları girintili çıkıntılı, yosun kaplı zeminden aşağı ırmaklar gibi akıyor... "Gözlerin yine renk değiştiriyor, bir yeşil, bir mavi oluyorlar," diyor Samuel.

Sonra var gücümle koşuyorum, ormandan çıkış yolunu bulmalıyım, bir geleceğe inanmak benim için fazla sert gelmiş gibi... Gün batımlarını anımsayamıyorum, güneş her doğuşunda beni yakıp tutuşturuyor... Güneşin geçişlerinden duyduğum korkuyu denetlemeye çalışıyorum, bir anlamda buna asla izin vermiyorum, böylece ölüm özlemine de... Bir uyuşturucu var... Ferdinand'a adını sormaya cesaret edemedim... Öldüğünü sanıyorsun, sonra her şey güzelleşiyor... Hiç korku yok, hiç acı yok... Yalnızca bir boşluk? Böyle olması, Ferdinand'ın ölümü özlemeye başlaması doğal değil, zekâ doğanın üzerinde zafer kazanmış ve en aptalca olan da bu... Ferdinand ölüme neredeyse bilerek ve isteyerek ne kadar yaklaşırsa, ciğerlerime çektiğim soluk o kadar Ferdinand'ın sigaralı soluğu oluyordu ve her solukta sanki odadan silinip uzaya dağılıyordum... Yeryüzündeki yaşam o kadar değerli ki...

Islak pantolonla yeniden sınıfa giriyorum ve Ferdinand orada işte... Onu bir dolaba gizlenmiş buluyorum, gömleğinin yakasını ilikliyorum, onu dışarı çekiyorum, omuz omuza

durmamız, bunu atlatmamız gerektiğini söylüyorum, oysa tek akıllıca şey onun gitmesine izin vermek olurdu... "İsa'nın yaşındasın!" diye bağırıyor öğrenciler, onlara bugün doğum günüm olduğunu söylediğimde. Gökyüzünde herkesin bu yaşta olduğunu öne sürüyorlar. Dua edebileceğim bir tanrım olması isteğini uyandırıyor bu bende... Ama bir tanrım olsaydı küçük çocuklarınki gibi çizgi romanları andıran bir tane olurdu, biz insanlara düşünme olanağını veren kahrolası bir tanrı değil... Öğrencilerin şimdiden yola çıkmış olduklarını, tanrının ayak parmakları dibinde kıvrılmış yüksek güçlere ya da alçak güçlere yalvardıklarını bilmek bir işe yaramıyor. Sanki onları evlat edinmem için dua ediyorlar, ama bir genci evlat edinmek her zaman doğru olmaz... Ya onları evlat edindiğimde onlar beni istemezlerse, bu hamile kalmaktan daha kötü olmalı ve ben bütün kalbimle hamile kalmanın ürkütücülüğünü yaşamak istiyorum.

Kim olduğumla ilgili daha çok anım olsaydı kendimi daha iyi ortaya koyardım ve şimdi öğrencilerin benim için söylediklerine inanırsam, söylediklerimin ne anlama geldiklerini anlarsam başka biri olacağımdan korkuyorum, oysa şimdiki kendime bile alışmayı başaramadım henüz... Bu yüzden öğrencilere matematik ödevleri veriyorum, çünkü kendimize başka ne zaman matematikte olduğu kadar yakınız? Pekâlâ onlardan beni canlı canlı yemelerini de isteyebilirdim... Ama ölürsem beni yiyeceklerinden eminim... Sanki herkes her şeyi, her aklına geldiğinde söyleyebilirmiş gibi! Bir oğlan ne tür cinsel hastalıkları kaptığını anlatıyor, bu bana kendimi yeterince hovardaca yaşamamış hissettiriyor... Bacaklarının arasında sallanan küçük yaramazı kurulayabilmesi için ona süngeri uzatıyorum, ama yaramaz yanlış

* 33, İsa Peygamber'in ölüm yaşı olarak kabul edilir. (ç.n.)

anlamış olmalı, çünkü bu yüzden sayıları üçe çıkıyor... "Ne yaptın bana?" diye bağırıyor oğlan... "Özür dilerim," diye fısıldıyorum. Öğrencilerime güzel bir şey anlatmak istiyorum, semender hakkında... Ayak parmakları ve akciğerleri var, denizin dibinde yürüyebilen bir balık mı yoksa bir insan mı? Böylece her şeyin olabileceğine inanacaklar... İsterlerse bir semender olabilirler! Soluğum boğazıma takılıyor, insan soluktan sayılabilir bir şey olarak söz edebilirse herhalde birden çok sayıda kullanmalıdır onu, değil mi? Sık sık kulaklarımdan çıkan solukla uyanıyorum, kafamın iki yanında birer soluk, öyleyse birden çok soluktan söz etmek gerekir, aynı soluk beyinde bir yerlerde ikiye ayrılmıyorsa ve oradan sonra güneşin çevresinde iki gezegen gibi kafatasının yarısını geçip bir yerde patlayarak çarpışıp burundan boğaza girerek yitip gitmiyorsa.

Öğrencileri ne kadar sevmeye başlarsam karşılarında konuşmak o kadar zorlaşıyor, sanki akciğer hastalığımı hızlandırıyor bu... Sürekli olarak bunu onlardan gizlemek için yeni yollar bulmam gerekiyor, öksürdüğümde bunun psikolojik olduğunu, onlara hiçbir şey bulaşmayacağını, bulaşıcı bir soğuk algınlığım olmadığını, bunun bir daha asla olmayacağını söylüyorum... Üzülmeyin sevgili öğretmenimiz, diyor öğrenciler, biz sizi seviyoruz, oldukça gülünç buluyor olsak da... Sanki akciğerlerimde bir yerde duran düşüncelerimle öğrencilerin arasındaki yol giderek kısalıyor sürekli olarak, yani bir yoldan söz edilebilirse... Sanki yüreğin düşüncelerde çarptığını hissedebiliyorum ya da düşüncelere çarptığını, bir düşünceyi düşünüyorunuşum gibi, ciğerlerimden itip ağzımdan dışarı çıkaracağım anda yürek düşünceye bir kriket sopası gibi çarpıyor, onu parçalıyor, ardından hiçbir şey söyleyemez oluyorum... Akciğerlerim

giderek daha fazla çürüyor, buruşuyor bir akordeon gibi, yakında seslere, "nnngggghhgngh"dan daha anlamlı seslere dönüşme umuduyla boşluğa çarpan bir boğulma duygusundan başka bir şey olmayacağım... İçimdeki çatlak önemli ama yalnızca çatlak olmakla yetinemem.

Okulda gecelemeliyim, sık sık böyle yapmam gerekiyor, öğrencilerden biri kendisini öldürmeye kalktığında bir yetişkinin bir şemaya çarpı koyması gerek ve bu geceleri de olabiliyor... Çünkü kendini öldürmek yasa dışı, kendini öldürmeye kalkışmaktan dolayı insana idam cezası verilebilir, iyi fikir, insan yaşamını sonlandırmayı deniyorsa biraz da espri duygusu olmalı... "Şimdilik eğlence bu kadar," diyorum öğrencilere, bir türlü başlayamadığımızı hissettiğim eğlence... Yarın yeniden denemeliyiz, bu kadar tekdüzeliğe dayanmak disiplin ve kendine yalan söyleme gerektiriyor... Öğrenciler neşe içinde yatakhaneye gidiyorlar, ben sınıfta bir sıranın üzerinde uyuyorum, böylece ertesi gün derse geç kalmayacağıma eminim.

Uyku... Hiçbir şey bilmiyorum onun hakkında... Uyumayı hem istiyorum hem istemiyorum, böylece her zaman istediğim şeyden birazı oluyor... Yattığımda bunu görev olarak yapıyormuşum, sorumlu olduğum biri beni izliyormuş ve yattığımda not alıyormuş gibi yapıyorum... Çok geç yattığımda vicdanım rahatsız oluyor ve "çok geç" derken bunu içime kimin yerleştirdiğini hiç bilmediğim bir ölçüye göre demek istiyorum. Yalnızca orada olduğunu biliyorum; ne kadar yemem, ne sıklıkla tuvalete gitmem gerektiği türünden öteki ölçülerle birlikte duruyor... Uyumak için yatmadığım çok ender, evet, düşünüyorum da sanırım hiç olmadı bu... Uykunun kendisini ne özlüyorum ne uzaklaşmaya çalışıyorum; ama onu korkutucu, güvenilmez buluyorum, bana

sevginin, insan olmaya karşı tek tedavinin, beni oluşturan adanın önünde durmadan geçen bir tekne olabileceğini, çocuğun nasıl çözülmeden yumurtalıklarda kalabileceğini, bunun beni de kısır yapacağını ve asla bir roman yazmazsam veya yazarsam neler olacağını düşündürüp ürkmeme neden olduğu çok oluyor. Filozof olsaydım kuşkusuz bu tür bilgileri bir yerlerde kullanabilirdim.

Şimdi yeniden Ferdinand'la ilgili karabasanlar görüyorum... Toprağa indiriliyor, mezarın kenarına gidiyorum, fısıldıyorum: "*Un bon soldat, adieu camerat...*"* Sonra ona bir gül atıyorum, aşağıya doğru, içimde anlaşılmaz bir mutluluk hissediyorum, ilk çantasını bir köprüden aşağı atan genç bir kız gibi... Gülün düştüğünü görüyorum, elimin güle yapışmış olduğunun farkına varıyorum... Sağ elim, diferansiyel eşitlikleri yazdığım elim de mezarda gözden kayboluyor.

* Fr.: "İyi asker, elveda yoldaş..."

YAŞAM BAŞLADI, bunu bana anlatan üçten fazla şey var. Gözlerimin kamaştığını hissediyorum, göz bebeklerim küçülmek istemiyor. Düşmüş olmalıyım, çünkü kafam kaldırımda, boya kovasının yanında duruyor. El bileğimdeki ağrı midemi bulandırıyor ama fırlayıp ayağa kalkıyorum ki kimse bir şeyden kuşkulanmasın. Yoldan geçen biri iyi olup olmadığımı soruyor. "Biraz mideniz bulanıyormuş gibi görünüyor," diyor. Bu beni utandırıyor, yerin dibine geçmek istiyorum ama yalnızca Hindistan cevizlerinin bunu yapmasına izin var. "Belki kolumun biraz midesi bulanıyordur," diye yanıt verip zoraki gülüyorum. "Ama ben iyiyim!"

Eve gelip koltuğuma yerleştiğimde kolumdaki harika alçıya bakıyorum, içinde güzel bir şeyler gizli mi diye görmek istermiş gibi. Benim gibi küçük rahatsızlıklara hiç dayanamayan birinin bileğini kırması ne kadar aptalca. Ağrı var, bir de "ağrı" var; korkunç göğüs ağrıları bana yetiyor zaten. Geceleri kendi ıslık seslerimle uyanıyorum. Organ nakli kuyruğunda eski bir daktilo kafası gibi nasıl ileri geri hareket ettiğimi gözümün önüne getiriyorum. Doktorun telefon etmesini, uygun bir bağışçının öldüğünü haber vermesini bekliyorum. İnsanların bana acımasını istediğimden değil, ama organ bağışçısına acıdığımdan daha çok acıyorum kendime.

Okul müdürüne telefon ediyorum, bugünden itibaren raporlu olduğumu söylüyorum. Sopa kullanamayacak öğretmenlerle işleri yoktur herhalde. Akciğerlerim hakkında tek bir söz etmiyorum, kuşkusuz bunun nedeni dışarıdan görünmüyor olmaları. Kolumdan da söz etmiyorum. Organ naklinden sonra bir şeyler yerine oturacak, ama ben bir yaşam nakli yaptırmayacağım, yalnızca akciğer nakledilecek bana. Yine de yaşam bambaşka olacak. Önceden sığmayan şeylere yer açılacak. Örneğin, hayvanı ve bulaşığı kimin yıkayacağı konusunda kavga etmeye.

Bir çocuk sahibi olmaya hazırlık için bir hayvan edinmeye karar verdim ya da yalnızca kendimi biraz daha az yalnız hissetmek için (ne kadar gerçekçi olursa olsun oyuncak bir bebek edinemiyordum). Kulağa hoş gelen "çocuk" adını taktım hayvana, ilk harfini küçük yazarak, böylece geçiş daha pürüzsüz olabilir. Gerçek bir çocuğum olduğunda adı bana daha az anlamsız gelen başka bir şey olacak, anlamsız, evet, ama yine de daha az anlamsız olacak ve elbette merak ediyorum onu sevip sevemeyeceğimi, birini sevebileceğimi. Hasta ya da sağlıklı fark etmeyeceğini anlayabilecek durumda olacak mıyım ameliyattan sonra? Samuel'e bir yer açabilecek miyim zihnimde?

Çocukluğumdan beri nikâh yüzüğüyle dolaştım, iki elimde birer tane, oysa asla evlenmedim, yüzükler bir tür aşı işlevi gördüler. Yüzükleri uyuyan annemle babamın parmaklarından çaldım, tombul çocuk ellerime baktım, kendime "Niye *iki* yüzük?" diye sordum. Saçma bir yanıt aldım. "Niye iki el?"

Daktiloda yazarken iki elimi kullanıyorum ama sağ bileğimi kırdığımdan beri yalnızca elle yazıyorum, sol elimle. Bu bir hükümet bildirisi gibi geliyor kulağa. Elle yazmak, bir tıpayı açmak gibi, içinde ne olduğunu bilmiyorum, matematikle

hiçbir ilgisi olmayan bütün o harfleri, özellikle de K harfini düşünüyorum. Aslında o el daha önce hiçbir şey yapmamış değil kesinlikle. İstavroz çıkarırken o elimi kullanıyorum, matematik kitabımdaki sayıların ve simgelerin yaklaşık yarısına katkıda bulundu, ama bunda özel bir yan yok, aksine, bunlar olmasaydı kitap daha özel olurdu.

Evde zaman, sınıftakinden daha yavaş ilerliyor, boğazıma takılmış gibi. Üç dakika çok uzun bir zaman. Ama daha büyük olanları da var, altı dakika. Bir gün bu dönemin hiç olmadığını düşünecek miyim diye merak ediyorum. Hep yaptığım gibi Ferdinand'ı düşünüyorum, yine de onunla konuşmayı bıraktım. Ama ya bu düşünce gerçek bir düşünce değilse, ya düşünce yalnızca öğrencilerimi düşünmeyeyim diye varsa. Gözlerimi kırpıştırıyorum, beyaz giysileri içinde Samuel'i düşünüyorum, yazdığım bir romanda onu anlatıyor gibiyim. Böylece günler boyu oturuyorum, duyguları yerlerine yerleştiriyorum, kendimi sevgiden tekrar kopararak umutsuz bir şey mi yaptım diye merak ediyorum. Sonunda cesaretimi topluyorum, dışarı çıkıp telefon kulübesine gidiyorum. Onu öyle özledim ki.

Dua eder gibi yatıp alnımı yere dayıyorum, ayakta durmayı başaramıyorum ve telefon kablosu yeterince uzun. Yalnızca içimden öksürüyorum. Ama birimizden birinin konuşması gerek. Taş-kâğıt-makas oynuyoruz. Samuel yeniliyor, bu beni sevindiriyor, onun sesi benimkinden daha güzel.

"Nereden başlayayım," diye soruyor.

"Başından," diyorum.

Zaman kazanmak için soluğunu içine çekiyor.

"Ben doğmadan önceki yaşam benim için hiç güzel bir zaman değildi," diyor Samuel.

"O zamanlar, acı ve çaresizlik gibi, kullanmayı pek istemediğim sözcüklerle bağlantılı benim için. Sözcüklerde bir terslik olduğundan değil, başka sözcüklerden daha kötü değiller, belki de bu yüzden kullanılıp tüketilmişler, onlarda beni huzursuz eden bir aşınmışlık var. Niye annemin karnının içini anlatayım ki, pekâlâ kocaman kulaklarını, iri burnunu, sürekli erkeksi tavırlar takındığını da anlatabilirim. Dış görünüşüm anneme benziyor, kimi zamanlar karikatürlerime baktığımda bir kadın gibi göründüğümü düşünüyorum."

"Seni gördüğümde ben de öyle düşünmüştüm," diyorum.

"Göbek adımın nereden geldiğini hiç kimse bilmiyor," diye sürdürüyor Samuel. "B'yle başlıyor, y'yle bitiyor, daha fazlasını söylemeyeceğim. Onlara sorulduğunda ailemdekiler omuz silkip boş gözlerle bakarlar. Ben umursamıyorum, ne gün doğduğumu kimsenin bilmemesini de umursamıyorum, belki de ayın on üçünde bir cuma günüydü. Doğum ölüme benzer, yokluktan yokluğa dönüşümler ve ikisinin ortasındaysa çiğnenip geçilmesi gereken zorlu bir yol... Bu yüzden denizi daha çok seviyorum. Bana bir su kayağı ver, kendimi hemen denize atarım. Ama aynı şeyi düşlerde yaptığımda havuz hep ya çok sığ ya da boş oluyor."

"Ay," diyorum.

"Bana yüzmeyi babam öğretti," diyor Samuel, "babam bir kediyi pencereden dışarı attı, yatağında bulmuştu onu ve kedilere dayanamazdı. Böyle yaparak bana kayalardan atlamayı düşündürdü. Uçan kedi, kanatlarımın altında bir esinti duyma isteği verdi bana.

"Babam Protestan'dı, duygularını denetim altında tutardı, onları sağa sola savurmazdı, içindekileri başkalarıyla paylaşmazdı. Ama babamın annemden başka bir kadını sevdiğini

biliyorum. Kadınla babam aynı arabadaydı; gerekçe, kadının arabasının bozulması, babamdan yardım istemesiydi; ikisi de uzun süredir başkalarıyla evliydi. Bir evin önünden geçtiler arabayla, burada kadının babası oturuyordu, Katolik kızının bir Protestan'la evlenmesini istememişti. Kızı evi gösterdi, yitirilmiş mutluluk yüzünden öfkeliydi: Sevgiyi öldürdü! Babam sessizce başıyla onayladı. Kadının yaşlı bir dulla evlenmesi gerekmişti, adam yalnızca yatakta değil yemek masasının üzerinde de ona birtakım şeyler yapıyordu. Bu açıdan bakıldığında babam daha şanslı çıkmıştı. Annem babamın şakalarına katıla katıla gülerdi, günler boyu üzgün dolaşabilirdi."

Samuel sessizleşiyor

"Orada mısın?" diye soruyor.

Başımı sallıyorum.

Anlatmayı sürdürüyor.

"Annemle babam benim başka çocuklarla oynadığımı gördüler, bana çok küçük gelen bisikletimle dışarı çıktığımı gördüler, öteki çocukların benimle alay ettiklerini anladılar. Ama ben oradan çoktan uzaklaştığım için onları zorlukla duyabiliyordum. Bisikleti bir ağaca dayayıp bıraktım, kumsalda yürüdüm, durdum, hiç kımıldamadan denize baktım. Belki de kirpiyi düşünüyordum, bu benim en kötü çocukluk anım olmalı köpeğin anısından sonra. Kirpiyi kurtarmıştım, küçük hayvanı içinde kurtçuklar olan bir şapka kutusuna koyarak kurtarmayı sürdüreceğimi sanıyordum, kurtçuklar ona yemek olacaktı. Birkaç gün sonra, belki de birkaç hafta sonra kirpinin ne durumda olduğunu görmek istedim. O pıhtılaşmış yığını ve pis kokuyu asla unutmayacağım. Bu yüzden taşları daha çok seviyorum, özellikle kaygan ve yuvarlak, üstünde minyatür dünya haritası deseni

olanları. Çakıl taşlarını denize sürükleyecek dalgalardan, havadan, esintiden korumak için kumsaldan alıp eve getirmiştim. Birini ağzıma soktum, kalanları bahçedeki ağaçlara koydum. Annemle babam artık pencerede durup bana bakmıyorlardı. En azından ben onları göremiyordum, ölen, yitip giden, eriyen şeyleri düşünüyordum."

Samuel sanki utanmış gibi yeniden öksürüyor.

"Şimdilerde ne düşünüyorsun," diye soruyorum, beni düşündüğünü söylemesini umuyorum.

"Şimdilerde Sigmund Freud'u düşünüyorum," diyor Samuel, "nasıl olup da daha doğmadan nostaljiye kapıldığımızı, mineral durumuna dönmek istediğimizi düşünüyorum. Benim çok iyi anımsadığım bir durum bu. Acı, çaresizlik, hele de bütün o renkler, asla kaybolmayan sarı. Freud ayrıca kedilerle geçirilen zamanın asla boşa geçmediğini söylemiş."

Samuel'den o kadar hoşlanıyorum ki neredeyse hüzünleniyorum. Onun da yazdığını düşünmek beni avutuyor, sanırım bu bizi iki uçtan birbirimize yaklaştıracak.

Kolumu sakatladıktan sonra (birden kafamda beni kaldırıp dışarı taşıyan, sonra kapıyı çarparak kapayan çocuğun görüntüleri beliriyor, ikiye bölünmüşüm) çevremdeki şeyleri, eşyaları yazma isteğine kapıldım. Eşyalarla uğraşan sol kol olmalı. Çok saçma! Bir kol hiçbir şeyle uğraşmaz, yine de saymayı sever. İşe gitmediğim günleri sayıyor, daha çok olmadıklarına şaşırıyorum. Kazadan önce sağ kolumun son yaptığı şey bir duvarı yeşile boyamak oldu, bana ormanı çağrıştıran o tuhaf renge. Kaldırımın kenarına takılıp düştüğümde daha fazla boya satın almaya gidiyordum. Duvar arkamda, sol kolum henüz sağlam bir şekilde oturuyorum burada. Güzel, sağlam, ne kadar işe yaramaz

olduğunu görmek beni şaşırttı. Gözlerimi yumup duvara dokunduğumda elim duvarın yeşil olduğunu hiç hissetmiyor. Bedenimin geri kalanı duvarın yeşil olduğunun farkında, demek ki bellek kollardan başka bir yerde olmalı. Aptal değilim, bunu biliyorum. Ama bu bilginin yeryüzünde dolaştığım sürece benimle dalga geçmeyi sürdüren öteki bilgiden ne farkı var? Yaşamımı türev almaya adayacağım bilgisi? Böyle soruları yanıtlamak istemiyorum. Kendime daha fazla soru sormak da istemiyorum.

Samuel'e yazdığı kitapları okuduğumu söylemeli miyim?

"Yazdığın romanlardan birini okudum," diyorum, telefon kulübesinin camlarından aşağı süzülen yağmura bakıyorum, dışarıdaki dünya içim kadar bulanık.

"Bil bakalım hangisi," diyorum.

"Tahmin etmek istemiyorum," diyor Samuel.

"Bil bakalım, bil bakalım, bil bakalım!" diyorum.

"Hayır," diyor Samuel. "Tahmin etmeyeceğim."

Sessizlik.

"Ama doğumdan öncesiyle ilgili hiçbir şey hatırlamıyorum," diyorum.

"Sorun değil," diyor Samuel, "sonrasında olan herhangi bir şeyi anlatabilirsin."

O zaman ona ilk ve son olarak en kötüsünü anlatabilecekmişim gibi geliyor.

"Trende oturuyordum, beş yaşındaydım, en fazla yedi. Tren beni oturduğum yerde iki yana sallıyordu, dışarıda güneş batmaya başlamıştı, ışıkları arıyordum, güz güneşi ışığının, evlerin ışığının, insanların ışığının pencere camındaki parıltılarına dikmiştim gözümü, bakışlarımı en sevdiği oyuncak bebeğiyle oynayan ablama, ilerideki tren koltuğuna

çevirdim. Bir günü hatırladım, bundan çok eskilerde bir günü, babam ve annem yoktu, genellikle olmazlardı, ablam beni kızdırmak için bir oyuncak bebeği önümde tutuyordu, bebeğin bir gözü başından dışarı sallanıyordu.

Ablam benden çok daha güzeldi, insanlar ona bakmak isterdi. Annemle babamın konukları geldiğinde ablamı çağırırlardı. 'Şu yabani hayvanı çekin buradan,' derdi annem benim için. Gözlerimi dikip baktığım için böyle derdi. Bir oğlu olsun istemişti, babamla ikisi altı yıl bir oğulları olsun diye beklemişlerdi, annem doğumumu günlüğüne yazmamıştı bile. Yumurta hücresinin sperm hücresiyle karşılaştığı ve iki X kromozomuna dönüştüğü andan başlayarak ben bir hayal kırıklığıydım; ama sanki annem benim yanlış cinsiyetimi doğumdan sonra edindiğimi, kendi rahminin sınavı geçtiğini düşünüyordu, yanlışlık ondan kaynaklanmıyordu, yoksa niye bu kadar düş kırıklığına kapılsın ki? Bu düş kırıklığını beslemeyi sürdürdü. Tatlı anneydi, yeryüzündeki en güzel yaratıktı (şimdi gökyüzünde), kucağına tırmanmama izin yoktu, çünkü o zaman ona zarar verirdim, giysilerini yırtardım; o kadar sakardım. Ablam annemin onu yeğlediğini söylüyordu, sanki ben bilmiyormuşum gibi. Aslında ablam iyi kalpliydi ama insan 'aslında' sözcüğünü kullandığında söylediğinin gerçek olmadığı anlamına gelir bu. Kimsenin bir şey söylemesi gerekmiyordu, ben biliyordum, böyle şeyleri bilirsin, istenmediğini anlarsın, çocukken tek istediğin şey odaya girdiğinde annenle babanın yüzünün aydınlanmasıdır. Ama onun yerine her gün kötü bakışlarla karşılaşıyordum ya da hiç bakmıyorlardı, görünmez oluyordum; ama bu da bir işe yaramıyordu, hiçbir şey işe yaramaz. Bu yüzden ben de kendi başıma kalmayı yeğliyordum."

"Hımm," diyor Samuel.

"İşte o zamanlar tuhaf bir şey olmaya başladı, içimi bir huzursuzluk kaplamaya başlamıştı. Arkamda keskin, kara bir gölge çizgisi görebiliyordum, yatağın altından ya da bir köşeden sessizce çıkıyordu. Odada, yakınımda tuhaf bir şeyin olduğu duygusu. Bu anlaşılmaz yakınlık yüreğimi öylesine acıtarak kavramıştı ki kendimi dışarı attım, ablamı aradım, beni bir tek o avutabilirdi. Karanlığın yaklaşmasından karanlığın kendisinden korktuğumdan daha çok korkuyordum. Sağlam duvarlı ama pencere ve kapılar yerine yalnızca boş açıklıkları olan yarı bitmiş bir ev gördüğümde ya da gökyüzünde hiç bulut gözükmediğinde de aynı şeyi hissediyordum. Ayrıca her türden fiziksel tuhaflık, iki başlı tavuk, üç ayaklı buzağı gibi benim yanımdayken sözünü ettikleri şeylerden öylesine iğreniyordum ki neredeyse korkuya dönüşüyordu bu duygu. Buzağı düşlerimde peşime takılan üç ayaklı adama dönüşüyor, çığlıklarla uyanmama neden oluyordu. En kötüsü kıpırtısız bakışları, minicik, beyaz porselen dişleriyle oyuncak bebeklerdi. Bunlar içimi ürpertiyordu, kırılmış bir bebek gördüğümde korkudan donup kalıyordum. Bir oyuncak bebeği düşürdüysem ablamın onu yerden alması, kırılıp kırılmadığına bakması, şayet kırıldıysa bana göstermeden ortadan kaldırması gerekiyordu. Bile bile korkutması beni çok üzmüştü bu yüzden."

"Anlıyorum," diyor Samuel.

"Şimdi trende oturuyordum, ablamın en sevdiği bebeğiyle oynamasına bakarken ışıkların dışarıda koşuşturduklarını görüyordum. Ablam bebeğin uzun saçlarını parmaklarıyla taradı, tuhaf bir ses çıkardı, bu yabancı ses bebeğin sesiymiş gibi yaptı, saçma bir konuşmaydı. Ablamın en beklemediği

anda ayağa kalktım, bebeği elinden kaptım, pencereden dışarı attım."

Öteki uçta Samuel'den ses çıkmıyor, telefon kulübesinde yüzüm yere yapışmış yattığım sırada neredeyse dayanılmayacak kadar fazla geliyor bütün bunlar bana. Koluma bir göz atıyorum, birbirlerinden ayrılmış iki kemik ucunun ne zaman birbirlerini bulacaklarını merak ediyorum.

Yaşamımı bir yönde yaşarken, ondan ters yönde öyküler yaratıyorum, bir başlangıcı, ortası ve bir sonu olan öyküler yaratmak için durdurulmaz bir güdü var içimde ve bu bir şeyleri sahteleştiriyor hep, bir yaşamın ne olduğunu, bir yaşamın ne anlama geldiğini anlama konusunda başarısızlığa yazgılıyım, gerçek bir öykü diye bir şey yok, ama ben onun var olduğuna inanmayı bırakamıyorum, o zaman da yaşama anlam katmaya çalışıyorum! Fakat sorun şu ki...

Arkamdaki duvarı betimlersem zaman ve para kazanabilir miyim diye merak ediyorum, yoksa zaman ve para mı yitiririm? Belki de zamanı önümde duran şeylere kullanmak daha akıllıcadır. Önce her şey yolundaymış gibi görünüyor. Kahve makinesi her zaman çalışıyor. Asla bir sürpriz yok. Ama sonra yerdeki kumun farkına varıyorum. Küçük tepeler gibi, ot ve topraktan minyatür bir arazi. Doğayı içeri alan çocuk. Burada yaşayan, ortalığı dağıtan çocuk, toplayan benim. Aramızda bir iş bölümü var. Elektrik süpürgesini buluyorum, Samuel gelene kadar buranın güzel olması gerektiğini düşünüyorum, tek elle yapmak zor. Çocuk kuyruğunu sallamaya başlıyor, herhalde beni cesaretlendirmeye çalışıyor, plastik poşette ölmek üzere olan bir balık gibi çırpınıyor kuyruğu, peki ya Samuel hiç gelmezse, o zaman köle emeği boşa gidecek. Bir hayvanı çocuğa daha

ayrıntılı olarak anlatmalıyım, ama işleri doğru sırayla yapmam gerekir becerebilirsem ve insanlar hayvanlardan önce gelir, biz insanlar gıda zincirinin dışındayız, bizi yiyen kimse yokken biz hayvanları yiyoruz, hayvanlar birbirlerini yiyorlar, kendimi kötü hissettiğimde et yemek ve bunu düşünmek bana iyi geliyor.

Çocuk ve benden başka dairede iki insan daha var. Bu insanlar Ferdinand ve Samuel değil. Onlar orada yoklarmış gibi davranmamı istiyorlar. Bunun ne anlama geldiğini anlamıyorum. Tersiymiş gibi yapmam gerektiğini sanıyordum. İki kişiler, canımı sıkmadan bunu kaç kez daha söyleyebilirim? İnsanlar ayakkabılarını çıkarıyorlar, rahat davranıyorlar.

"Evinizdeymiş gibi davranın," diyorum ironik olmaya çalışarak.

Peşimden salona giriyorlar, söylediğim ve yaptığım her şeyi, bütün hareketlerimi belgelemeye başlıyorlar, alçıyı arkama saklıyorum, askerî bir "Hazır ol... Rahat!" duruşu yapıyorum odanın ortasında. İçerideki insanların katıldığım konferanstan haberi var, benim matematik sihirbazı olduğumu yazacaklarını söylüyorlar, ama ben "matematikçi karı" diye düşündüklerini geçiriyorum içimden, yazdıkları gazeteye basılacakmış, doğru olmamasına karşın.

"Bize aldırma, bugün ne yapmayı planladıysan onu yap," diyorlar. "Tümüyle doğal ol."

"Bu bana hiç uymuyor," diyorum.

Ama işe yaramıyor. Baştan kaybettiğimi anlıyorum, bir an önce kurtulmanın tek yolu havlu atmak. Bütün bunların arkasındaki beyin olduğu anlaşılan kadın koltuğuma yerleşiyor, kayıt yapmak için bir teybi, şayet o aletin adı buysa (insanın kendisini dışarıdan böyle duyabilmesinin demek

istiyorum, yoksa dağdaki yankı bana yeter de artar), bir de defteri var, adamsa resim çekiyor. Pencere pervazından bir şey alıyor (ne aldığını söylemeyeceğim), makinesinin merceğinin tam karşısına yerleştiriyor, bu sırada kadın benimle ilgili olan ve üzerinde kafa yormamı gerektiren çeşitli iddialarda bulunuyor. Bir hesap doğru çıkmadığında kendimi başarısız hissediyor muyum? Kuşkusuz. Zaman içinde bunlara alıştım, evet, birinin onaylar gibi başını sallamasından, şu ya da bu konuda kafa yürütmelerimi not almasından hoşlanmaya başladım.

"Matematik bir zamanlar ona ihtiyaç duyduğumun farkında bile olmadığım kurtarıcım oldu," diyorum oldukça yüksek bir sesle, bu insanları etkiler genellikle, oysa ben ne anlama geldiğini anlamıyorum.

Kadını dürtmem, alçıyla vurmam gerekiyor, bir an için beni izlemiyormuş gibi görünüyor.

Soruyorum: "Ama ben gerçekten de yaşamımın en güzel yıllarını kara tahta önünde oturup çürümeye mi harcayacağım?" İzleyicilerimi yeniden dürtüyorum, sonra kurnazca gülüp yanıtlıyorum: "Sonra çıkarmak için toplamak, yaşamdan bir parçayı yitirmek. Ama belki de bu aynı zamanda yaşamın en büyük gerçekliği, çünkü hesap iç dünyayı, içteki yaşamı görünür kılıyor, ben kendi düşüncelerimi düşünmek zorundayım, oysa dış dünya büyük ölçüde çevreyi yansıtmakla ilgili." (Hesap derken aslında yazı yazmaktan söz ediyorum ama bunu yalnızca ben biliyorum.) Bütün bunları, inanmaya cesaret edemeden ileri sürüyorum. Yabancılar benimle aynı fikirdeler, bu da ruhumu ağırlaştırıyor.

Yarım gün geçirdikten sonra doktora gitmem gerektiğini söylüyorum. "Bir kadın hastalığına yakalanmış olabilirim," diye mırıldanıyorum daha çok kendime. Doktor yumru

büyümemesi gereken yerlerde yumru büyümediğine emin olacak, sanki Atlantik Okyanusu'nun iki yakasındaki yakın akrabalarmışız gibi mektup üstüne mektup gönderdi, sonunda kaçış yolu kalmadı. İzleyicilerim beni itip bir arabaya sokuyorlar, koltuklarda uzun köpek tüyleri var, kesinlikle dikkati dağıtmak içindir. Kadın hastalıkları yüzünden doktora gitmek zorunda kalmaktan daha kötüsü varsa o da veterinere gitmek, oysa aslında ikisi de aynı sayılır. Arabadan dışarı fırlıyorum, doktorun muayenehanesini bulamıyormuş gibi yapıyorum, hızla olduğum yerde dönüyorum, izleyicilerimi atlatmayı başarıyorum. Onlar gözden kaybolduktan sonra külotumu çıkarıyorum, asla içine bakamadığım o gözü siliyorum.

Oturulacak koltuk yüksek, kralların tahtları gibi. Ama kral, testislerini sergilemek zorunda değil. Bir keresinde kralı televizyonda gördüm, insanların el ele tutuşup oluşturduğu halka Noel ağacının çevresinde dönerek gelecek günler için şarkı söylerken hep dalgınlaştığını söyledi ve o zaman bu deliliğin arkasında bir tür ruhun yaşadığını düşündüm. Ayrıca kralın kayak yapması da hoşuma gidiyor, ama yarışması değil. Profesyonel kayakçıların hepsi anlamsız yaratıklar, düşünme konusunda hiç antrenmanları yok, ama yine de ülkenin en önemli kültür kişileri onlar, kendilerine kralın saplantılı düşüncelerinin yıkıntıları arasında yer bulmuşlar ve kral ortalıkta dolaşırken sadece onlarla selamlaşıyor.

Cinsel organıma geri döneyim. Ayaklarım havada, bacaklarım iki yana ayrılmış yatıyorum ki doktor delikten içeri bakabilsin. İçeride geleceğimi göreceğinden, doktorun aslında bir falcı olduğundan ve bunun canımı acıtacağından korkuyorum. Her şey daha büyük bir bütünde toplanıyor,

sonra kırılıp küçük parçalara ayrılıyor. Deliği kendim asla doğrudan göremedim, bir ayna kullanmak da istemiyorum, aynada insan kim bilir neler görür, kendisini birden geçmişe ya da siyam ikizinin sıska yüzüne bakarken bulabilir, ikizler dört tane kanlı gözle ona bakarken dillerini çıkarabilirler. Cesaretimi toplayabilsem bir göz atardım; ama bu düşünceyi düşünmeye cesaret etmemin nedeni böylesine korkak bir insan olmamdır herhalde.

Doktor gözlerini kısıyor, burada hemen her şeyin yolundaymış gibi göründüğünü söylüyor. Görüntünün Monet tarafından yapılmış bir tabloyu andırması gerektiğini düşünüyorum, Monet'yi çok sevdiğimden değil, hatta tersi olduğunu söyleyebilirim. Buna karşın Munch'u ilginç buluyorum, özellikle gençliğinde, 1890 yılında, bir de çizimleri hoşuma gidiyor, Baudelaire'in şiiri için yaptığı çizimleri seviyorum. O zamanlar simgeci ve çökük bir Avrupalıydı. Sonra Norveçli oldu, karla kaplı dağ tabloları yaptı, bence yazık oldu. Norveçlilerin zaten yeteri kadar dağı vardır. Neredeyse bütün albatroslar güney yarım kürede yaşıyor, yanlışlıkla ekvatorun kuzeyine geçenler genellikle geri dönmüyorlar, ama bu Munch'un suçu değil. Tulla Larsen, Edvard Munch'a ateş ettiğinde aşırı ileri gitti, emin değilim ama bana öyle geliyor. Tulla, Munch'un çizimlerinden birini parçalamakla yetinebilirdi. En azından Edvard, Tulla'nın intihar girişimini engelleyebilirdi. Monet kör doğup sonradan görmeye başlamış olmayı istiyordu, o zaman neyin resmini yaptığını bilmeden resim yapabilirdi ve bacaklarımın arasındaki izlenimci gün doğumunu çizdiği zaman da böyle bir şey olmuş olmalı. Doktoru etkileyicilikten büsbütün yoksun bir manzaranın karşılaması gibi aşağılayıcı bir olasılıktan, insanların "beden" diye güzel bir ad taktığı

bu bölgenin benim çok yakından bağlı olduğum geri kalanımla birlikte durmasından habersiz değilim. Şimdi bir kanıta daha yaklaşıyorum ve kendime herhangi bir şeyi kanıtlamayı artık bırakacağıma söz vermiştim, yalnızca ve yalnızca sağduyuma güvenmek istiyorum! Sağduyum bana burada olmamam gerektiğini söylüyor, sinirli bir şekilde Munch, Monet ve Tulla hakkında gevezelik ediyorum ama doktor cinsel organımın dudaklarını okumayı sürdürüyor. Sanki çevreyi sis altında bırakan, insanların el yordamıyla yollarını buldukları, el fenerleriyle arandıkları bir karanlık salgılıyorum, el fenerleri ışık tutuyor, kimileri belki aydınlatılan şeyin ışık salgıladığına inanıyor, bu yüzden insanların ödünü patlatacağımdan korkmam için hiçbir neden yok. Yine de endişeliyim.

Doktor hiç utanmaksızın bacaklarımın arasından içime uzun, metal bir sopa sokuyor, sopa daha çok araba tamirinde kullanılan bir alete benziyor. Şimdi hazine sandığıma giriyor, diye düşünüyorum pek rahatsızlık hissetmeden. Rahatsızlığım o kadar az ki ölçü göstergesi işe yaramıyor. İçeride çalınacak bir şey olmadığından değil, doktora güvendiğim için. Her zaman yabancılara güvendim, bir tek dolandırıcılara güvenmedim. O adamın hazinenin peşinde nasıl içeri girmeye çalıştığını biliyorum ama hamile değilim, öyleyse doktorun kurcalayıp durduğu şey göbeğe yapışık olmalı. Sonra doktorun işi bitiyor. Ne kadar itici olursa olsun, ben tüm bunları aşırı bir sükûnetle izliyormuş gibi yapıyorum. Niye üzerime ağır bir hüzün çöktüğünü anlamıyorum. Ama en azından ağlamadığım için seviniyorum, çünkü bu normal olmazdı. Bacaklarımı birleştirmeyi beceremiyorum, oysa tek istediğim şey bacaklarımı toplamak, kolumun altına sıkıştırıp oradan kaçmak.

Yassı kafalı doktorun yanında asılı ekrana bakıyorum, ekranda içimi gösteren, bulanık, siyah beyaz bir resim var, şöyle böyle bir fikir ediniyorum herhalde, yoksa gözlerimi açık tutmakla bile uğraşmazdım, onun yerine biraz kestirirdim gözyaşlarım aşağı süzülürken. (Gülme.) Bir anlamda, öldükten sonra beni yaşatacak olan şeye dikiyorum gözlerimi. Gelecekteki ben var orada, diye düşünüyorum. Bende hiçbir duygu uyandırmıyor, duygu uyanmamasının kendisi bir duygu değilse şayet. İçerisi yalnızca ezici bir karanlık, çocukken gördüğüm, yalnız bir şoförün sürdüğü, karanlığın içinde yiten kamyonlar gibi. Bir şey hissetmek istiyorum ve aslında aşırı çok şey hissediyorum, duygular sürekli değişiyor, o kadar hızlı değişiyor ki insan onları anlamaya fırsat bulamıyor, yüz yıl öncenin duyguları şimdikilerden çok farklı. Bütün o karanlığın içinde el yordamıyla ilerliyorum, sanki benden önce, başka her yerde yaşamış bütün insanlardan daha fazlasını hissediyorum, umut dolu yüreğimin oradaki ekranda çarptığını görme riskim varmış gibi geliyor bana; görmekten korktuğum şey yürek, üreme organlarından hiç söz etmiyorum ve şimdiden onları gördüm bile. Kendimin minyatür bir örneğini yapayım, kollarımda sallayacak, kulağına fısıldayacak bir şeyim olsun istiyorum ve bu yaratığın ne kadar ürkütücü olduğunu anladığımda çocuğu bir süre saklamak istiyorum ki yalnız kalabileyim ve orada yatan bebeği göremediğim zaman da mutsuz, ne istediğimi ya da kimin için bir şey isteyeceğimi bilmez olayım. Sonra çocuğu bulmak için yardım isteyeceğim, çocuğun tıpkı benim gibi yanlış zamanda, yanlış yerde olmasını diliyorum. Çocuğu ne kadar değerli görürsem göreyim bunun bir işe yaramayacağını, tüm bunların yaşamımı kendi ölüm korkumdan daha büyük bir korkuyla doldurmak için

olduğunu biliyorum, gerçekte ben olan bu yaratık, ben olabilmenin yanına bile yaklaşamadan ölecek aslında. Böyle tamamlanmış düşünceleri sanki hiç düşünmüyormuşum gibi, ne demek istediğimi bile bilmiyormuşum gibi düşünmek çok ilginç, tek bildiğim şey çocuk sahibi olmak söz konusu olduğunda her türlü şeyi düşünebilecek oluşum, ki bu beni deli gibi korkutuyor, kendimi kimselere benzemeyen biri olarak görmek istedim hep, evet, hatta kendine bile benzemeyen!

Doktor da işleri daha iyiye götürmüyor, ekranı parmağıyla göstererek bakışlarımı kaçırmamı olanaksızlaştırıyor. Birlikte bir tür geleceğin döllenmesinin gözlerimizin önünde, benim içim olan o *bowling* salonunda gerçekleşmesine bakıyoruz. Cenin dördüncü şeride yerleşecek. Yüreğim bulanarak, idam mahkûmunun pediküre gitmesi gibi sürekli oraya gitmek istememin nedeni bu. Cenin, *bowling*'i ve parmaklarını soktuğu topu var gücüyle fırlatmayı sevmiyor. Ama seçme şansı yok. Parkenin ilerilerinde cenin, diliyle dişlerini yalıyor, yeni dişler tuvalet klozetiyle aynı şeyden yapılmış. Dilin dünyası hiç heyecanlı bir dünya değil, gündelik bir yer, sonra cenin bir yeri dişleriyle yakalıyor, bir çığlık atıp yapışıyor oraya.

Niye vazgeçmiyorum, soru bu değil. Soru niye daha önce çok fazla vazgeçmediğim. Ve soruyu net ve açık bir şekilde duymuş olmama karşın yaşam uğruna daha fazlasının açığa çıkması gerektiğini fark ediyorum. Daha yakından baktığımda döllenmeyi bekletiyorum, bir diziye dönüşüyor. Döl yatağımın gösterisinin sahne perdesini indiriyorum utanç içinde. Yaşlı gözler, titreyen dudaklarla doktora veda ediyorum, ona cebimdeki iki fıstığı veriyorum, ardından elimde gözyaşlarımla dışarı, gün ışığına koşuyorum, bir tür intikam ve avunma bulmak için çabucak eve gidiyorum.

"Merhaba," diyor Samuel.

"Merhaba," diyorum, her şeyin bu kadar yalın olması güzel geliyor bana.

"Birbirimizi görmemize çok var mı," diye soruyorum, her şeyi zorlaştırıyorum.

"Daha önce gelemem," diyor Samuel.

"Ama ben seni düşünüyorum," diyorum.

"Ben de seni düşünüyorum," diyor Samuel.

Sonra durup dururken onunla yatmak isteyen kuzenini anlatıyor, üstelik de korunmasız. Biraz çaresiz görünüyormuş.

"Kuzenim çok sevimli ve saftı," diyor Samuel, "durmadan konuştu, kafam şişti. Ama konu sevgiye gelince, bunun bedenin isteklerinden farklı ruhsal bir istek olup olmadığını sordum kendime. Ve daha çok ruhsal yanla ilgilenmemin nedeni acaba onun kuzenim olması mıydı? İnsan güzel düşünceler paylaşıyor diye engelli bir çocuk sahibi olamaz. Bir çalının arkasında duruyorduk, kuzenim beni öpmek istiyordu, öyle istediğini sandım, elini enseme koydu, o zaman kaçtım."

"Yıllar sonra bir kadının tecavüzüne uğrayan bir adamı yazmanın nedeni bu muydu," diye soruyorum.

"Hayır," diyor Samuel.

"Elbette hayır," diyorum, sorduğuma pişman oluyorum.

Küçük bir kızken amcama karısıyla mutsuz mu diye sormuştum ve buna da pişman olmuştum. Sakin, kararlı yüzü sanki fiziksel bir acı çekiyormuş gibi buruşmuştu.

"Matematikte niye bu kadar iyi olduğumu merak ediyor musun," diye soruyorum Samuel'e.

"Etmez olur muyum," diyor.

"Amcam yüzünden," diyorum. "Divanda kımıldamadan günlerce oturabilirdi, o kadar tembeldi. Bir bacağını altına

toplamış, daha zayıf olan sol gözü kapalı oturup kitaplarını okurdu. Bana dünyayı, matematiği öğreten amcamdı, oysa asla matematik eğitimi almamıştı. Öğretmenlerim esinden yoksundu, annemin ve babamın bana karşı hiç acıması yoktu, ablam entelektüel uyarı verme yeteneğinden yoksundu. Amcam küçük yeğeninin karşısında yüksek sesle düşünmeyi yalnızca eğlenceli buluyordu. Bir çemberin çeyreği, tam olarak aynı noktaya gelmeden sürekli yaklaşan bir fonksiyon olarak asimptot, bütün bunlar benim açımdan doğal olarak anlaşılmazdı, ama beynime bir şeyler yapıyorlardı, dünyayı gizemli, yüksek bir bilime açıyorlardı, bu dünya amcasızların gidebileceği bir yer değildi. Gerçek olmayan çok fazla şey var, matematik gerçek; ama benim çingene olduğum gerçek değil, bu esmer tenimi açıklamak için söylediğim bir şey."

"Yalan mı söyledin," diyor Samuel.

"Belki bende bir damla çingene kanı vardır," diyorum. "Belki tümüyle gerçek dışı değildir."

Amcamın karısı, vaktiyle amcamın aklını çelip onunla evlenmiş, amcam o zamanlar çok genç ve safmış, ama bunu Samuel'e anlatmıyorum. Karısı amcamı bir terlikle döverdi ve amcam köpeklerini idare edemediği zaman karısı köpekleri de terlikle döverdi. Sonra bir gün, evde başka kimse yokken köpekler yatak odasına girdiler, karısını kendi yatağında öldürdüler. Söylentileri duymuştum, amcamın bakışlarını, yüzünün nasıl buruştuğunu gördüğümde söylentilerin gerçek olduğunu anladım. Amcam karısıyla mutlu değildi.

Telefon konuşmasını kesiyorum, içimi tırmalayan huzursuzluğa yer açmak için daireme giriyorum yeniden. Bu kadar akıllı biri olan amcamın işlerin ne kadar ters gideceğini

önceden bilip bilemeyeceğini merak ediyorum. Elbette biliyordu, insan işlerin ne kadar ters gideceğini aslında hep bilir ama yine de cesaretini toplayıp ilerler. Ama hissettiğim huzursuzluk başka bir şeyle ilgili, çocuğumla ilgili, evet, çünkü buna hazır olup olmadığımı bilmeden ona "benim" dedim. Ne zaman onu okşasam kendimi düşünüyorum ve bunu bir işaret olarak aldım. Tıpkı benim yorgun akciğerleri kollamam gibi çocuk da beni kolluyor, sanki ben çocuğun kiracısıyım. Ayrıca çocuk da kendisinin gerçekten çocuk olduğuna inanıyormuş gibi. Yaptığım her şeyi taklit ediyor, süslenirsem çocuk da süsleniyor, diz çökersem çocuk da aynısını yapıyor, bu tür şakalar alay etme kategorisine giriyor artık.

Her şeyi vergiden düşmeyi deniyorum ve çocuğu arada sırada kahve içmeye davet etmemin tek nedeni bu. Küçük, porselen bir kupa yerleştiriyorum salon sehpasına, koklamak altı kron, tadına bakmak on dört kron diyorum, para kazanayım ki İrlanda'ya telefon edebileyim. Çocuğun yaşı küçük olduğundan kahve savurganlığının giderlerini ben karşılıyorum, böylece faturayı vergi memuruna gönderebilirim.

Akciğerlerimle aynı tempoda tıkırdayan bir duvar saatim yok, ama arada sırada buzdolabı tıkırdamaya başlıyor, birkaç saniye sürüyor ve güven uyandırıyor, bir duvar saati edinmeliydim. Saatin saniye kolu da olmalı, her saniyede durup çevresine bakınan, durumu irdeleyen, sürdürmeye değip değmediğini değerlendiren, sonra yürümesini sürdüren bir kol. Bir daha kımıldamamak üzere duruncaya dek. Buzdolabında öğrencilerimin bana gönderdikleri selamların yazılı olduğu buruşuk bir kâğıt takılı: Buradan sonrası yalnızca yukarı çıkış! Öğrencilerimle ilgili bu kadarı yeter, duygusallaşmak istemiyorum.

Duvar saatine ek olarak odanın içinde bir oda istiyorum, istemek bedava nasıl olsa, bir de küvette yattığımda çocuk çevremde emekleyerek dönebilsin diye salonun ortasında bir banyo istiyorum. Aklıma kötü düşünceler gelmeden dalgaların içinde dönüp dipte yatabilirim. O zaman dudaklarım yüzeyden dışarı çıkar, bir mucize olur, akıcı bir şekilde İngilizce konuşabilirim.

Aşağıdaki telefon kulübesinden zil sesi geliyor, ama Samuel olduğunu sanmıyorum, şu sıralar çok sessiz. Kavga ettik, tüm bunlarda kırılgan olan tek insanın ben olmadığını unutmuştum. Bu yüzden telefon edenin doktor olduğunu, bana işime yarayacak akciğer bulduğunu söyleyeceğini düşünüyorum. Bir anda hem çok seviniyorum hem korkuyorum, ama eminim doktor kadar sevinip korkmuyorumdur. Telefon eden akciğer doktoru değil, okulun müdürü. En yakındaki kafeteryada buluşmamızı, pasta yiyip biraz konuşmamızı istiyor. Pasta sevmediğimi söylüyorum; ama müdür yine de gelmem gerektiğini söylüyor. Belki de okulun içini dolduran havada soluğumun ne kadar sefilleştiğinin farkına varmıştır. Çarmıha gerilecek miyim diye merak ediyorum, ama aslında yanlış bir şey yapmadım. Tepeden tırnağa görev bilinciyle doluyum, sınır tanımayan bir görev duygusu işlemiş içime. Dış dünyadan gelen işaretler olarak yorumladığım bir şey aracılığıyla benden ne yapmam ve ne yapmamam beklendiği konusunda belli beklentiler olduğunu fark ettiğim anda başka türlü davranmak neredeyse olanaksız benim için. Bu görev duygusunun doğuştan ya da yetiştirilmemle edindiğim bir şey olduğunu sanmıyorum, bence bu benim kendi yakalandığım bir hastalık, bir anlamda takvimime işlemişim. İşte bu yüzden gidiyorum görüşmeye.

Müdür kafeterya masasında oturuyor, siması pek parlak görünmüyor. Bir yudum almak için her kaldırışında kahve bardağına giren keçi sakalını görüyorum. Ayaklarımı sürüyerek yürürken beni dikkatle inceliyor, alçıya alınmış kolumu yeleğimin içine gizlemiştim. Bütün bunlar beni çok yoruyor, yorgunluğun içinde suda ilerler gibi yürüyorum.

"Merhaba Sinek Tanrısı Beelzebub," diye fısıldıyorum kimsenin duyamayacağı kadar alçak bir sesle.

"Adımın Jan Pluss olduğunu çok iyi biliyorsun," diyor. Konuşmuyor, gaklıyor.

"İnsanın böyle bir adı olamaz," diye mırıldanıyorum.

"Otur," diyor, düşünmeye çalışıyormuş gibi görünüyor. "Midende bir sorun mu var?" diye sürdürüyor.

"Midemde hiçbir sorun yok," diyorum.

Tersine asıl sorun onun suratında, sanki ortasından bükülmüş gibi.

"Var," diyor. "Daha önce hiç bu kadar ciddi bir durum görmemiştim."

"Ne durumu?" diyorum.

"Ocakta yemeğin mi var, bu ne acele?" diyor.

Müdür sessizleşiyor, pastadan bir lokma alıyor. Böyle şeylerin başıma gelmesinin sorumlusu kendim miyim? Olabilir, belki de ezik bir insanımdır. Durum yalnızca o kadar çok kımıldamadan oturduğum için şişmanlamış olmam.

"Cinsel yaşamın nasıl?" diyor.

"*Senin* cinsel yaşamın nasıl?" diyorum.

"Küstahlık etme," diyor. "Ben yalnızca niye hastalık raporu aldığını merak ediyorum."

"Peki ne sonuç çıkardın?" diye soruyorum.

"Ne demek istiyorsun?" diyor. "Sağlığın için gerçekten kaygılandım. Ben iyi bir insanım."

"Saçmalama," diyorum. ("Sen bir sadistsin," diye düşünüyorum.)

"Yoldan çıktığın konusunda kanıtım var," diyor.

"Demek öyle," diyorum.

"Peki, kanıtın ne olduğunu biliyor musun?" diyor.

"Hayır. Söylesene," diyorum. "Hemen söyle."

Ama sonra jinekologla konuştuğunu, jinekoloğun soyunmaya aşağıdan değil yukarıdan başladığını anlattığını düşünüyorum.

"Neyse," diyorum. "Söyleme yine de."

O zaman müdür bana gülümsüyor.

"Öğrencilerin ölmeye çalışıyor!" diyorum, sonra ayağa kalkıyorum, yumruğumu çantama indiriyorum.

Ardından koşarak çıkıyorum. Düşman edinmek iyidir, insanı genç ve acımasız tutar. Aslında ayaklarımın ucuna basarak uzaklaşıyorum. Daireme ulaşana kadar ayaklarımın ucuna basarak gidiyorum. Orada arkadaşlarım var.

Koltuğumu salonun bir ucundan ötekine taşıyorum. Şimdi bakışlarımı karalamalarımdan kaldırdığımda üç fotoğrafın asılı durduğu duvarı görüyorum karşımda. Resimleri çekilenlerin gölgeleri var, şimdi insanlar resimlerdeki kişilerin gölgelerinin olduğu zamanları özlüyorlar, duvar çukurlarındaki gölgelere geri dönmeliydik biz, aslında hiç terk etmemeliydik, kalıcı olmamalıydık. Resimlerden birindeki ekşi suratlı adam Ferdinand, yere bakıyor, ama beni düşündüğünü görebiliyorum. Benden bir şey bekliyor bu adamlar. Yazmamı istiyorlar, beklenti baskısı neredeyse dayanılmaz. Ama evin içinde dolaşan düşünceler benim mi yoksa duvardaki adamların mı, bir değiş tokuş mu yapıldı bilmiyorum.

Başka hiçbir şey olmasa da şimdi daha yumuşak bir kurşun kalemle yazıyorum, her şeyi daha kolaylaştırıyor. Sol elimin gücü sağ elimden daha az, iki kız kardeş nasıl bu kadar farklı olabilir diye merak ediyorum. Sanki aralarında hiçbir bağlantı yokmuş gibi, sanki beden yoluyla birbirlerine çözülmez biçimde, ölüm onları ayırana kadar benimle duvardaki adamların olduğu gibi bağlı olduklarını bilmiyorlarmış gibi. Ölüm bile bizi ayıramadı üstelik.

Çocuğa radyoda duyduklarımı, bir insanın bedenine hiç dokunulmazsa onun öldüğünü anlatıyorum, bu bir tokat gibi. Çocuk bana bakıyor; ama yüzünde hiçbir ifade yok ve bir anda bedensel temas düşüncesi huzursuzluk verici bir şey olmaya başlıyor. Şimdi belki kendimi tekrarlıyorumdur, büyük olasılıkla öyle yapıyorum. Önemsiz şeyleri yineliyorum, bu sırada önemli olanlar yazılmamış kalıyor. İnsan asla her şeyi söylemeyi başaramıyor.

Ayağa kalkıyorum, pencereye gidiyorum. Sanki dışarı bakabildiğim için bütün sesler daha güçlü olmuş. Gözlerimi kapattığım için seslerin nereden geldiğini göremiyorum, ama tahmin edebilirim. Bir araba. Tramvay. Yağmur yağmış, ben yalnızca araba tekerleklerinin çıkardığı sesi, kauçuk tekerlerin ıslak asfalttaki şıpırtısını duyabiliyorum. Bununla duvardaki öteki asık surat ilgileniyor. Samuel. Üçüncü sohbet arkadaşımın adı bir sonraki ciltten önce açığa çıkmayacak. Çünkü bir sohbet bu.

Samuel ve Ferdinand, "benim olanlar" tanımına uyuyor. Ama çocuk kimsenin değil, bir çocuğun olması benim üstlenemeyeceğim bir buluş. Sık sık beynim kesildi, lobotomi yapıldı belki diye düşünürüm, çünkü yukarısı karmakarışık. Kendi içinde olup bitenleri anlayabilecek tek kişi olmak, aynı zamanda bunun farkına varamamak, bir şeyler

var mı yok mu bilememek, bu aynı örneğin içinde çok ender rastlanan bir gariplik. Bu düşünceler benim sonum olacak, neredeyse bütün yaşamım boyunca onlara karşı başarılı bir savaş yürüttükten sonra. Üst katta gürültü patırtı yapıyorlar ama beni sessizlik daha çok korkutuyor. Kimi zamanlar yerkürede hiç kimse yaşamıyormuş gibi oluyor.

Bana ulaşmıyor yeryüzünün sesleri, rüzgâr, deniz, zaten denizi göremiyorum, dönüşü sırasında gıcırdayan küreyi duyamıyorum. Kar bana Ferdinand'ın sesini anımsatıyor. Ama kar yağalı çok oldu şimdi. Şarkı söylesem kendi şarkımı duyacaktım. Ama şarkı söylemiyorum. Şarkı söylersem ikiye ayrılmış gibi hissediyorum kendimi, sanki bir parçam şarkıyı söylüyor, öteki dinliyor ve dinleyen parçam bütün bunları çok rahatsız edici buluyor. Sanki kendi şarkısından mutlu olanı kıskanıyormuşum gibi. Onları kıskandığımı hiç sanmıyorum.

"Ne zaman anladın yazı yazacağını?" diye soruyorum barışmak için, Samuel'le aramızın açık olmasını istemiyorum artık.

"Okul bahçesinde tasmasız bir köpek koşuyordu," diye anlatıyor Samuel, "ve öğrenciler içeride tutuldu, çünkü köpeğin insanlara zarar verip vermeyeceğini bilmiyorlardı, ama benim treni yakalamam gerekiyordu, onun için dışarı koştum yine de ve polis memuruyla o zaman karşılaştım. Peşinden gittim, polisin köpeğe bir şey yapacağı hiç aklıma gelmedi. Ama hiç farkında olmadan polis ölmekte olan köpeğin resimlerini ruhuma atmaya başladı ve bu resimler hiç kaybolmadı. İşte o zaman sözcüklerle uğraşmaya başladım, hiçbir mantık olmadan birbirini izleyen sözcükler, insanın beklediği gibi gelişmeyen, bütün tahminlerin dışındaki öyküler. 'Bir polis tarafından öldürülen köpeğin öyküsü: Bir

köpeği öldürecek bir polis asla var olmadı.' Sanki dil gerçek olanı değiştirebilirmiş gibi yazmaya başladım. Artık insanlarla birlikte olmak eskisi kadar hoşuma gitmiyordu. Dünya farklı görünüyordu. Gece yarısı sanki hiç uyumamış gibi uyandığımda kalbim deli gibi çarpıyordu, köpek bedenine inen darbelerin sesi uyandırmıştı beni. Bir kâğıt parçasına ACI ACI ACI yazdım, herkesin görebileceği bir taş duvara yapıştırdım."

"Peki ya sen?" diye sordu Samuel.

Bir gün önce olduğunu söylemek istiyorum, dürüst olmak gerekirse başladım mı onu bile bilmiyorum ama zamanı olabildiğince geri atmak daha güvenli.

"Kırsal bir yerde büyüdüm, orası çok soğuktu. Evin önünde büyük taşlar vardı, onları oraya devlerin koyduğuna inanıyordum. Dışarıda sessizlik her şeyi kaplıyordu, sanki her şey ve herkes ölmüştü, derin karlar ve kocaman ayılar vardı, bu yüzden en çok evin içinde koşuşturuyordum. İnsanlar ziyarete geliyordu, bana oğlan gibi bir kız olduğumu söylüyorlardı. Evin içinde koşuyor, top sektiriyor, yabancı bir ülkedeymiş gibi yapıyordum, her oda bir ülkeydi, Rusya, Finlandiya ve İsveç. Koşup top sektirirken bir şiir yaratmıştım. Güzel bir günde, günlerin en güzelinde dışarı, ormana kaçtığımı hatırlıyorum. Güneş ışıkları solgun ve inceydi, burnundan soluyan hayvanların ve buharlaşan kar taneciklerinin beni kucakladığını hissediyordum, benim de bu yeryüzüne ait olduğumu bütün benliğimle anlamıştım. Ama yine de eve geldiğimde keyfim kaçmıştı. Yatakta kıvranıp durdum. Gözlerimin maviyle yeşil arasında renk değiştirdiğini kimsenin bilmemesi düşüncesi uykumu kaçırdı."

Çocuğa bakar bakmaz o da bana bakıyor, sanki dipsiz bir kuyuya bakıyormuş gibi ve bu bana kendimi her zamankinden daha çökmüş hissettiriyor. O zaman gözlerimi kaçırıyorum. Çocuğun sahibi benim, o benim çocuğum, ama bunu asla istememiştim! Albatros yumurtasını sipariş ettiğim zaman dışında. Çocuğun şimdi burada yaşamasında sorun yok, hatta sabahları sessizce yorganın altından çıktığımda gösterdiği sevinç gururumu bile okşuyor, çocuğa yemek verebiliyorum, onu yanımda dışarı çıkarabiliyorum ki benzerleriyle karşılaşsın. Çöp tenekelerinin çevresinde birbirlerini kovalamayı seviyorlar, ama ben çocuğun sahibi olmak istemiyorum. Bunun anlamını, neleri içerdiğini ne şimdi biliyorum ne de gelecekte bileceğim. Yine de böyle oldu. Yazılanları okumadan bir sözleşmenin altına imza attım, zorluk çıkartan biri olmaktansa aptal gibi görünmeyi tercih ettim, "sapere aude"* dedim kendi kendime, kalemi kâğıda değdirdiğim anda, ama sözümü dinlememiş olmalıyım. Mülkiyet ciddi konu ve özellikle çocuğun sosyal hizmetlere telefon edeceği yolundaki sessiz tehditleriyle daha da çok gurur duyuyorum, sanki çocuk beni gerçekten ciddiye alıyor ve benden isteklerde bulunuyor. Çocuğu vermek zorunda kalmam en kötüsü olurdu, bunun altından kalkabileceğimi sanmıyorum. Hayır, yine de onun yanımda olmasını istemeyeceğim düşüncesini aklıma bile getirmeye cesaretim yok.

Görünmez olduğum, aşağıdaki olayda belli oluyor. Kulübeden eve dönerken trene bindim, hiç durmadan kustum, bunun nedeni bütün o dönemeçler. Sonra yağmurdan ıslanmış kent sokakları boyunca koştum, üzerime kovalarca

* Horatius ve Kant'ın da kullandığı, "Aklını kullanmaya cesaret et." anlamına gelen Latince deyim. (ç.n.)

su indi, kolumdaki alçının bir çorap gibi bollaşacağı düşüncesi beni poşetteki çocuğun ıslanacağı korkusundan daha çok rahatsız etti. Evime döndüğümde poşeti trende unuttuğumu fark ettim. İnsan asla vazgeçmemeli. Olay bu kadar.

"Sanırım sonu hakkında konuşmamız gerekiyor," diyorum ama bunu niye söylediğimi bilmiyorum. "Niye son hakkında konuşmamız gereksin," diyor Samuel.

"Şu malum konuyu bana asla söylememeliydin," diyorum sanki şimdiden teslim olmuş gibi.

"Seni seviyorum," diyor Samuel.

"Gerçekten hissetmiyorsan söylememeliydin," diyorum.

"Gerçekten hissettiğimi biliyorsun," diyor Samuel. "Yalnızca sen varsın. Senden başka hiç kimse olmadı. Hemen anlamıştım, seni görür görmez anlamıştım. O zaman ben bir koltukta oturuyordum, sen sahnede duruyordun, İngilizceye benzeyen ilginç bir dil konuşuyordun."

"Ama ben o zaman senin var olduğunu bile bilmiyordum," diyorum. "Yaşamıma böyle gizlice girmen haksızlık."

"Ama benim yanıma gelen sendin," diyor Samuel. "Ertesi gün, otel kahvaltısında."

"Ama o sabahtan daha fazlası asla olmazdı," diyorum, "yaşamıma gizlice girmeyi sürdürmeseydin ikimiz birlikte olmazdık."

"Bir tek orada olabiliyorum," diyor Samuel.

"Kendi yaşamında olabilirdin," diyorum.

"Kendi yaşamımı sendeyken yeniden buldum," diyor Samuel. "Ne istediğimi sordun, canımın neyi çektiğini sordun."

"Asla öyle bir şey sormadım," diyorum.

"Sorman gerekmiyor," diyor Samuel. "Seninle birlikteyken kendime yalan söyleyemiyorum."

"Peki ama bundan eline ne geçiyor?" diyorum. "Mutsuzluk dışında."

"Mutsuz da olsam seninle birlikte olmak istiyorum," diyor Samuel, "başka biriyle mutsuz olmaktansa."

"Ama beni de mutsuz ediyorsun," diyorum.

"Sen her zaman mutsuzsun," diyor Samuel.

"Hayır," diyorum.

"Acı çekmeden yapamazsın sen," diyor Samuel.

"Haklı ol ya da olma," diyorum, "bunu söylememelisin. Benim üzerimde böyle bir gücün yok."

"Seni sevdiğimi biliyorsun," diyor Samuel.

"Bana karşılık olarak şu malum şeyi söylettin," diyorum.

"Seni her zaman seveceğim," diyor Samuel, "en son sabahımdan daha çok."

İnsanlar kafalarında bir şey kurmaya başladılar mı, o olur! Sorun kafalarında kuramadıkları bütün öteki şeylerde.

Sol elimle o kadar yavaş yazıyorum ki yazmayı düşündüğüm sözcüğü unutuyorum, bitirdiğim zaman orada aklımdakinden başka bir sözcük oluyor. Üstelik işediğimde çok kötü bir yanma hissi yaşıyorum, bunu çocuktan gizlemeyi denedim, ama çiş porselene çarptığı sırada yüzümü buruşturmadan yapamıyorum. Sanki müdürün gülümsemesi idrar yollarıma yayıldı, onlara iltihap bulaştırdı, bu gülümsemenin ne anlama gelebileceği konusundaki sorular aklımdan çıkmamışken şimdi aynı anda iki yerde birden varlar, hem kafamda, hem belimden aşağıda. Belden aşağı da başka her şey gibi göreli bir kavram. Müdür düşüncesini ne uyanıkken, ne öğlen uykusunda kafamdan atabiliyorum, karşımda çok özel bir durum olduğunun çok iyi farkındayım. Müdür niye okula geri dönmemem gerektiğini ima etti? Öğrenciler tehlikeli olabilir mi? Artık onları,

yüzlerini, saçlarını gözümün önüne getiremiyorum, adlarını bile hatırlamıyorum.

Ne kadar saf olursam olayım ben iyi eğitimli bir korkak tavşanım ve kendimdeki bu kötü özellik en çok değer verdiğim yan. Aşırı yıpranmış sinirlerim olmasaydı yerin altında yatıyor olurdum sanırım. Okula uğramaya karar veriyorum, bileğimi kırdığımdan beri ilk kez. O kadar uzun zamandır uzaktayım ki geri döndüğümde beni neyin beklediği konusunda en ufak bir fikrim yok. Huzursuzluk neredeyse beni aslan inine çekiyor, sanki aslanın yattığı yerden benim kaçmamı gözlemesi, içeri girip bir an önce yenilerek bu işten kurtulmamdan daha kötüymüş gibi.

Giderken yolda doktora uğruyorum bir işe yarayacakmış gibi. Sızlayan belden aşağımı gösteriyorum, doktor son kez baktıktan sonra belden aşağımı çok düşündüm. Ama doktor onun yerine belden aşağımı işaret eden koluma bakıyor, alçıyı çıkarma zamanı geldiğini söylüyor. İtici bir tablo çıkıyor ortaya. Kol ince ve soluk, bilek ekleminin açısı doğal değil. Özlemle beklediğim özgürlük duygusu gelmiyor bir türlü, onun yerine alçının yeniden takılmasını istiyorum! Anlayabilen anlasın. Belli ki iskeletimin ikiye ayrılarak bana ihanet etmesini bağışlamamışım daha. Doktor bileğimin asla kazadan önceki gibi iyi olmayacağını söylüyor. Bunu duymak ne büyük bir hayal kırıklığı. Haftalarca kendime çok daha iyi olacağını söylemiştim oysa! Kırığın çevresinde oluşan kıkırdak elimi hiç olmadığı kadar güçlü yapacaktı! Karşıma çıkan herkesi, dünyanın en güçlü adamını bile bilek güreşinde yenecektim!

Doktor yanımda getirdiğim idrar örneğiyle ilgilenmek istemiyor. İki büklüm oturup birkaç damla idrar çıkarabilmiştim, bir insanın değersiz bir yaratığa dönüşebilmesi ne

kadar kolay. Bir şişenin içine işemiştim, depozitolu bir şişeydi bu ama depozitosunu unutsam iyi olacak. İlkin miktarı görebilmek için bir ölçü kabına işemiştim, oysa benden ne kadar işemem beklendiği konusunda hiçbir fikrim yoktu ve şişenin ağzı o kadar küçüktü ki doğrudan ona işemek felaketle sonuçlanabilirdi. Ölçü kabını doktora götüremezdim çünkü kapağı yoktu. İlk damlalar pek bir şeye benzemiyordu ama renk çok etkileyiciydi. Parlak bir sarıydı; kimi ülkelerin bayraklarında görülebilen türden bir sarı. Yine de bunun yeterince iyi olmadığını hissettim, bu yüzden bir yığın su içtim, dolu dolu beş kahve kupası suyu içtikten sonra aklıma kralın verdiği yemekte idrar torbası patladığı için ölen adamın öyküsü geldi. Bütün bunların sonucunda elimde yarım şişe dolusu, pekâlâ bir parti içkisiyle karıştırılabilecek bir sıvı vardı ve doktor onunla ilgilenmek istemediği için şişeyi çöpe atmam gerektiğine göre sıvının sonu gerçekten böyle olabilirdi. Zengin masalların artıklarıyla yaşayan bir zavallı, muhteşem buluşunun şerefine şişenin içindekileri tepeye dikecekti belki. Ama bu düşünce beni eğlendirmiyor artık, kaygıların bataklığında yuvarlanmaktan başka şeye fırsat yok. Hep ölümün yalnızca bir zaman sorusu olduğundan korkmuştum, bu yüzden bütün bu kaygılı düşünceler kural dışı şeyler değil, huzursuzluğum da kural dışı bir duygu değil, ama yoğunluğu hiç bu kadar büyük olmamıştı. Ölümün ben organ nakli kuyruğunda beklerken sessizce geleceğini sanıyordum, ama niye aniden gelivermesin ki?

Tren çok sayıda istasyonda durdu, hepsi de bomboştu, ama bu benim kafamdan burada, tam burada inebileceğim düşüncesini çıkarmaya yaramadı! Trenden atlayabilir, böylece ölümü atlatabilirdim! Yine de inmiyorum.

Okula geldiğimde öğrencilerle karşılaşmaya henüz hazır olmadığımı söylüyorum kendime, çünkü yapacak çok işim var. Ölüme mahkûm olmuş birinin yapacak ne işi olur ki? Yazı işleri. Benim gibi uğursuz bir kargayı "Sana burası yakışır," deyip doğruca cehenneme göndermekten utanmıyorum. Sonbaharın bir çabayla göz alıcı renklere büründükten sonra tüylerini döküp çırılçıplak kalması ve onu soğuğa ve karanlığa karşı koruyacak karlarla örtülmeyi beklemesi gibi. Kilidi açıp sığınağıma, boş sınıfa giriyorum, pencerenin karşısına rahatça oturuyorum. Ne kadar ironik! Burada hemen pencerenin dışında bütün güzelliğiyle duran doğaya karşı oturacağım, bunu kendime en güzel sıfatlar ve benzetmelerle tanımlayacağım, bir yandan da aynı pencereden her an içeri atlayabilecek öğrencileri beklemek zorundayım. Okul bahçesinde döne döne araba süren müdürü görüyorum, cam sileceklerin nasıl durdurulacağını anlamamışa benziyor. Bu saatlerde işe yarar bir şey yapamayacağım ortada. İçerisi tasasızca ve utanmadan parmaklarıma ve yazdığım tek tük harfe usulcacık tırmanan küçük örümceklerle dolu. Samuel'e bir mektup yazıyorum, akciğer hastalığımın ne kadar ciddi olduğunu, bir ayağımın çukurda olduğunu açıklıyorum, ama sonra bunun beni varsayımlarımda haklı çıkaracağına, olduğumdan da haklı çıkaracağına inanmaya başlıyorum, çıkış yolu bulmanın olanaksızlaştığı baş döndürücü bir düşünceler dönme dolabına düşmüş gibi hissediyorum kendimi arada sırada.

Tak tak! Öğrencilerin sesleriyle kendimi topluyorum. Ağır ağır doğruluyorum, kapıya yürüyorum, biraz aralıyorum. Ama öğrenciler ne notlarına ne de akciğerlerime karşı bir saldırıya girişiyorlar.

Hoş geldiniz, diyorlar, bana sarılıyorlar, sevilmek için yalvaran bakışlarla bakıyorlar bana.

Bir tür hezeyan hali yaşıyordum, kafa karışıklığım yüzünden hiç neden yokken bel altıyla ilgili saplantılara kapılmıştım, kendi kafama beynimi ezecekmişçesine sıkan, külah gibi bir kılıf geçirmiştim. Kulaklarımı homurtularla doldurmuştum, öğrenciler yapmadan önce ben yapayım da kurtulayım diye düşünerek kendimi ateşe vermediysem bunun tek nedeni şans! Böyle de olabiliyor. Ama şimdi böyle olmayacak.

Samuel ve K. Zamanı

FERDINAND'LA Dublin sokaklarında dolaşıp akşam yapacağım konuşmaya hazırlanırken matematik konularını İngilizce konuşmak benim için o kadar alışılmadıktı ki Ferdinand sabırsızlanmış gibi sözümü kesti. Adı "Meiv" diye okunan İrlanda Kraliçesi Maeve'i anlatmaya başladı. Maeve şimdiye dek duyduğum en güzel ad olmalı, eminim aslında öyle değildir ama ben öykünün gidişine uysun diye öyleymiş gibi yapacağım. Ferdinand Kraliçe Maeve'in bir çıban kadar bile sevilmediğini, keskin dilli ve ürkütücü ölçüde güçlü olduğunu, bu yüzden kasabanın olabildiğince uzağına gömüldüğünü anlattı.

"Maeve ne anlama geliyor?" diye sordum ama aslında Maeve'in neden ayakta gömüldüğünü sormam gerekirdi. (Herhalde giysileri pis kokulu ayaklarını örtsün diye böyleydi.)

Ferdinand belli ki yanıtı bilmiyordu, çünkü kırışık alnını okşadı, "Aman canım..." dedi.

"*Aman canım* mı?" dedim, "iyi bir şaka fırsatını asla kaçırmam." Öyle çok güldüm ki karnımı tutmam gerekti.

Ferdinand gülmüyordu.

"İyi bir şakasız bir gün benim için..." diye sürdürdüm.

Ferdinand sözümü kesmek için elini kaldırdı. Eminim arkasından plasentasız doğum türünden bir şey söyleyeceğimi sanmıştı, oysa "eş" çok daha güzel bir sözcük. Ama ben ona yalnızca Maeve'in ne anlama geldiğini anlatacaktım. "Sarhoş eden" demek.

Sonra yağmur dindi, ortalık hafiften ısındı.

Buraya Fransa'dan uçakla gelmiştik, adalar hakkında her şey söylenebilir, kesinlikle birileri bu ada için de zekice bir şeyler söylemiştir, patatesle ilgili çok bilmiş bir şeyler, "sebzelerini yememelerinden ötürü dünyaca ünlü ülke şerefine" türünden sözleri ancak huysuz biri bulabilirdi ve ben ağlamak istiyordum, biraz ağlamanın iyi geleceğini söylemek istiyordum, yoksa Ferdinand söyleyecekti bunu ve ben de bunun *homo sapiens*'e özgü olduğunu söyleyecektim, örneğin balıkların ağlamadıklarını fark ettiğimi söyleyecektim, ayrıca ağlamaları için bir neden de yoktu. Ama İrlanda konusunda söyleyecek tek bir kötü sözüm yok, tersine, okulda "büyük açlık"la ilgili yazdığım ödevden iyi bir not aldım ve o zamandan beri bu adayla aramda özel bir bağ olduğunu düşündüm.

Akşam oldu, Ferdinand görkemli salonda izleyicilerin arasına oturdu, sahneye çıkmamı bekledi. Orada durup mikrofona konuşurken yüksek ökçeli ayakkabılarımı çıkarmam gerekti, bacaklarım sanki içlerinde sabit hiçbir şey yokmuş gibi titriyordu, ayrıca bunun sevimli bir davranış olacağını anlamıştım. Bu, yaşamımın en uzun on dakikası olacaktı. Matematik kitabını kolumda öksüz bir çocuk gibi taşıyordum, bu kitap nedeniyle davet edilmiştim konferansa. Profesörler benim vardığım, insanların yukarı doğru düşebilecekleri sonucuna şaşırıp kalmışlardı. Daveti posta kutusunda

bulduğumda "Böyle iyi bir kitap yazdığıma inanamıyorum!" demiştim Ferdinand'a. "Evet," demişti Ferdinand, "ben de inanamıyorum."

Şimdi zekice sözlerim dilimde boğazıma kaçmak istemeyen vişne çekirdekleri gibi duruyordu, izleyicilerin benden de daha kötü durumda olduklarını anlamıştım, bir siğil ameliyatının izleyicileri gibi oturuyorlardı orada.

Ferdinand yüreklendirici bir şekilde bana başını salladı ilk sıradan, onu yanıma destek olarak almıştım, bir de kartvizit dağıtması için. Onu elinde bir başkasının eline uzattığı bir kartvizit olmadan çok ender görmüştüm, hatta bana bunun neredeyse yakışıksız olduğunu düşünüyordum. Bütün salon kafalarla doluydu, ağızlardan kişneme sesleri geliyordu. Aksanım o kadar keskin ki sanki iki kadın konuşuyormuş gibi duyulabilir, belki de bu yüzden gülüyorlardı. Buna aldırmamaya çalıştım, onları düşünmek yerine kendimi düşündüm. Ama kendimle ilgili ne kadar çok şey bilirsem çözüm için bir ipucu, bir anahtar bulmak o denli zorlaşıyordu. İzleyicilerin yüzlerindeki anlatımdan bana acıdıklarını anlamıştım, beklentilerini boş çıkarmıştım belli ki, onların da benim beklentilerimi boş çıkardıklarını düşünerek avuttum kendimi. Böylece otel odasına göreli olarak daha keyifli dönebildim.

Otel odalarını severim, sanki her şey çirkin bile olsa sadece benim için, bana göre hazırlanmış, böylesi bir lüks her zaman tadını çıkardığım bir şey değil, üstelik şimdi kaldığım oda gördüklerim arasında en güzeli. Çok sıradan, ama benim canım "Dünyanın en harika odasında kaldım!" demek istedi. Akşam temizliğimi bitirdikten sonra banyo kapısını açamadım bir türlü, ama neyse ki otelde kalmanın en güzel yanı banyolardır. O kadar temizdir, her şey öylesine düzgün

yerleştirilmiştir ki... Çevreme bakındım, burada rahatça kalabileceğimi anladım. Küvet yatak olabilirdi! Duş perdesini çekince banyoda küçük bir yatak odası oldu. Kâbuslarla çırpınırken düşmekten korkmama bile gerek yoktu. Ayna pencere gibiydi, dışarıda devasa Atlantik Okyanusu çırpınıyordu, hain köpekbalıklarının ve ölmüş denizcilerin varlığını hissettim yakınımda. Ama dışarı bakmaya cesaret edemedim. Sabah yüzüme çarpan rüzgârla uyandım, tuvalete güzelce oturdum, her şeyin en iyi biçimde yoluna gireceğine emindim. Her zaman.

Sonra karnım guruldadı yeniden, banyo kapısını tırnak törpüsüyle kurcalayıp açtım, kahvaltı için asansörle aşağı indim. Yemek salonu son modaydı, sözde entelektüellerle doluydu, ama zehirlenme kaygısının daha az olacağı anlamına gelmiyor bu. Dürüst olmak gerekirse kahvaltıyı beni düşünerek hazırladıkları duygusuna kapıldım; öteki konuklardan daha çok beni düşünmüşler demiyorum, benim dışımdaki herkesi düşünmüşler! Nereden çıkarmıştım bunu? En yukarılarla en aşağıların arası bu kadar mı kısa gerçekten? Atılganlıkla çekingenlik arasındaki uzaklığın daha büyük olması gerekmez mi? Asansörle on kat aşağı, kupkuru bir küvetten görkemli bir yemek salonuna indiğim anda dibi boylayacak mıyım?

Bir süre sonra kendimi topladım, kahvaltı gevreğimle bir masaya yerleştim. Şimdi her zaman yediğim kahvaltı gevreğinden başka şeyler yeme olanağım varken yağlı sosislerin üzerine atlayabilirdim, ama öyle yapmadım, bunu utancımdan yapmadığımı söylemek isterdim, ama aslında tat duyularım az gelişmiş olduğu için yapmadım. Evet, bana bir dilim kuru, küflenmiş ekmek verin, karnımı doyursun yeter. Garsonların kollarına bembeyaz, kolalı peçeteler asılıydı,

benim 17 Mayıs* kutlamaları dışında hiç böyle beyaz, kolalı bir şeyim olmadı ki. O zamanlar bile onları taşımayı tam beceremediğimi hissediyorum. Yemeğimi çiğnerken radyoda ne söyleyeceğime kafa yoruyordum, kahvaltıdan sonra radyo istasyonuna gitmem gerekiyordu, orada öteki konferans katılımcılarıyla birlikte her birimiz ikişer dakika sevdiğimiz bir şey hakkında konuşacaktık, ama ben herhangi bir şeyi sevip sevmediğimi daha iki saniye boyunca bile bilmediğimden, iki dakika bana çok uzun ve aşırı geliyordu. Bir saniye bir şeyi sevdiğimi düşünebilirim, evet, bir anda içimden gelerek "Şunu seviyorum!" diye haykırırım, ama bir saniye sonra kuşkuya düşerim, kendimi aptal hissederim, aşk ilanımı geri almak isterim, bir daha asla bir şeyi yüksek sesle söyleyemeyeceğimi düşünürüm. Ama bu doğru değil! Arada sırada, evet sık sık bir şeyi ya da birini seviyorum, şimdi düşünürsem bunu aşırı sık yapıyorum, bir şey konusunda insanın ne düşündüğünü bilmesi o kadar zor ki, ölmeden hiçbir şeyden emin olunmuyor, o zaman da artık çok geç. Tek kesin olan şey ölüm, belki de bu yüzden, sorumlu program yapımcılarının beklediği permütasyon ya da karekök gibi şeylerden söz etmek yerine kilise mezarlıklarını sevdiğimi söylemeye karar verdim, üstelik de sevdiğim adam yakınlarda ölmüştü ve böyle şeyler olduğunda insan pek başka şeyden konuşamaz. Yakınlarda derken tam şimdi sürekli olarak öldüğünü söylemek istiyorum, çünkü henüz gün içinde pek çok kez durmadan Ferdinand'ın öldüğü geliyor aklıma.

Paris'teki balkonda, yerden çok yüksekte duruyordum, Ferdinand'ın da orada durduğunu sandığım sırada bir ses kulağımdan içeri sızdı, "Ferdinand-kendini-öldürdü-bu-çok-korkunç!"

* Norveç'in kuruluş bayramı. (ç.n.)

diye bağırdı. İşin ilginç yanı, o anda bunun anlamını kavramam, ama sonradan, birkaç saniye sonra anlamanın giderek zorlaşması, karlar altında kalmış gibi olmam. Ferdinand'ın balkondan atladığını düşündüm, atlamasını engellemek ister gibi ciğerlerimin tüm gücüyle haykırdım, sanki artık çok geç değilmiş gibi. Koşarak eve girdim, benim de parmaklıkların üzerine çekileceğimden, aşağı düşeceğimden emindim, sanki Ferdinand ve ben paralel evrende parçacıklardık. İşte o zaman aynada kendime bakmaktan korktum. Şimdi de sanki Ferdinand düşmeyi sürdürüyor, ölüme düşüyor, sürekli olarak, balkondan yeniden, yeniden atlıyor.

Dürüst olmak gerekirse kendimi asla kilise mezarlıklarına giden biri olarak görmedim, herhalde bunu yapanlar Gotlar ya da satanistler gibi kişilerdir, belki de yalnızca açık havada dolaşmayı seven insanlardır, ben nereden bilebilirim. Neyi sevdiğimi söyleyeceğime karar vererek neredeyse aşılmaz bir engeli geçmiştim, kilise mezarlıkları, altın oran değil, pi sayısı değil, ama başka şeyler de söylemem gerekiyordu, radyoda zaman önemli bir ögedir, örneğin bir insan bir şeyi bir dakika sevemez, çünkü o zaman bir sonraki dakika sessizlik olur, radyo dinleyicilerinin kanal değiştirmesi için de bu kadarı yeter. Bu yüzden kilise mezarlıklarıyla ilgili bir şeyler sıralamalıydım ve böyle olunca da sevdiğim adamın gömüldüğü kilise mezarlığına ağırlık vermek ve laf arasında sevdiğim adamın oraya gömüldüğünü söylemek mantıklı göründü, böylece en azından utandırıcı bir şekilde özel yaşamımı sergilemeden insanları bir damlacık da olsa duygulandıracaktım. Herkes ölmemiş olmasını istediği birini tanır.

Ferdinand için küçüklüğümde minik kuşlar için düzenlediğim gibi bir cenaze töreni düzenledim, böyle ayinleri hiç

küçümsememek gerek. Filler kaçak avcıların vurduğu bebek filin cesedini görmez ve sonsuza dek bebeği arar. Kilise mezarlığında Ferdinand'ı kendime sıkıca diktim, bir anlamda ampütasyonun tersini yaptım, canım acıdı, iğne kalın, iplik inceydi, durmadan kopuyordu ama şimdi birbirimize bağlıyız, huzursuz, düşüncelerden yoksun, avare avare dolaşıyoruz. Ferdinand için seçtiğim kilise mezarlığının adı Cimitière des Longs Rèages ve o sırada Fransa'da yaşamama karşın bunun Fransızca nasıl telaffuz edildiğinden emin değildim, radyoda yanlış söylemek istemiyordum, bu hiç yakışık almazdı.

"Samuel Fransızca biliyor," dedi Ferdinand, sanki dünyanın en doğal şeyiymiş gibi. Bu sırada yumurtasının tepesini açıyordu, sonra da sanki sakalı varmış gibi çenesini okşadı, herhalde aklıma İsa'yı getirmeye çalışıyordu.

Başıyla yemek salonunun öteki ucunda, pencere kenarında bir masayı gösterdi, burada bir adam sessizce, tek başına oturuyordu. Sanki Ferdinand beni sandalyeden çekmek, ayağa kaldırmak, gerçek dünyaya sokmak, kafamda eşitlemeye çalıştığım hesapların içinden çıkarıp insanların arasına itelemek istiyordu. Tıpkı akciğer hastası olmaktan, insanların benden korkmasına yol açacak kadar çok hoşlanıyormuşum gibi; bunu hiç sevmiyorum, bu durumdan asla kurtulamayacağımdan korkuyordum. Ama daha önce de başka insanların kucağına tırmandım.

"Samuel mi?" diyorum nedensizce, ne dediğini çok iyi duydum oysa. Göğsümün üzerinde sanki biri oturuyormuş gibi çok tanıdık bir basınç var.

Şu Samuel'e hiçbir şey sormak istemediğimi düşündüm, henüz bir düşünceye bile benzemeyen bir şey olmayı sürdürüyordu ve karşılaştığım yeni erkekler söz konusu olduğunda,

onlardan çabaya değecek kadar etkilendiğim çok enderdir. Çok etkilenmeden birine bir şey soramazmışım gibi! Kafamdaki tek düşünce döllenmekmiş gibi! Albatrosun yavrusuna yemek getirirken birkaç gün içinde uçarak dünyanın çevresini dönebileceğini düşündüm. Bu düşünce soluğumu kesti. Ne zaman soluk almakta zorlansam diğer insanların aksine hiç mi hiç hasta olamayacağımı düşünürüm, küçücük bir nezle bile bavulumu toplayıp sevdiğimi terk etmeme yeter. Bu yüzden hiç kimseyi sevemem, Ferdinand'dan sonra olmaz. Aynı zamanda kafamdan "Şimdi sevdiğim birisiyle birlikte olsaydım ne olurdu?" düşüncesinin geçtiğini fark ediyorum. "Göğsümün sızladığını, ciğerlerimin felç olduğunu hissettiğim sırada. Belki de yalnızca korkağın biriyim. Yalnızlığa devam: Yaşayan tek bir insanla konuşmadan geçirdiğim günler var. Ölenlerle ya da gitmiş olanlarla konuşuyorum, her gün orada olmayan biriyle konuşuyorum. Ferdinand bundan hoşlanmıyor, inciler gibi benim de parlamak için yaşayan insanlarla birlikte olmam gerektiğini söylemişti. Yaşıyorum, bunu unutmamalıyım, yaşayanlar arasındayım daha!"

"Samuel şurada oturuyor," dedi Ferdinand sanki ilk söylediğinde onu duymamışım gibi.

"Matematik profesörlerinden biri mi o," dedim, kendimi tutarak.

"Hayır," dedi Ferdinand. "Yazar o."

Yüzümü buruşturdum, kendimi göremiyordum bu yüzden bundan emin değilim, ama gözlerimin çevresindeki ve burnumun üzerindeki derinin abartılı bir şekilde kımıldadığını hissettim. Tepkinin Ferdinand'ın verdiği bilgiye uygun bir tepki olduğunu sanmıyorum, yalnızca yazarlara bakınca şöyle düşünmeden edemem: "Sizi buna iten neyi yitirmeniz

oldu? Hangi ruhsal kırıkları boş yere onarmaya, anlam vermeye çalışıyorsunuz? Sevmediğiniz halde anaokuluna mı gönderildiniz? Size bir albatros mu saldırdı? İnsanın karşılaştığı diğer insanlara kibar davranması gerektiği şeklindeki görgü kuralını anımsatıyorsunuz bana, çünkü herkes zorlu bir savaş veriyor."

"Orada ne yapıyor," diye sordum.

Kimi zamanlar kendi kendime konuşurum, dudaklarımın kımıldadığının görülebileceğinden neredeyse eminim.

"Oulipo'ya yaranmaya çalışıyor," dedi Ferdinand. Sonra sert bakışlarla bana baktı. "Altın saçlı savaşçı... Yürü!"

Bunun üzerine istemeye istemeye sandalyemden kalktım o şık yemek salonunda. Şimdi karnım doyduğundan ruhum doyurulmak için çığlık atıyordu. Başka bir insanın içinde yitmek üzereydim ve kim olduğunu bilmiyordum. "Yardım eli uzatmanızı istemek için geldim," dedim. "Buyurun," dedi Samuel. Ayağa kalkarken bütün bunlar henüz yalnızca kafamın içindeydi, yaşamda güvenilirlikten daha önemli bir şey var, o da düş gücü. Mutlu birkaç saniye boyunca, gerçekle yüzleşmeden önce.

"Bana K. diyebilirsin," dedim.

Bunu daha önce hiç kimseye söylememiştim. Son an gelinceye dek Samuel'e de söylemek istemiyordum, mendilimi salladım, ama çok geç kalmıştım, o şaşırtıcı harfi, duyulacak bir sesle mırıldandığımı duymuştum. Ne yaptığımı anlayamıyordum, Fransızca bir sözcüğün nasıl söylendiği konusunda yardım isteyecektim, kafama ne eserse düşünmüş, korkutucu bir deli gibi kendimce sonuçlara varmıştım. Neler olduğunu anlayamamam üzücüydü, aynı zamanda her şeyi anladığımı sanmam talihsizlikti. Bu yetmezmiş gibi sahip olduğumu sandığım kavrayış konusunda bilgim o kadar

yetersizdi ki gözümü kırptığım anda tümüyle yok olacaktı ve Samuel'in masasına doğru yürürken bunu pek çok kez yaptım, çok uzun bir yoldu. Görelilik kuramı gibi çıplak, hiçbir şeyden etkilenmeden harekete geçirilecek bir yığın şey vardı ve ben çekingen, neredeyse ürkek adımlarla hareket ederken hep yaptığım gibi burun deliklerimden içeri dolan havanın değerini biliyordum, sonra öksürmem gerekti. Benim yerimde aklı başında bir kadın olsaydı çoktan geri dönmüştü.

Sabah güneşi pencereden içeri girip yemek salonunu aydınlıkla dolduruyordu ve bu ışığın içinde insan bedenleri ağaçlar gibi büyüyordu. Ağaçlara güvenebilirim. Derinlere, ölülere ve doğmamışlara uzanan kökleri onların düşüncelerinden beslenir. Kollarımı uzatırsam aynı anda pek çok yöne koşabilirim, özellikle ormanda. Gerekirse kendime sınırlar bulabilirim. Ama kuşlar da bulabilirim. Ve tam bu düşünce, kuşları düşünmek yürümeyi sürdürmemi sağladı, şimdi yolun yarısına gelmiştim göz alıcı ışığın içinde, ilerim gerimden daha kısaydı, geriye Ferdinand'a ve ileriye Samuel'e.

İnsanın zaman zaman yabancılarla karşılaşmasına karşın kendisini istenmeyen, bilinmedik biri gibi hissetmediği kuşkusuz, çünkü daha hiç karşılaşmamışken içinde bir şekilde onları yaratmış olur, benim başıma daha önce hiç gelmedi, ben böyle şeyler için yaratılmamışım, basit bir *fausse reconnaissance** bile benim menzilimden çok uzaklardaymış gibi geliyor bana. Samuel bu karşılaşmadan önce aklımdan geçen bir düşünce olsaydı bile onu bir yankesiciyi kovalar gibi uzun adımlarla, eteğimi dizlerimin üzerine çekip kovalardım. Ama yalnız olmayı sürdürmek istediğim

* Fr.: "Tanıdığını sanma, yanlış tanıma" anlamında bir psikolojik terim. (ç.n.)

doğruysa, ki bütün halim tavrım böyle olduğunu gösteriyor, yalnızca kendimi düşündüğümde gelecekteki çocuğumu ve tanrımı düşünmem, yine de aynı inatçılıkla bunların hiçbirinin gerçekleşmesini istememem kadar az inandırıcı ve güven uyandırıcıydı!

İşte karşımda oturuyordu, onun masasına kadar gelmiştim, daha masadan ayrılmadan onu özlemeye başlamıştım bile. Samuel'i zamanın içine işlemeyi denedim, zamanı titiz ilmeklerle işledim, bir saç teline dönüştürdüm, işaret parmağıma doladım, sonra masa örtüsüne işledim bu saç telini. Gelecekteki bu yerden Samuel'i ve kendimi böyle buluyorum, yalnızca sazlık pamuklarının kokusunu izliyorum.

Parmaklarım kulaklarımda, kulak kirlerimin sakinleştirici tıkırtısı içindeki güvenli ve durgun zamanlarımda, bir anlamda, yaşamda kendime bir yön bulabiliyorum gizlice. Parmaklarımı uzaklaştırıyorum, her şey bambaşka oluyor. Sanki hiçbir şey olmamış, asla da olmayacak. Bedenimi bir uyuşukluk sarıyor, beynim ve ruhum birbirlerinden kaçınıyorlar, birlikte fren yapıyorlar, parçalanıyorlar, sanki uydurma olduğundan kuşkulandığım bu kazaların kurbanı gibi yaşamak zorundayım, ya da ölmek, aynı konunun iki yanı gibi. Peki insan bu yaşamı neyle dolduracak, tamam, şöyle böyle bildiği bir dilde bir sözcüğün doğru söylenişini bulmak kadar anlamsız bir şeyle. Fransız değilim, öyleyse Fransızca sözcüğü kendi ağzıma yerleştirmek için böylesine acınası bir gereklilik nereden çıkıyor, denizanaları kadar yavaş hareket eden dilimi rahatsız etmekten başka bir şeye yaramıyor.

Samuel yalnız oturuyor, bense yalnızlığımdan bir kahvaltı masasının başına oturmaktan daha fazla uzaklaşmak istemiyorum. Dünyanın çılgınlığından ve ürkütücü seslerinden

uzakta, insanın masanın öteki tarafında kahvenin tadının gerçekten güzel olduğunu başıyla onaylayabileceği bir insanın oturmasını istediği yerde.

"Merhaba," diyorum.

Sözcük ağzımdan çıktı ama ne kadar azarlarsam da karşımda göremiyorum. Yine de sözcüğü işaret parmağı ve başparmağım arasına sıkıştırıp Samuel'e fırlatmayı başardım. "Merhaba." Ama böyle anlatımlar düş gücü işleri karıştırmadan yeniden yaşanmazlar.

İrlandalıya baktım; of, şu İrlandalı yazarlar, artık günümüzde bulunmayan türden incilere benziyorlar, midye kabuğu parçalanmış. Bunu ancak daha sonra düşünüyorum, şimdi kendimle uğraşıyordum daha çok, evet, onu zorlukla görüyordum, pekâlâ boş bir sandalyeye de konuşabilirdim ve iyi ki öyle, çünkü Samuel'e dikkat etseydim hiçbir şey söyleyebilecek durumda olmazdım, öylesine olağanüstü güzel. Ya da belki daha çok gece lambam gibi, bir açma kapama düğmesi var, belki de şimdi kesinlikle görünmüyordur. Karşısında durduğum Samuel'in daha sonra karşılaşacağım Samuel'le hiçbir ortak noktası yoktu, evet, yalnızca bir iki saat sonra radyo istasyonunda karşılaşacaktım. Belki de bu versiyonları birbirine karıştırmaya başladım, her şey o kadar hızlı ilerledi ki beynim öykü çizgisinin ilerleyişini izlemeyi başaramıyor. O anda ıstakoz gibi kızarmış olmalıydım, ama ancak henüz gelmediğim daha ileri bir noktada öyle oldum.

Samuel'i düşündüğümde yeşil renk yapıştı gözlerime, Ferdinand mavi, Samuel yeşil. Ne yapacağımı bilmediğim bir sözcük, "sevgi" gibi. Ucuna kanca takıp bir şeyin takılmasını umabilirim yalnızca. Dipte, ayaklar yosunların, katranın içinde, bir çukurda yitmeden tepemde, denizin yüzeyinde parlayan güneş ışıklarını görerek...

Sanki söyleyeceğim sözcükler dilimde değil de tavandaymış gibi yukarı baktım.

"Samuel sen misin," diye sordum yeniden aşağı bakmadan önce.

Adam hiç konuşmadan oturuyordu, on ikiden vurmuştum.

"Fransızca biliyor musun?" diye sordum.

Asıl konuya gelene kadar insanın sorması gereken bütün o sorular, insan iletişiminin bu tutukluğu dayanılacak gibi değil. Ama onu hiçbir biçimde rahatlatamazdım, kendimi de öyle ve şimdi karşılaşmayı anlatırken yeniden bunları yaşamak zorundayım. Gizlenmeyi deneyebilirim ama bu yeniden kendimi bulamayacağım anlamına gelmez.

"Evet," diye yanıtladı Samuel.

Üstüne üstlük, önceki akşamki sahne performansını izlediğini söyledi ben hiç sormadan.

"Seni dinledim," dedi. Annemden hiç duymadığım bir cümle...

Utangaçlık ellerimle yüzümü örtmeme neden oldu, sonra parmaklarımın arasından baktım, belki de Samuel onu korkutmaya çalıştığımı sanmıştı, başka hiçbir şey göremiyordum neredeyse. Yandan bir adam gelip bana saldırabilirdi, farkına bile varmazdım, ıslık çalarak, hoşnut bir şekilde dururdum orada ve sonra artık çok geç olurdu. Kimileri kulaklarıyla görebilir; ama ben yapamam, kimilerinin ıslık çalmasının iyi bir nedeni vardır, benim kendi üzerimde bunu başarabilecek kadar bile denetimim yok. Bakışlarımı Samuel'e dikmiştim, dinlenmeye ihtiyacım olduğunda uyuyan hayvanıma diktiğim gibi. Kendimi saçlarımdan tutup kapı dışarı etmek istiyordum, artık çok geç olduğundan söylemek için uzaklaşmaktan daha akıllıca bir şey bulabilecek durumda değilim.

"Pek çok insan böyle sahneye çıkacağında söyleyeceklerini önceden hazırlar," dedi Samuel.

Sanki ben hiçbir hazırlık yapmamışım gibi söylemişti bunu ve belli ki bocalamam ve kekelemem beni ele vermişti, bunlar benim en belirgin iki özelliğim. İnsan günler boyu, yıllar boyu utangaç ve çekingen olursa bunun da bir cezası olur.

Samuel'in avutucu sözlerini ekmeğime sürebilirdim ya da kayaklarımın altını bunlarla cilalayıp Kuzey Kutbu'na ya da Moskova'ya kadar kayabilirdim. Beni birazcık aşağı çeken, sonra biraz ileride yukarı çıkaran sözcükler, tıpkı yüzmeye başlayınca gerçek diye gördüğü ne varsa kumsalda bırakan yaşlı bir kadın gibi. Suya dalar, yukarı çıkar, yalancı kavramlardan giderek uzaklaşır, kendi yüreğine giderek yaklaşır.

"Ellerini indir," dedi Samuel.

Ya da komşu masadaki küçük tavuktu bunu söyleyen, parmaklarım ne kadar tombul olsalar da dışarıdaki yaratığı gözümün önünden gizlemeye yetmezlerdi, kadının saçları kullanılmış bir çay poşeti gibi sarkıyordu kafasından. Bu doğru değil, o sabah yemek salonunda, onca kişiye karşın Samuel ve benden başka hiç kimse yoktu. Kollarımızı iki yana açmış, çiçekli kırlarda koşuyorduk, bizsiz dünya boştu! Bir İngiliz bahçesi çiçekli kırlar kadar doğal görünmesi için tasarlanır, oysa bir Fransız bahçesi düzenli görünmesi için yapılır ve ben orada yanlış bir yere basarsam bir asker tüfeğini doldurup beni ensemden vuracak diye endişelenmeye başlarım hemen.

Sonunda İngilizce bir şeyler söylemeyi, çok sayıda insanın karşısında konuşmanın korkutuculuğunu, hazırlıksız yakalanıp en gizli sırlarımı ele verecekmiş gibi ürktüğümü

anlatmayı başarabildim. Samuel yanıt vermedi, ama ne düşündüğünü net bir şekilde duyabiliyordum, düşündükleri Fransızcaydı, bu yalnızca benim uydurduğum bir şey.

"Du moment qu'on meurt, comment et quand, cela n'importe pas, c'est évident."*

Aradığım şeyi asla içlerinde bulamadığımı hissettiğim düşüncelerimi araştırdım, bu kez de aynıydı. Ama zaman lehime işliyordu, kendimi bununla avuttum; o kadar aptalım ben. Üstelik onun bir erkek olduğu, benimse bir kadın olduğum geldi aklıma, erkekti, düşüncelerinden hiç çıkmayan bir uzvu vardır onun, yani iktidarsız değilse, ki Samuel'in iktidarsız olduğunu düşünmek için sahip olduğum düş gücünden çok daha fazlası gerekirdi; oysa hiç olmadığı kadar güçlü bir düş gücüm vardı. Samuel'in Fransızca ne dediğini anlamadım, ben yalnızca bir sözcüğün söylenişini öğrenmek istiyordum, bana küçük bir dersin tümünü vermeye kalkması doğru değildi, bir ders olduğunu varsayıyorum ve böyle azarlanmayı hak etmiyordum. Ellerimi kafamın iki yanına götürdüm, iki yanak gibi tuttum, sanki başım bu asıl başın yanındaydı, sanki asıl başım onun Fransızca söylediklerini anlamıyordu, o başka bir kafayla konuşuyordu. Ne demek istediğimi anladı, o yalancı kafayla konuşmaya başladı:

"C'est peut-être la même chose avec l'amour?"**

Söylediği kesinlikle bu değildi ama söylemiş olmasını isterdim. Ellerimi birazcık kendime yaklaştırdım, o zaman İngilizceye geçti, bunun altından kalkabilirdim.

---

* Fr.: "Ölürken 'nasıl' ve 'ne zaman' önemsizdir, bu çok açık." Yazar, Camus'nün *Yabancı*'sında geçen "Ölürken 'nasıl' ve 'ne zaman' önemsizdir, bu çok açıktı," cümlesine göndermede bulunmaktadır. (ç.n.)

** Fr.: "Bu belki aşk için de aynı şeydir?" (ç.n.)

"Hiç de fena alkış almadın," dedi Samuel.

Ama ben yalnızca bir insan olduğumdan bunu ancak ürpererek dinleyebiliyordum. Onun tanık olduğu sahnede, artık İngilizce konuşamaz duruma geldiğimden Norveççe bir şeyler söylemem istenmiş, izleyicilerden büyük bir alkış almıştım, önemsiz değildi izleyicilerin sayısı ama saymak kabalık olur. Alkış, titreyerek küvette yattığım o uzun gece boyunca içimi ısıtmıştı.

"Bence biraz aşağılayıcıydı," dedi Samuel bunun üzerine.

O zaman onun doğrudan konuşması karşısında afalladım, şayet "aşağılayıcı" sözcüğünün anlamını doğru anladıysam. Ardından mutlu oldum, çünkü dürüsttü, ama bu ancak epey sonra oldu, bende açtığı yaraları yalayıp iyileştirdikten sonra.

"Kendi dilini konuşuyor!" dedim, izleyicileri taklit eder gibi coşkuyla el çırptım.

Samuel ağzını açtı, kahkahalar dışarı taştı. O zaman artık daha fazla palyaçoluk yapmaya dayanamadım.

"Ben Çin'e gittim," dedim.

Ne diyeceğimi bilemediğimde, bir şey mi anlattığımı yoksa belki de kendi kendime sorduğum bir soruya mı yanıt verdiğimi bilemediğim veya soru sorulalı ne kadar zaman geçtiğini anlayamaz duruma geldiğimde hep bunu anlatırım.

"Birinin beni Çin'e davet etmesini isterdim," dedi Samuel.

Çin'e gitmek istediğine göre nerede yaşadığını sordum, ıssız bir yerde yaşadığını getirmiştim gözümün önüne, bu ıssız yeri tarif etmek isterdim, onunla ilgili dört başı mamur bir şiir yazabilmek isterdim! Acınası şeyleri betimlemek gibisi yoktur.

"Dublin," dedi Samuel. Sanki ne demek istediğini anlamamışım gibi çevresine bakındı.

Ruhum ne olursa olsun toprağa girmek, mezara gömülmek istiyordu, çünkü şayet bunu yaparsa mutlu ölecekti. Gördüğüm azıcık yer arasında ormandaki kulübeden sonra en sevdiğim yerdi Dublin ve bunu Samuel'e söyledim. Of, bu anlatımdan nasıl bıktım, en sevdiğim şu, en sevdiğim bu, neredeyse duymaya dayanamıyorum. Ne yazık, ne yazık.

Samuel bir düş gibi görünüyordu! Endişelenmek nedensiz, bir düşü anlatmak elimden gelmez, doğamda ya da kötü alışkanlıklarım arasında yok bu. Üstelik henüz onun bir düş gibi göründüğünü bilmiyordum. Bütün ilkelerime karşı olsa da onun çizgilerini anlatmak zorundayım. Ama henüz değil!

Gözlerimi yumdum, nasıl göründüğümü unuttum, baştan başladım. Samuel kaşlarını neredeyse saç diplerine kadar kaldırdı, kesinlikle yerleri orası değildi ama başka hiçbir şeye yaramasa da bana bir soru sorduğu izlenimi verdi. Sanki birden alnın yokluğu beni Dublin'e götürenin de matematik kitabım mı olduğu sorusunu sormuştu.

"Kesinlikle hayır!"

Niye Çin'e gittiğimi merak etmemesi de tuhafıma gitmişti. (Dilek kurabiyeleri yüzünden.)

Samuel kaşlarını hiç indirmeyecekmiş gibi görünüyordu, bu yüzden ona kriketin çok ilgimi çektiğini söyledim. Yalan söylediğimi görebiliyor muydu bilmiyorum ama bu onun iyiliği içindi. Kriket yalanını söylediğimde Samuel'in gözleri parladı, yeni bir yalan söyleyebilecek duruma geldiğimi anladım, gerekirse biraz çalışarak yapabilirdim. Küçük yalanları göz kapaklarımın altına gizleyebilirim, o zaman pek görünmezler. İçerisi yüzün içinde kaybolup giden insanlarla dolu olduğunda mobilyaların yerlerini değiştirebilir, sandalyeyi pencere kenarına, ağzı alna taşıyabilirim, hiçbir açıklama

yapmak zorunda değilim ve neredeyse hiçbir zaman hiçbir şey için çok geç olmaz.

Bize asla yetmeyen tek şeyin zaman olması ne üzücüydü. Yığınla sandviç ve kahve bardağı vardı, ama insan bir radyo programına yetişmek için yemek salonundan çekilip çıkarılıyorsa bunun ne anlamı olabilirdi ki? Ferdinand omzuma dokundu.

"Ayrılık vakti," dedi.

Uff, bu yazılarda yemek salonunu terk etmek canımı sıkıyor, daha ayrıntılı olarak anlatmak istiyorum, ama anlatıda bu kadar ilerlemişken, neredeyse işe girişmek üzereyken edebiyat yapmaya başlayamam! Samuel'e hoşça kal dedim mi bilmiyorum, bu düşünce orada bir dala asılı kalıp beni rahatsız edecek.

O noktada Samuel'i bir daha görmeyi umuyor muydum? Hayır, hiç umudum yoktu. Bununla buradaki sözlerle anlaşılanı söylemek istemiyorum, çünkü insan "Bundan hiç umudum yok," dediğinde bunun anlamı orada başka bir şey olmasa da en azından istek olarak umudun bulunduğudur, yoksa söylemez. Ama bende bu yoktu, ben onu görüp görmemeyi umursamıyordum, kendim için en iyi olanı hiç anlamam, hiç de anlamadım. İstekler ve özlemler içimden silinip süpürüldüler, kendine işkence etmeyi seven ben onların arkalarında bıraktıkları boşluğu görmeyi seviyorum sanki. Evet, o noktada şu Samuel'le bir daha asla konuşmayacağımı bilseydim yeryüzünde akciğer hastalığımla dolaşarak ölmeyi beklemekle nasıl yetiniyorsam bununla da yetinirdim, birisi kulağıma Samuel'in aslında hiç var olmadığını fısıldasa bile şaşırmazdım! Öylesine avutulamaz biriyim ben. Bu söylediğim çiçekli kırlarla çok ters düştü, geri alıyorum ve bu gerçekten de ilginç bir sözcük, avutulamaz,

bu doğru bir sözcük mü yoksa yalnızca tembelliğimden öylesine mi söyledim bilmiyorum. Büyük olasılıkla cehaletten kaynaklanıyordur, ki bu da ilginç bir sözcük, onunla ne yapacağımı pek bilemem, ama bana yakıştığından hiç kuşkum yok.

Dublin sokaklarında biraz dolaştıktan sonra orada, radyo resepsiyonunda, devasa bir deri kanepeye gömülmüş oturuyor, iki dakika boyunca bir şeyi sevmek için bana sıranın gelmesini bekliyordum. Matematikçilerden bir kuyruk vardı, birer birer stüdyoya giriyor, sevgilerini insanlarla paylaşıyor, sonra sanki hiçbir şey olmamış gibi dışarı çıkıyor, bayrağı bir sonrakine teslim ediyorlardı. İçimden Fransız kilise mezarlığının adını yineliyordum, bir kahkaha koparacağımı ya da üzüntüyle ağlayacağımı sanıyordum sanki, yoksa bunun neresi şaka olurdu? Esprilerden hiç hoşlanmadım, bunun nedeni espriyi asla anlamamam ya da aşırı çabuk anlamam sanırım. "Eski moda Eskimo" diye bir şey duydunuz mu hiç? Yola çıkıyorum, ama çok ilerlemeden durmak zorunda kalıyorum, en azından bir başlangıç. En önemlisi de bu. İnsanları güldürmenin bir yolu olmadığı kesin, ama bu ne işe yarar zaten? Benim gülmem önemli; oysa ben o zaman esprinin sonunu biliyorum, anlatabilmek için daha önceden duymuş olmam gerekir, bu yüzden kendi esprilerime çok ender gülerim. Yalnızca kendi başıma uydurduğum esprilere gülerim, mutlu bir korkuyla dişlerimi gıcırdatırım, çünkü o zaman şaka her seferinde aynı ölçüde şaşırtıcı gelir bana. Sanırım ben bir komedyenden çok bir üçkâğıtçıyım, bilindiği gibi insanların gülme kaslarını yoranlar komedyenler ve rahiplerdir, ama rahipler herhalde benden daha akıllı olmalılar. Yoksa Tanrı niye onlara düşüncelerine serbestçe girme izni versin ki?

Bir anda Samuel yanımda belirdi. Oturduğum yerden onun poposunu görebiliyordum, pek güzeldi, Samuel'i ilk kez ayakta görüyordum, bu ıstakoz gibi kızarmama neden oldu bu. Istakozdan daha önce söz etmiş miydim? Ettiysem hiç şaşırmam, çok uygun bir resim. Samuel'in pantolonun ön düğmelerini görebildiğimi sandım, bu da pantolonunun ön açıklığında bir yanlışlık olması gerekir demekti. Sanırım yalnızca bir düğmeyi şöyle böyle görebiliyordum, o da kapalıydı neyse ki. Herhalde pantolonunun kemeri gevşemişti. Kemer mi? Bu yeni bir sözcük ya da yalnızca son kullandığımdan bu yana çok zaman geçti, insan kendisini işte bu şekilde istediği kadar şaşırtabilir, gereken tek şey kötü bir bellek. Samuel'in uzun bir pardösüsü vardı, öyle upuzun değil, diz boyu, yazar olduğunu gösteriyordu bu, evet, isteyen istediğini söylesin, bu tür şeyler insanın kendisiyle daha az uğraşmasına izin veren mesleklerde görülmez. Of, şimdi dikkatimi çekmişti şu Samuel, kendim söz konusu olduğunda boş zaman geçirme olarak hoş görülebilirdi bu, pek üzerinde düşünmedim o yüzden! Ama kendi pantolonumun kemerinin gevşediğini düşündüm, ayrıca deri ceketimin de. Omuzlarımda ölü bir inekle dolaşıyordum ve beni mutlu ettiği için ona çok değer veriyordum, erkekler üzerinde olumlu bir etkisi varmışa benziyor. Oysa beni gülünç gösterdiğini düşünüyorum ben. Of, vites boşta gidiyor, niye, çünkü düşünceler gerçek dünyanın üzerinden kayıp geçiyor herhalde, o zaman da hemen ileri, gelecekle ilgili şeylere atlıyorlar, insanın aldatıcı doğası böyle, anın tadını çıkarmaktan aciz. Ve söz konusu anın işe yarar tek bir yanı yok! Bu hayvansı kanepeye yapışmış gibi oturmak çok korkunçtu, üstüne üstlük Samuel'in pardösüsünün iç cebinde benim matematik kitabım vardı, hatırladığımdan daha küçüktü. Çok

doğal bir şey yapar gibi kitabı çıkardı, eski moda bir dolma kalemle birlikte bana uzattı, içine adımı yazabileyim diye.

"Burada olacağını düşündüm," dedi.

Belki de o anda anladım beni düşündüğünü ve benim de onu düşünmeye başladığımı.

Ama her şey, Fransa'ya dönüş uçağında kafama dank etti ancak. İlkin uçağın ses duvarını geçtiğini, bu yüzden kafama ve bedenime bir şeyler çarptığını sanmıştım. Oysa bu, bir insanla karşılaşmaydı hepi topu. Balkon kapısını sonsuza dek kilitlemem, anahtarı yutmam; Paris'i, aşkın tekrar tekrar öleceği yeri terk etmem gerektiğini anladım. Oslo'ya geri dönmeli, matematik öğretmeye başlamalıydım, hem sabırla hem de göreli bir sabırsızlıkla akciğer naklini beklerken. Zamanı anlamak o kadar güç ki.

UMUDU DAİREMDE dolaştırıyorum ama kaldırıma da çıkarıyorum, kundakta bir çocuk gibi taşıyorum, sürekli olarak kundağı açıyorum, onu dışarı çıkarıyorum, bir yandan incelerken bir yandan da içimden kendi gözlerimi oymak geçiyor, sonra çocuğu yeniden kundağa sarıyorum, büzülüyor, uykuya dalıyor. Unutmaya başladığım anda içimde bir şey beni çocuğu kundağından yeniden çıkarmaya götürüyor, sanki anılarımdan silinmeye yüz tutması bana onu yeniden anımsatıyormuş gibi. Çocuğu kundağından çıkarıyorum, sarılıyorum, kendime sarılır gibi, ben çocuğun içinde bir insanmışım gibi, çocuk yaşamımın geri kalanında yanımda olacakmış gibi. Haç çıkararak söz veriyorum çocuğa ondan asla vazgeçmeyeceğime, içeride bir örümceğe dönüşmeyeceğime, her sabah kalkacağıma, sırtımı dikleştireceğime, üzerime güzel bir bluz giyeceğime, albatros babayla birlikte yemek bulmak için dışarı çıkmamız gerektiğinde ve geri döndüğümüzde pencereden ona el sallayacağıma, güzel yemekler hazırlayacağıma, ödevlerinde yardım edeceğime. Benim yaşama tavrım bu: Kalkmak, büyük yorgunluk beni yutana kadar dayanmak, kendimi bu umuda teslim etmek, dünyanın tüm çekingenlikleri ve utançlarıyla ve anlaşılmaz

bir merakla kendimi ona bırakmak, sonra ertesi sabah yeniden işe girişmek, kurşun kalemi bulmak. Umudum yazmaya bağlı, yazmak kalbimi içimden çekip çıkarıyor, tekrar tekrar.

Sonra uzun zamandır beklediğim şey gerçekleşiyor. Şimdi gerçekleşiyor işte. Yeniden diriliş. K.'nın yanında yatıyorum, K.'nın çevresinde yatıyorum, K.'nın içinde yatıyorum, ben K.'yım. İki bedenim var. Bir bedenim ormanda bir kulübede oturmuş yazıyor, Tanrı'nın yanı başında, mavi göğün altında. Bütün o maviliklerle benim aramda incecik bir hava var. Sonra bir bedenim daha var, K.'nın bedeni, ameliyathanede yatıyor. Bütün eller üzerimizde, sanırım yirmi el var, avuçlardan enerji yayılıyor tavandaki keskin ışığın altında yatan sıcak ve ince bedenin, derinin üzerine. Eller bize uzanıyor, göğsü açıyor, işte yürek orada! "Birazdan bitiriyoruz," diyor eller, "birazdan yeniden karanlıkları dövmeye başlayacaksın, dövüp durmayı sürdüreceksin, işini huzur içinde yapacaksın, birazdan bunu yapmana izin vereceğiz, önce bir şeyleri düzenlememiz gerekiyor." Eller yorgun akciğerleri, görevlerini yapmış akciğerleri tutuyorlar. "Biz işimizi yaptık," diyor akciğerler, "şimdi dinlenmek istiyoruz." Eller onlara dinleneceklerini söylüyorlar, akciğerleri kaldırıyorlar, kadife bir yatağa yatırıyorlar. Bu doğru değil, doğruca çöpe atılıyorlar, elveda akciğerler! Akciğerlerimiz bir çöp yığınında toprak olacak, çiçek olup büyüyecekler. Çünkü tam şimdi olan şey bu. Yeni akciğerler oldukları yerden kaldırılıyorlar, eller akciğerleri üzerinde mumlar yanan bir doğumgünü pastası gibi taşıyorlar içeride ve Samuel İrlanda'da kriket maçında bir anda felç olmuş gibi duruyor, düşünceleri ameliyathanedeki yirmi ele götürüyor

onu, ellere akciğerleri bedenimizde tam doğru yere diktiriyor. Eller kaburgaları biraz kaldırıyorlar, akciğerleri yerine sokuyorlar. Ölüm elimizi tutuyor, bu sorun değil, çünkü biz ölümü tanıyoruz, ama öteki elimizi de yaşam tutuyor, bütün diğer eller deriyi çekip soğuk bir kış gününde dar bir ceketi kapatır gibi kapatıyorlar yüreğin, akciğerlerin, kaburgaların üzerine, sonra bizi incecik ipliklerle dikiyorlar, eller çok sakin. Dikişlerin altında, yeni akciğerlerin arkasında vuran yüreği hissediyorum, kulübeden dışarı, ağaçların arasına, keskin mavi gökyüzünün altına koşuyorum, merhaba yaşam, merhaba sevgi, biz geliyoruz!

Biri etimi kesti, bir bıçak ya da daha da kötüsü bir testereyi iskeletime sapladı, beni bir domatesli fasulye konservesi kutusu gibi açtı. Yeniden yaşamımı verdi bana. Her şey denetimim dışında. En derin uykulara dalmak, o kadar soğuktu ki soğuk düşüncelerimi sızlatıyordu. Uykuya dalmadan önce nasıl birazdan ölüme yaşamdan daha yakın duracağımı, atardamarımın kesileceğini, yüreğin çarpmaz olacağını, soluk almayı bırakacağımı düşündüm. Açık göğsümden eski akciğerler çıkarıldığında Ferdinand'ın bedeninin evrende nasıl düştüğünün farkına vardım. Ferdinand balkondan düştüğünde, artık çok geç olmuşken sağ kalmak için çırpındı mı? Aşağı inerken beşinci kata geldiğinde ne düşündü? Dördüncüde? Yere iki santim kalmışken? Yere yaklaşırken ölüm endişesinin ve yaşam içgüdüsünün nasıl arttığını hissetti mi? Sağlam akciğerlerim yerine konup vürek yeniden sinüs ritmiyle çarpmaya başlamadan önce Ferdinand'ın bir resmi kristallesti, falcının küresindeki gibi. Asfaltın üzerinde, yüzükoyun, hiç kıpırdamadan bir kar meleği gibi yatıyordu, doğa ötesi bir güzellikti bu,

sanki düşmekten hiç etkilenmemişti ve çekinerek üzerine eğilip yana dönük yüzüne baktığımda kendi yüzümü gördüm. İnsanın ihanetlerden önce çocuksu bir sevgiyle sevdiği yüzdü bu ve sınıfta, kara tahtanın yanında duran aynada yansıyan yüzümü gördüm... Bir anda tam olarak oradaydım, sınıfta, sert sırada uyukluyordum... Uykumda ağlayarak Ferdinand'a bunu yapmayı bırakması, kaybolmaması, beni bağışlaması için yalvardım, sevgiyi yaşamama izin vermesi, beni özgür bırakması için onu azarladım... Sevgi... Bu sözcüğü düşünür düşünmez âdeta aydınlık artmıştı, sanki yukarıda biri içimde bir tünel açmaya başlamıştı, birazdan bir halat uzatacaklardı ve aşk oyunu başlayabilecekti... Cesaretimi topladım, sıradan kalktım, ihtiyar bir kadının yüzüp geldikten sonra silkinmesi gibi silkinip uykuyu üzerimden attım, iki adım attım, sınıf kapısına yürüdüm, sonra ormana daldım... O zaman sonunda başım yukarı çevrili yatıyordum... Ayın ışığına baktım, yukarıda parlayan Ferdinand değil miydi, evet, Ferdinand'dı, öyleyse peşimden gelen gölge kimdi, bu şeytanın ta kendisi olmalıydı, ya da benim vicdanım, ki ikisi de aynı kapıya çıkar... Yeniden durdum, kendini ilerletmenin tek yolu bu, en dış sınırlarım o nefret edilesi okulun çizgileri gibi silindiler, öğrenciler etrafıma toplandı, o sevgili öğrenciler ellerini boğazıma koydular, çeşitli dillerde konuşmaya başladılar, o zaman sıktıklarını hissettim, öyleyse bunlar artık Ferdinand'ın elleri değildi, evrenin elleriydi, gezegenler boğazımı sıkıyordu... Asla bir yıldızı ötekinden ayıramamış olan ben, ölümün iyi mi kötü mü olduğunu asla anlayamamıştım, belki orada kendimi bulduğum eksikli yaşamdan da kötü bir şeydir ve uzun süre bütün insansal durumlar arasında en kolayının ölmek olduğunu, bunu herkesin başarabileceğini, zor olanın

yaşamak olduğunu sanmıştım oysa ne yazık ki huzur içinde çürümek çok ender bulunan bir seçenek... Şimdi boğularak ölmenin ne demek olduğunu çok iyi anlıyordum, bir kamıştan soluk alıyormuş gibiydim ve bunun olağanüstü bir durum, bir kriz olduğunun, sürüp giden şeylerin tersine korkulacak bir şey olmadığının farkına vardım, evet, kederin en büyük laneti tam olarak bu sürüp gitme özelliği, oysa krizlerin iç organları, saçları ve ruhu parçalamasına izin vermeli insan, krizler insanın içini dışına çıkarmalı, bakın, burada bu benzetmeyi kullanacak bir yer buldum ve şimdi hiç de aşırı kaçmadı, tam yetecek kadar ya da benim içim şöyle böyle, yeniden kullandığım için özür diliyorum ama başka türlü yapmak elimden gelmiyor... Sesler duydum, Ferdinand bana sesleniyordu, ama halatın öteki ucunda ne olduğu, ışığın içinde neyin durduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu, çünkü henüz ışığa asılmayı sürdürüyordum, ışığa ve halata. Korkudan kurtulamamıştım, sevdiğimin hesabını vermek zorunda kalma korkusundan, çünkü şimdi yolumu şaşırmış bir şekilde içine atıldığım şey bana birini daha da fazla sevdirirse ve bu yüzden hesabı erken kapadığım için yalan söyleyecek olursam ne olurdu... Sevmek sözcüğünü düşünmeden, âdeta kurulu bir şey değil de kendi bulduğum bir şeymiş gibi kullandığımın farkına vardım, sanki tam tersine benimle ilgili bir şeymiş gibi ve daha da ileri gideceğim, yitirecek neyim var ki? Şimdi bütün bu yaşadıklarımın nedeniymiş, daha önce olanaksız bir şeymiş de, kendimi değiştirirsem ona yer açabileceğim bir şeymiş gibi... Sevgi beni yukarı, bütün o ışığın içine çekecekti; kuyruğumu yana yatırdım, çiftleşme zamanı gelmiş bir hayvan gibi, ilk kızışması kadınlar gününe denk gelen bir hayvan gibi. Ben de kuyruğum gibi, yani kuyruğum olsaydı onun

yapacağı gibi, önce bir yana sonra öteki yana yattım, sanki iki yanım farklıydı, sanki bunun bir önemi vardı. Bir anda en önemsiz şey bile önem kazanmıştı, her şeyin bir anlamı vardı, en küçük şeylerin anlamları hepsinin en büyüğüydü... Dağlar dört bir yandan çevremi sarmıştı, Ferdinand'ın yüzü ayın, koyu mavi gökteki sarı ayın ışıklarının arasından parlıyordu... Seni bekliyorum, dedi Ferdinand, söylediğinin bu olduğuna neredeyse eminim, Samuel'in beni beklediğini söylemiyorsa. O zaman asla sonuna kadar uzaklaşamayacağımı düşündüm... Yanaklarımdan ıslak bir şeyin aktığını hissettim, *hush-a-by, don't you cry**, diye fısıldadı Ferdinand ve öldüğümü bilmemin tek nedeni bunun bir cehennem olmasıydı, insanlar cehennemin ölümden sonra geldiğini sanıyorlar ama tümüyle yanılıyorlar, cehennem öncesi, sonrası değil ve ben bir salya, alev, kusmuk ve dışkı gölünde sıkışıp kalmıştım, yukarıdan gelen ışığın içinde ayı ve iskelet dans ediyordu çevremde, ama uzanamadım ışığa... Bir de ruhum olduğunu biliyordum, çünkü o beni ışığa kaldırıyordu, ama ışıktan ödüm patlıyordu, arkamı döndüm, üzüntülü şaşkınlığıma geri düştüm, bu katran ateşi düşüncesi kötü bir düşünce, düşünceler böyle oluyor, her zaman kötü olanları kazanıyor ve ölüm korkunç derecede aptal, böyle olmasına izin vermiyorlar, oysa neyse o... Tanrı'yı lanetledim çünkü kötü, çünkü yok ve ölmediğimi, tersine yeniden dirildiğimi anladım, düşünebildiğim yalnızca buydu, oysa düşünemiyordum aslında, insan her şeye sahip olamaz, sık sık farkına varmışımdır bunun, kendimi sevgiye hazırlamıştım ama insan kendini buna hazırlayamaz, gülümseyen bir kuşla karşılaşmaya hazırlanmak gibi, sonra o an, her şeyin yeniden başlayacağı an geldi, çünkü biz in-

* "Sus bebek, ağlama." Ünlü İngiliz ninnisi. (ç.n.)

sanlar kendimizi değiştiremesek de en azından her zaman yeniden başlayabiliriz ve böylece ışığa gitme cesareti buldum, tek gördüğüm şey çocuktu, şayet çocuk hakkında yalan söylediysem bu doğru değil, çünkü insan yalnızca doğrusunu bildiği şeyler için yalan söyleyebilir ve ben çocuğu bilmiyordum, kendimi bile bilmiyordum neredeyse ama tepemdeki yıldızların arasında koşan küçük atların at bedenlerinde çarpan at yüreklerinden başka bir şey olmadığını, buna büyülü bir anlam yüklememem gerektiğini bilecek kadar dünyayı tanıyordum, evrenin onları benim için koşturduğunu ileri sürmeye ihtiyacım yoktu, hayır, onlar yıldızların arasında koşan küçük, güzel atlardan başka bir şey değillerdi, bu yeter de artardı, sonra elimdekini bıraktım, yukarı doğru yüzdüm, soluk alabiliyordum, ışığı içime çektim, içtim, yuttum... Her şey ışıktı...

Dumanlı bir kafayla doktora nakilden sağ çıkıp çıkmadığımı sordum. Beynim ilk önce akciğerleri tanıyor, bodrum katına yeni bir kiracı almak gibi, gelenin iyi ve kötü alışkanlıklarını tanımak zaman alır. Ayağa kalkıp tuvalete gidebilir miyim, sonra yatağa geri dönecek kadar hava olur mu ciğerlerimde? Evet. (Artık işerken yanma hissetmiyorum.)

Sırtımı yastıklara dayayıp rahatça oturuyorum, elimde bir bardak suyla yeni akciğerlerin kimin olduğunu soracak kadar topluyorum cesaretimi. İlkin yalnızca göğsümde o tanıdık karanlığın çöktüğünü hissediyorum, bulanıklık giderek ağırlaşıyor, sonra her şeyi yiyor. Ardından yanıt geliyor. Soluğumu içime çekiyorum, yeniden dışarı verdiğimde eski bir bodrum kapısının gıcırtısını duymak gibi. G r e t h e.

Grethe ameliyathaneye sandıklarda geldi. Kutular. Korkunç bir yanlış yapmak üzereymişim gibi bir duygu. Öyle

olsun. Böbrekleri bir kutudaydı, kalbi bir başkasında, sonra karaciğeri ve akciğerleri de unutmamalı. Nasıl her şeyden bu kadar iyi haberim olabiliyor? Hiç kimse, ben bile, küçük dilin sallandığını göremiyor, ama ben onun orada sallandığını biliyorum. Grethe ölmüştü ama pek çok organı sağlamdı, kesinlikle burada sözünü ettiklerimden daha fazlası, ama bilmiyorum, ben yalnızca kutuları saydım, dört taneydi, daha fazlasını da sayabilirim, konu saymak değil. Yüreğinden asla bir sorunu olmamıştı, tekerlekli kutu kulak tırmalayıcı bir sesle bana getirilirken iki yana sallanıyordu. Şimdi artık yüreği Grethe'nin işine yaramazdı. Ama beni ilgilendiren akciğerleriydi, bir kazada ilk zarar gören akciğerlerdir, demek ki Grethe'nin başına çok korkunç bir şey gelmemişti. Zavallı Grethe mutfak dolabından bir şey çıkaracakken tabureden düşmüştü. En üst rafın kapı tokmağına uzandığı sırada kocası ona bir şey sormuştu, Grethe ve kocası sağırlar gibi kollarını sallayarak, hızlı hareketlerle iletişim kurmuşlardı.

Grethe'yle ben birlikte şınav çekebilir miyiz? (Evet, iki tane çekebiliyoruz.)

Grethe yaşamdan ayrılmıştı ama akciğerleri benim içime iyice yerleştiler, Grethe'nin ölmeden önce yaşamına sımsıkı yapışması gibi. Kendinden ve başkalarından, özellikle kocasından beklentileri çok azdı. Kocasına bir ad bulmayı başaramıyorum, ad bana gelmek istemiyor, gelmiş olsaydı aşırı abartılı bir ad olurdu, yalnızca sirk artistlerinin taşıyabileceği türden bir ad. Grethe kocasını hiç sevmiş miydi? Yoksa Grethe sevgiyi anlayamadan mı ölmüştü? Belki de bunu yapan hiç kimse yoktur. Yüreği o kutuda kullanılmamış bir silgi gibi mi yatıyor? Bilmiyorum, bilmiyorum. Başlarından neler geçtiği konusunda hiçbir fikrimin olmadığı

akciğerleri benim kaburgalarımın arkasında duruyorlar, kaburga kafesi bir korse gibi akciğerleri sarıyor. Bu tanım çok yalın kalır, bedenin bir ev ya da bir limonluk değil de canı ne isterse yapan bir organizma olduğunu unutmak çok kolay; beynin karında bulunduğunu söyleyenler bile çıkıyor, kanıtları da var!

Şimdi Grethe'nin akciğerleri bir K'ya benzeyen bir beden kılıfının içindeler, kollarımı öne, biraz yukarı uzatmış, uyurgezerler gibi dolaşıyorum, Hindistan cevizli kek almak için hastane kafeteryasına gidiyorum. Grethe'nin orada, göğüs kafesimin içinde benim sözlerimi dinlemek için kendini zorladığını fark edebiliyorum. Soluk al, diyorum koridorlardan ağzımın kenarlarında çikolata kırıntılarıyla yatağıma dönerken. Akciğerlerime verdiğim emirle yanıt arasındaki saniyelerde gerçekleşenleri birlikte yaşıyoruz, dramlar! Komediler!! Pantomimler!!! Grethe soluk alırken ben bir göçmen kuşunki kadar sevimsiz bir yüzle dimdik ileri bakıyorum. Soluk derinlerden geliyor, yanında aşağı bir şeyler çekmeden kendini bırakmıyor. Grethe'nin akciğerlerinin arkasında soluğu çeken başka akciğerler var ve bu beden parçası değiştirme kargaşasından sonra ben sözü edilmeye değecek kadar kendimi göstermediğim bir dünyaya dayanabilmek için daha donanımlı olacağım. Çok büyük bir egoyla doğdum, başkalarının "down sendromu"yla doğması gibi. Örneğin konunun ben olmaması gerekirdi, ama ne yana dönersem döneyim kendi yüzümü görmeye çalışırken buluyorum kendimi, boynum neredeyse sonuna kadar burulmuş, kafam bir penguen gibi arkaya dönük.

Sayısız makine bipliyor, kafamın üzerinde konuşma balonları gibi asılı düzineyle küçük torba var ve benim bunların içinde ne olduğundan hiç haberim yok. Bense ürkütücü

bir güçle doluyum, kendimle bir hesaplaşmaya girme gücüyle. İlk süt dişimi su bardağında gördüğüm kadar net görüyorum bunu, daha önce hiç şimdiki kadar çok yitirecek şeyim olmadığını itiraf ediyorum kendime. Doktor arkasını döner dönmez boğazımdan çıkan borulardan kurtuluyorum, titrek bacaklarımı yere indiriyorum, sallanarak dışarı çıkıp merdivenlerden iniyorum, bir erkek bisikleti buluyorum, üstünden düşmemeyi umuyorum. Şimdi gıcırtısız soluklar alabilirim ve canımın istediği her şeyi yapabilirim! Bisikleti deli gibi bir hızla limana sürüyorum, bir bisiklet demirine bırakıyorum.

Norveç arkada, Fransa önde, ben dünya denizlerinde dolaşan bir gemide kaçak yolcuyum. Uzun bir geceden sonra teknenin dibinde gizlenip yattığım yerden uyku sersemi bir şekilde çıkıyorum, gıcırtılı merdivenleri tırmanıyorum, güverteye ve gökyüzüne bakan küçük kapıyı açıyorum, ilerideki dalgalara bakıyorum. Rüzgâr saçlarımı savuruyor, deniz havası tenimi elektriklendiriyor, düşüncelerimin çevresinde bir bulut var, sonra kendimi tekneden aşağı atıyorum. Çok aşağılardaki su derin ve karanlık. Düşüyorum, düşüyorum. Havanın içinden geçerken rüzgârla savrulan iki koldan daha fazlasıyım, yüzümde çığlık atan üç ağızdan, bütün maviliğin içinde göz kırpan dört gözden daha fazlasıyım ve yağmurda bulutlardaki damlalar kadar çok bacak koşuyor, ayaklar suyun kabuğunu kırıyor. Çevremde balinalar ağlayan bir çocuğu avutur gibi yüzüyor, aşağı, daha aşağı uçuyorum, denizin dibine kadar iniyorum, yosunlara ilk önce karnım değiyor. Avuçlarımı kumla dolduruyorum, gözyaşlarını binlerce küçük kum taneciğiyle siliyorum, kumla yanaklarımı ovalıyorum. Sonra ayağa kalkıyorum,

su molekülleri arasında koşuyorum, balıkları, alev alev çiçekleri geçiyorum, arada sırada duraklıyorum, bir taşa yaslanıp dinleniyorum, sonunda kayalara tırmanıyorum. Paris'e, Cimitière des Longs Réages'e doğru gidiyorum, ama bu yoldan değil, yürüyerek ağaçların arasından geliyorum, dalların arasından arkadaki dünyaya bakıyorum. Ona ulaşmanın yolunun bu olduğunu biliyorum.

Kilise mezarlığında cesetler bana hoş geldin demek için mezarlarından dışarı, güneş ışığına çıkmışlar, tatlı bir rüzgâr onların saç tutamlarını ve kemiklerini okşuyor. İskelete dönüşmüş olanlar gülüyorlar, iskeletler her zaman gülüyormuş gibi görünür. Ferdinand anlatılamayacak kadar güzel olmayı sürdürüyor. Ona "çak bir beşlik" selamı veriyorum, bütün gülünç selamlar içinde bula bula bunu buluyorum, bir Adolf Hitler selamı bile daha fazla yakışık alırdı ve belki de Ferdinand'dan bunu bekliyorum, Hitler'e bir selam, onun gibi saçma sapan düşüncelerle dolu olan birine de bu uyar. Hepsi bir tarafa, AMİN'in yazılışının 1+16+12+17 olduğuna inanıyor.

Ama Ferdinand yalnızca şefkatle ellerimi tutuyor.

"Yavrum benim," diyor, "her şeyden bu kadar çok korkmana gerek yok. Yazı yazdığın sürece altından kalkmayı başarabilirsin."

Onun beni neyle suçladığını anlıyorum, yeterince yazmıyorum, henüz bir roman yazmaya başlamadım. Onun tek istediği bu, onu yaşamda tutmamın tek yolu da bu. Bir roman, "konu"sundan daha fazlasıdır her zaman, anlattığı olaydan daha büyüktür. Roman aynı zamanda hakkında bir şey söyleyemediği ama bütünlüğünün ve yaratılışının gücüyle var olan bir şeydir ve aslında okura verdiği de budur.

"Öyle değil mi," diyorum.

"Hımm," diyor Ferdinand.

"Ama ne hakkında yazacağım," diye soruyorum.

"Sevgi," diyor Ferdinand.

Ona sıkıca sarılıyorum, onu daha önce hiç sevmediğim kadar çok sevdiğimi hissediyorum.

"Samuel benim *doppelgänger*'im,*" diye fısıldıyor kulağıma, "projemi Samuel ilerletecek."

"Sana benzeyen bir insan mı?" diye soruyorum.

Ferdinand "Elbette," diyor, *doppelgänger* ürkütücü, korkunç, kendi türünü tehdit eden, benliği işgal eden bir şey gibi görülüyor. Ama güvenlikten ürkütücü tabloya doğru bir kayma gerçekleşti, çünkü arkaik dönemlerde *doppelgänger*'in bambaşka bir işlevi vardı, bir tür korumaydı. Bir güvence!"

Elimi çarpan yüreğimin üzerine koyuyorum, sözcükleriyle aynı tempoda çarptırmaya çalışır gibi.

"Gidip Samuel'i bulmalısın," diyor Ferdinand.

"Gerçekten yapmalı mıyım bunu?" diyorum.

Ferdinand gülüyor.

"O kadar kederli durma," diyor. "Şimdi göğüs kafesin küçük, güzel balonlarla dolu, uçup gidebilirsin. En önemlisi cesur olup bir seçim yapmak. Samuel'in yarın bir kriket maçı var, git ve onu izle sen de."

"Cesur olacağım," diyorum. "Ama o kriket karşılaşmasını şimdiden gördüm. Ve dürüst olmak gerekirse bence Samuel bana gelebilir, beni ormandaki kulübede ziyaret etmeye davet edeceğim onu."

"Bu iyi bir fikir," diyor Ferdinand. "Ağaçların tepesinde bir çocuk yaratabilirsiniz."

---

* "Görsel ikiz" anlamıyla pek çok dile yerleşen Almanca terim. (ç.n.)

"Ama o tıpkı bir çocuk mu olacak peki?" diye soruyorum. "Yoksa evde, dairemdeki hayvan mı?"

"Evet, pekâlâ o da olabilir," diyor Ferdinand. "Ya da başka bir çocuk olabilir."

Erdemli ve iffetli bir yaşam sürdürmek, beni anlatan şey bu işte. Ama demek ki varılan sonuç, Samuel ve benim için artık doğru zamanın geldiği. Birbirimizi yeterince uzun süre bekledik. Bunun içine atlamaya, mutluluğu seçmeye, kendimi korkuluktan aşağı atmaya ve yukarı doğru çıkacağıma inanmaya cesaret etmekten daha ürkütücü ne olabilir, evet, tersi değil, ama balkonda kalmayı sürdürmek, manzaraya hayran hayran bakmak, böylesi güzel manzarası olan bir balkona yerleştiği için kendine hayran kalmak... İnsan böyle yaptığında deniz hıyarı gibi kendi beynini yer. Haydi Samuel ve benim adıma sevinelim, sonunda kendimizi içine atacağız, iki kuş gibi gökyüzüne uçacağız, ya da sinekler gibi, her şeyi tamamlamadan yumurta bırakmayan sinekler var ve insan mantık dışı uzunluktaki hayatının o büyük aşkının erişilebilir olduğunu gördüğünde onu yakalamak zorundadır, durgun yaşamına korku getirebileceği endişesiyle durmaktan çekinmeksizin güzel bir gün sunacak ışığa doğru atılır, tutkusu gerçekse elbet!

"Ama ya yine de Samuel ve ben birbirimizi istemezsek," diyorum. "O kadar uzun zaman geçti ki..."

"O zaman başka bir adam bulursun sen de," diyor Ferdinand. "Beni bulma yeter."

"Anlıyorum," diyorum. "Üstelik ne olursa olsun mutsuz biteceğini de biliyorum zaten."

"Yaşam böyle işte," diyor Ferdinand. "İnsanlar hep böyle söylemez mi?"

Bir süre sessizce duruyoruz. Ferdinand'ın gözleri nemleniyor.

"Ne var Ferdinand?" diye soruyorum

Bunun üzerine ağlamaya başlıyor, ölüler ülkesine ulaşmadığını söylüyor.

Uzun süre gözlerinin içine bakıyorum, ikimizin de gözlerinden yaşlar dökülüyor. Sonra hızlı hızlı beş kez göğsüne vuruyorum. Bana korkulu gözlerle bakıyor.

"Çocuk, sana patlayan yürek tekniğini öğretti mi?"

"Elbette."

"Niye anlatmadın peki?"

"Bilmiyorum," diyorum. "Kötü bir insan olduğum için."

"Hayır," diyor Ferdinand. "Sen kötü bir insan değilsin. Sen harika bir insansın. Benim en sevdiğim insansın. Ama arada sırada tam bir baş belası oluyorsun. Gördün mü, nasıl görünüyorum şimdi?"

"Hazırmış gibi görünüyorsun."

Onu son kez öpüyorum.

"Benim sevgili K'm," diyor.

"Uyurken benim hayallerimde gezebilirsin," diyorum. "Düşlerimde sana gösterdiğim resimleri, değişikliğin resimlerini görebilirsin."

Sonra Ferdinand beş adım atıyor ve bir daha geri dönmemek üzere ölüyor.

Tekneyle geri dönüyorum, gökyüzünde delik açan Norveç dağlarına bakıyorum. Şimdi Ferdinand, ağaçlar ve deniz ve hava.

Eve geldiğimde burnumu hayvanın kafasına dayıyorum, varoluşun kendisini kokluyorum, ekşi ve tatlı kokuyor, küçük

kafasını okşadığımda bunun için hiçbir şey yapmadığım halde çocuğu gerçekten sevdiğimi anlıyorum.

Sonra sonunda aynaya bakıyorum, aynanın öteki tarafında dünya başlıyor, gözlerimin çevresindeki kırışıkları görebiliyorum. Ama Ferdinand'ı sonuna dek bağışlamaya karar verdim! Balkondan atlarken elimi sıkıca yakalamaya çalıştığı için elini tenimde hissedebiliyorum şimdi bile. En azından balkondan atladığı için onu bağışlamak istiyorum! Ama karar vermiş olsam bile acı veriyor. Belki henüz kendimi bağışlamadım. Onun elini aşırı uzun süre tuttuğum için, elini aptalca bir şekilde bıraktığım için. *Agape**, bağışlanmayı hak etmek için bir şey yapmaya ihtiyaç duymamak. Bu da bir tür sevgi.

Aynadaki yüz ciddi, yaşam için vazgeçilmez bir karar almışım gibi ve ayrıca şişmeyi de bırakmış.

Daha önce öğrencilerimin karşısında bir parça ifşa olmuştum, müdürdense hiç söz etmiyorum, bende bir şey görmüştü o, ama kesinlikte var olmayan bir şey görmüştü herkes. Aslında bir şeylerin olduğu yerde, yokluğu ve tersini görmüşlerdi. Okula giden trene biniyorum, makinistin sesi dikkatimi çekiyor, ne kadar üzgün geliyor kulağa. Sonra tren duruyor, bu beni rahatlatıyor, insanın çok üzgünken tren kullanması tehlikeli.

Sanki dilimin kaçmasından korkuyormuş gibi sımsıkı kapadığım dudaklarımla üstlerimin yanına gidiyorum. Bu koşullar altında ne söylediğimi anlamak zor olmalı. Ne diyorum? Söylemek olanaksız.

"Teşekkür ederim," diyorum.

İşimin başına geçmeden önce bir şema dolduruyorum.

* Katolik inancında Tanrı'nın kullarına bağışladığı sevgi. (ç.n.)

"Çalışma koşullarının sağlığım üzerinde olumsuz etkisi olduğunu düşünmüyorum!" sözlerinin yanındaki birden beşe kadar sayılardan birine çarpı koymak için karar vermem gerekiyor. Müdürün sorusu çok geç geliyor. Yanıt istenmeyen sorular bekletilir, böylece bir önemleri kalmaz. Bütün yaşamı anlamlı sorularla karşı karşıya bırakıyoruz, sonunda varoluşumuz tümüyle karanlığa gömülüyor ve onu ışığa çıkardığımızda yanıtlar ne olursa olsun bir şey yapmak için çok geç olduğundan kabul edilemez şeylere dönüşüyorlar, elimizde kalan tek şey daha önce sormadığımız için duyduğumuz pişmanlık. İşimde kalmayı sürdürüp aynı zamanda kendime sadık olsaydım müdürün gözüne batacaktım, benden kendi annesinden rahatsız olduğundan daha fazla rahatsız olacaktı. İşte kalıp kendimi sisteme uydursaydım bir depresyona gömülecektim, evi yenilemekle, mangal yapmakla uğraşacak, boğaza takılan bir köfte gibi can sıkıcı ölçüde normal bir şeyle ölüp gidecektim. Kendi düşüncelerime sadık kalarak yaşamalıyım, her zaman en çok kendiminkilere sadık kalarak, bana dayatılanlara daha az uygun. Önemli olan nedir? Neyin anlamı var? Odysseia'yı aratmayacak maceralarla dolu bir ömür bırakmak istiyorum ardımda, kendi benliğime inanmak istiyorum ve yazı bana ne kadar sahte görünürse görünsün yine de burada kendimi gerçeğe başka her yerden daha yakın hissediyorum, matematik ortada, belki de gerçeğin yokluğu benim için bu kadar netleştiğindendir.

Öğrencilerime el sallayarak onlarla vedalaşıyorum, onları asla unutmayacağımı biliyorum. Derslerle ilgili tek bir kötü söz yok, yatağının başucunda ders vermekle ilgili yakışıksız sözcüklerle dolu bütün bir sözlük duruyor olsa bile. Öğrenciler içimde yer etmişler, onlara kartpostal göndereceğime

söz veriyorum. Olumlu şeylerden biri de tam şimdi sevgi yerine, daha çok erotizmi düşünmem. Samuel'in çıplak bedenini görmek için sabırsızlanıyorum ve sevgiye ters düşmüyor bu, daha çok tam aynısı ve belki de olumlu değildir, ama bütünüyle olumsuz olduğunu da sanmıyorum.

Kulübenin dışında, ormanın ortasında duruyorum, gökyüzü lacivert, yaz rüzgârı ayın sarı ışıklarını yol boyunca çekip yer küreyi dolaştırıyor. Dönüyorum, orada göz alıcı Samuel duruyor, sanki ışık saçıyor bütün o yeşilliğin ortasında, uzun kirpikleriyle bir ceylan gibi göz kırpıyor, gözleri ağır çekim film sahnelerindeki gibi açılıyor, kapanıyor. Bana doğru yürüyor, yüzüne üflüyorum, yüzüme bir tüyle yavaşça dokunuyor. Sonra daha fazla beklemiyoruz.

SAMUEL TRENDE canının sıkılmasını seviyor, üstelik iki dakikadan daha uzun süre boyunca, ve ben de trende canımın sıkılmasından hoşlanmaya başlıyorum. Böylece kulübeden eve giderken birlikte canımız sıkılıyor ve bunu hızla yapıyoruz! Yolcuların bedenlerinin yandığı, Munch'un *Çığlık* tablosundaki gibi kaskatı olduğu türden tren kazalarını düşünmüyorum, çünkü tam şimdi olduğumuz pozisyonda kaskatı olsak kim bilir nasıl görünürdü? O zaman bedenler rahmimin ağzından içime giren, bir yumurtayla karşılaşan, hemen Maeve Bebek adında bir cenine dönüşen sperm hücresini korurlardı. Doktor bedenimi komaya sokuyor, Samuel'inkini de. Komada el ele tutuşuyoruz, bu sırada Maeve bir seradaki fasulye filizi gibi yetiştiriliyor. Koma düşüncesini bulmamın nedeni böylece karnımda gerçek bir insan olmasının nasıl bir şey olacağını gözümün önüne getirmekten kurtulmam. Hamile olmayı daha ileride başka bir bağlamda düşünebilirim, kendimi hazır hissettiğimde. Orada bitki gibi yatarken Samuel hiç durmadan küçük Maeve'in nasıl olduğu konusunda gevezelik ediyor, kendisi bunu, doğmadan önceki durumunu çok iyi hatırlıyor. Dokuz ay sonra Samuel ve ben artık bozuk değiliz, doktor sargılarla, en iyi yağlar ve otlarla bizi tamir etmiş ve pencerenin önünden

uçan bir albatrosla uyandığımızda kurt adam yatağın altında gizlenen cenini yiyor. Her şey bunu başlatmak için açılıyor, dolaplar, çekmeceler ve bluzlar, ardından bedenim cennetin kapısı gibi açılıyor, korku içinde içimden bana bakan dev kafaya bakıyorum, bir sis düdüğü gibi uluyanın benim kendi kafam değil bu kafa olmasını isterdim. Ses beni utandırıyor. Çocuğun dışarı çıkarken benim şeylerimi de yanında götürmesinden korkuyorum, sonunda şimdi içeride şöyle böyle bir düzen kurulmuşken çocuğun içimdeki değerli şeyleri çekip alacağından ürküyorum ve Maeve'in benden daha çok şey bildiği duygusuna kapılıyorum, kötü bir duygu bu, Maeve her şeyi biliyor, her an ağzını açıp akıcı bir Fransızcayla bir şeyler söyleyebilir. Çocuğun kulaklarını yakalıyorum, çekip dışarı çıkarıyorum, o zaman Maeve kulakları sağır edici bir zafer çığlığı atıyor, kollarını havaya kaldırmış, iki küçük pazısını şişirmiş bağırıyor: *Give me more! Give me more!**

Sarsılmış bir şekilde Samuel'e bakıyorum.

"Duydun mu?"

"Neyi sevgilim? Sanırım sağırım."

Göz kapakları buruşuklar, birbirlerini tanıyor gibi yapmıyorlar, Maeve dimdik bana bakıyor. Artık pişman olmak için çok geç; yaz ve anında gerçekleşsin. Maeve'in pembe poposuna vuruyorum, sonunda sesi kesiliyor, sonra her şeyin yeniden kapanması, tutturulması ve bağlanması gerekiyor ki dışarıdan tehdit edici, soğuk ve düşmanca bir şey içeri sızmasın. Ama tehdit içerinden geliyorsa, sütle birlikte göğsümden kanlar akıp kollarımdan ellerimin içine sızıyorsa dışarıdan hiç tehdit gelmemesi neye yarar ki? Çocuğun yüzündeki kanları yıkarsam ben kendim de akıp gidecek miyim?

* İng.: "Daha ver! Daha ver!" (ç.n.)

Memelerim minnacık, ebe bu küçük göğüslerle bir çocuğu emzirebilmemin olanaksız olduğunu söylüyor, unutmaktan başka yapacak bir şey yok. Üzülüyorum, hastaneden ayrılıyorum, dalgın dalgın tek odalı dairenin kapısını açıyorum, burada kendimi evimde hissetmem gerekirken daha da çok kuşkuya kapılıyorum, benden ne beklendiğini bilmiyorum. Dairede iki insan var, Maeve ve Samuel, benden hemen önce kapıdan girmiş olmalılar ve bunun en huzursuzluk veren yanı da bana belli bir güven duyuyor olmaları. Üstelik Norveççeleri o kadar kötü ki ne duysalar inanıyorlar. Pencereden dışarı, bulutsuz gökyüzüne bakıyorum, yine de damlalar düşüyor, bu kadar huzursuzluk veren de bu. Boşuna bulutları arıyorum, kulübeyi özlüyorum, genelde orayı özlerim, her zaman en azından bir bulut vardır. Samuel mutfakta gürültü yapıyor, neyle uğraştığını bilmiyorum, kötü planlar kuruyormuş gibi görünen Maeve'e tek başıma bakmalıyım. Maeve yüzünü buruşturuyor, kazalar böyle zamanlarda olur. Yüzünü buruşturmasından Maeve'in yattığı yerde bir o yana bir bu yana dönüp göbek bağını çekerken altına yapmayı düşündüğünü anlıyorum, Maeve'in dışarıdaki çimenlerde altına yapması gerektiğini düşünüyorum. Bir elimle tutup kaldırıyorum, ötekiyle bir plastik poşet buluyorum. Maeve küçük kollarıyla çırpınıyor, sol meme ucuma yapışıp emiyor ben koşmaya başladığımda. Belli ki çok aç kalmış ama kapıda tökezlediğimde Maeve memeyi ağzından kaçırıyor, kapı arkamdan hızla kapanıyor. Çocuğun bedenin parçalarından biri, sanırım kolu, yani Maeve'in dört bacağı yoksa, kapıya sıkışıyor, çocuğun evde kaldığını anladığımda kendimi aptal hissediyorum, dışarıda benimle birlikte yalnızca parmakları açık minicik bir el var, bakkaldan kaç tuvalet kâğıdı rulosu alacağımı işaret

eder gibi. Ardından bir çığlık duyuyorum. Ağlamaya başlıyorum, Maeve kapıyı açıp gözyaşlarımı yalayarak temizleyene kadar susmuyorum. Sonra küçük pudingi poşete koyuyorum, merdivenleri koşarak iniyorum.

Dışarıda yağmur yağıyor, Maeve'in ıslanmasını istemiyorum. Çocuk su geçirmez ama saçları ıslanırsa kafatasını çevreleyen sarı bukleleri yakışıksız bir şekilde yapışacaklar. Deniz kurallarını öğretmeye zamanım olmadı henüz ama Maeve aylar boyu o bulanık suda kaldığına göre diyorum kendi kendime orada öğrendiklerini unutmamıştır herhalde. Çimenlikte poşetten dışarı çıkıyor, yıkanması gerektiğini ileri sürüyor, bunun üzerine "Tabii, tabii," diyorum, "o zaman saçlarının çirkin olmasına razısın demektir." Onu yüreklendirecek bir şeyler bulup söylüyorum. Ne yazık ki ağzını tam kapatmak istemiyor. Yüzünden aşağı sular süzüldüğünde gözlerini yumup ağzını açması gerektiğini sanıyor Maeve, oysa tam tersi, ama bu benim suçum değil. Dışarıda içeride olduğundan daha özgürce hareket edebilir ve her yer tehlike dolu, kaldırım kenarları su birikintilerinde bitiyor, Maeve böylece tek başına hayatta kalmayı öğrenecek, benim tırnak makasını bulup bacaklarının arasından sarkan, Maeve'i ve beni birbirimize bağlayan yaşam bağını, o kauçuk kabloyu kestiğim gün ve böylece yalnızlık iki katına çıkacak. Kentin üzerini gök gürlemeleri kaplıyor, kulak zarlarını sarsıyor, Maeve sağanak yağmurda etli bir örümceğin arkasında patikada emeklerken şimşekler çakıyor. Maeve örümceği bir bacağından yakalayıp çekiyor, ağzına götürüyor, ince bacakların küçük bıyıklar gibi ağzından dışarı çıktığını görüyorum, sonra hepsini yutuyor. İğrenç bir görüntü ve en kötüsü de yattığımda örümceğin dışarı çıkacağı, çocuğun içinde yaşadığı her şeyi anlatacağı korkusuyla

gözüme uyku girmemesi. Maeve Pandora'nın kutusuna dönüşmüş. Ama sonra dışarı uçan küçük bir albatros oluyor.

"Günaydın," diye başımla selam veriyorum, onu çevreleyen yoğun sigara dumanlarının arasından.

Albatros sert gözlerle bana bakıyor.

"Yeniden içeri, Samuel'in yanına girmen gerekiyor," diyor.

"Emin misin?" diye soruyorum.

"Kesinlikle," diyor albatros. "Samuel senin büyük aşkın."

"Biliyorum, biliyorum," diyorum. (Gülümsemek gerek.)

Albatros alnımı öpüyor, el sallayarak vedalaşıyor.

Böyle kaçmam çok çocukçaydı ama özgürlükle olan ilişkimin tümüyle değiştiğini anlamıştım en azından. İçeride Samuel bizi kollarını açarak karşılıyor, ocağın başında durmuş, şişelerce süt ısıtmış, şimdi yorgunluktan tükenmiş, "Böyle sürdüremeyiz herhalde!" diyor. Maeve'de ya da bende bozuk para var mı diye soruyor, dışarıdaki telefon kulübesine gidiyor, bu sırada ben yatağa giriyorum, ay bulutların arasından yüzünü çıkarıyor. Samuel telefondan gelen sesi duyduğunda hızlı ve kararlı bir şekilde Emzirme Yardımı'nın numarasını tuşluyor, çok geçmeden evdeki yedinci baba elektrikli bir arabayla geliyor, gece yarısı olmuş. Samuel yaşlı babaya dairenin merdivenlerini gösteriyor, kafası eşarplı, kırmızı benekli elbiseli ufak bir kocakarıya benziyor adam. Kapımı açıyorlar, bir yastıklar, yorganlar denizinde gizlenmiş yatıyorum, aman ne güzel. En azından Samuel'in gözünde çok güzel; bir şey görmek zor, perdeler çekili. Yaşlı adam bluzumun düğmelerini açmamı istiyor.

"Çok küçükler," diyor, "ama hiç sorun değil."

Bir göğsü sıkıyor, her yana süt fışkırıyor, tavana kadar çıkıyor, Samuel'in gözüne süt kaçıyor. Sonra yaşlı adam gidiyor. "Yardım için teşekkürler."

Tuhaf Maeve'le konuşurken bir yandan da emziriyorum, gerçekten de yaşamımın geri kalanında ona bakmak zorunda mıyım diye soruyorum. Maeve "Yok canım," diye yanıtlıyor, "babacık bakabilir bana." O ve Samuel şimdiden bütün pratik işleri halletmişler, ev işleri konusunda anlaşmışlar, kaygılanmama hiç gerek yok, alışveriş listeleri yapmaktan kurtuluyorum.

"Çok teşekkürler," diyorum neredeyse duygulanarak.

Ama çalışmak için zamanım ve isteğim olsa da bir roman yazmaktan ürküyorum.

"Beni karşılayacak birinin olup olmadığını bilmeden nasıl kendimi düşmeye bırakabilirim?" diye soruyorum.

"Seni ben karşılarım," diyor Samuel.

O zaman teşekkür eder gibi elimi güzel kafasının üzerine koyuyorum, ona bir çocuk tarafından koparılan her çiçeğin verdiği bağışlamayı verdiğimi biliyorum, o olmasa dünya başka türlü olurdu.

Sırtımda yumrular çıkmaya başlayınca cennet bozuluyor, çok sayıda küçük yumru çıkıyor, tıpkı tren yolculuğundan sonra karnımda çıkan yumru gibi, ama o zaman yumrunun büyümesini istiyorduk, ayrıca sırtımdaki yumrular çok daha küçük ve kuşku uyandırıcı. Samuel boşuna onları geri itmeye çabalıyor. Önce endişeleniyoruz elbette. Doktora gidiyorum, Samuel ve Maeve evde kalıyorlar, ağlıyorlar ve iskambil oynuyorlar, yeniden kapıda durduğumda yaşlı gözlerle bana bakıyorlar. Ne yazık ki artık bir aile dostuna dönüşmüş olan doktorun söylediklerini sözcüğü sözcüğüne aktarıyorum. Doktor sırtımdakilerin tümör değil süt bezleri olduğunu söyledi! Küçük memelerde yeterince süt bezi olmadığı için bedenim ek olarak sırtımda süt bezleri

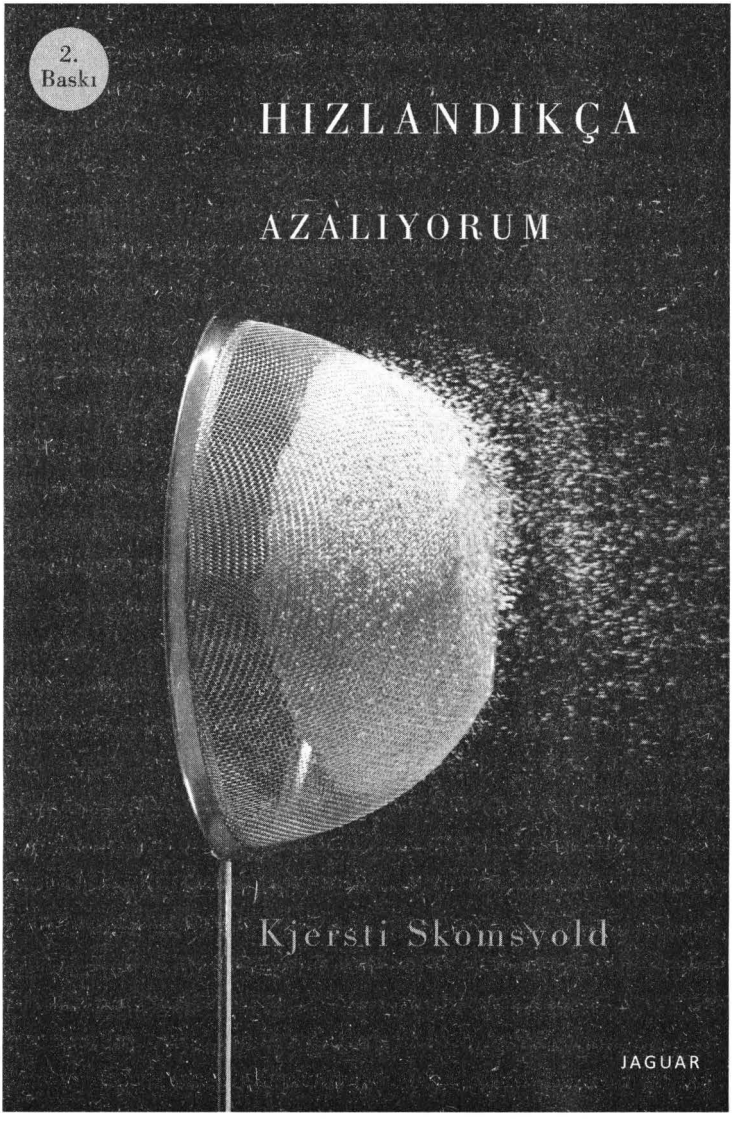
yapmış! Süt arkamdan öne doğru akıyor, Maeve bedenimin her yanından süt emiyor. Dişi aslan, yavrusunun yanında; ormanda her şey yolunda.

Zaman tümüyle kendi başına ilerliyor ve nihayet yazın geldiğini söyleyebiliyorum. Sabahın erken saatleri, yeni açılmış bir kurşun kalemle oturuyorum, sevdiğim şeyi inandırıcı bir şekilde yaratmak için çalışıyorum. Maeve yazı masasının yanında yatıyor, arada sırada onu emziriyorum, bir kolumla Maeve'i tutarken ötekiyle yazıyorum ve el değiştirdiğimde her şey başkalaşıyor, en az eskisi kadar güzel oluyor, artık iki elle yazmakta böylesine ustalaştım.

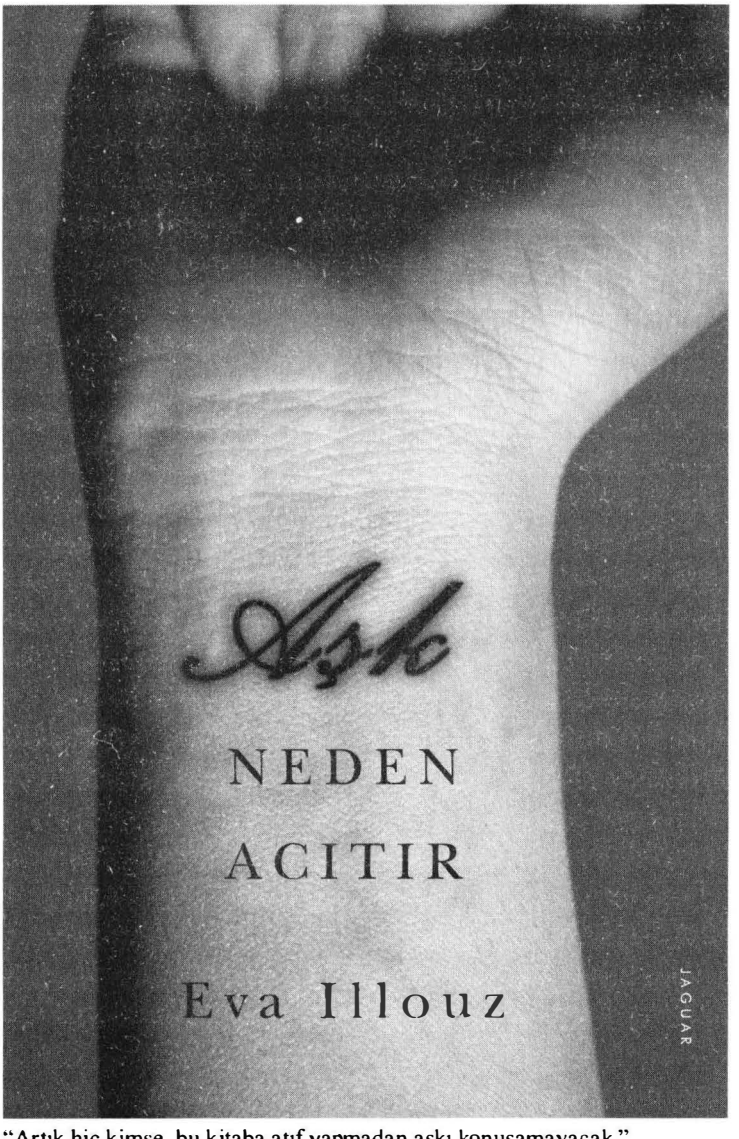
Sevgi üzerine yazmayı istediğim romanı, sahip olduğum sözcüklerle belirleneceğini, doğru bir tablo çizmesi gerekmeyen hiçbir öykü olmayacağını düşünüyorum. Sevgi'yi anlatacak dile sahip değilim, Sevgi söz konusu olduğunda bütün öteki şeyler rutine dönüşüyor. Dünyaya gelen yeni doğmuş bir çocuk için rutinler olmazsa her şeyin karmaşa olması gibi. Tek büyük şey Sevgi, başka hiçbir şeyin bir anlamı yok. Ama belki Sevgi üzerine yazmam gerekmiyordur, belki böyle yaparsam ona zarar veririm. Kendimi bir şeyden koparmak için yazıyorum, ama kendimi Sevgi'den koparmak istemiyorum, belki de böyle yaparak onunla ilgili doğru bir şeyler söyleyebilirim. *Atopos**, sınıflandırılamayan, sevilen. İnsan bir şeyi nitelendirme olanağına sahip olur olmaz artık onu sevemez. Ama belki ben sevileni tuhaflaştırabilirim, bunun yapılabilmesi gerekir, böylece Sevgi'yi de tuhaflaştırınış olurum ve böyle yaparak onu daha az anlarım, böyle olunca Sevgi parçalanmamış olur.

* Ender duyguları, olağanüstü deneyimleri tanımlamakta kullanılan Yunanca felsefi deyim. (ç.n.)

Buna kafa yoruyorum. O yaz gününün sıradanlığı, yaşamın daha önce hiç başka türlü olmamış gibi görünmesi hoşuma gidiyor. Sonra çok özel bir duyguya kapılıyorum. Bakışlarımı harflerden kaldırıyorum, gizemli Maeve'e bakıyorum, artık bana hiç ürkütücü gelmiyor. Dipsiz yeşil gözlerinin içine bakıyorum, benimle hiçbir ilgisi olmayan bir yaşam iradesi görüyorum. Çocuğun bir çocuk değil başka bir şey olduğunu anlıyorum. Çocuk bu kitabın sözcükleri olmalı, yoksa onu nasıl gözünüzün önüne getirebilirdiniz ki?

"Yeryüzünde yaşadığın her mutlu an kederle ödenmek zorundadır."

"Artık hiç kimse, bu kitaba atıf yapmadan aşkı konuşamayacak."
Die Zeit

"Aşkın ve evliliğin değişen biçimleri hakkındaki araştırmalarda bir milat..."
Axel Honneth

“Mutlu azınlığa!”

K., sorunlu öğrencilerden oluşan bir okulda matematik öğretmenliği yapıyor. Doğum gününde öğrencileri yaşını sorduğunda "33" diyor, "İsa'nın yaşındasın," diyerek ölüm vaktinin geldiğini hatırlatıyor ona öğrencileri. Oysa, sevgilisi Ferdinand'ın intiharıyla zaten bir parça ölen öğretmenlerinin, akciğer nakli beklediğinden haberleri yok. Eğer uygun bir akciğer bulunamazsa K.'nın yaşamla göbek bağı kopacak. "Öteki taraf"taki Ferdinand ise boş durmuyor: K.'yı yazar Samuel'le yakınlaşmaya, bir roman yazmaya ve bir bebek sahibi olmaya teşvik ediyor sürekli. Fakat K., bebeğe bakabileceğinden emin değil, tıpkı hayatta kalıp kalmayacağını bilmediği gibi. Onun yerine bir "hayvan" edinmeye karar veriyor. Bir yumurta ve kuluçka makinesi alıyor. Bir gün yumurta çatlıyor, hayvan ortaya çıkıyor. K., gerçek çocuğa hazırlık olması için adını "çocuk" koyuyor. Çocuk'u ise bir plastik poşete...

Hayati bir sorunu olan K.'nın hayat verme içgüdüsü, enerjisi hiç düşmeyen bir romana dönüşüyor *33*'te. Düğümler atılıyor, düğümler çözülüyor. Nefes alınıyor, nefes veriliyor. Sorular soruluyor, -bazen- yeni sorularla cevap veriliyor onlara.

Kjersti Skomsvold'un, melankolik tavrını gerçeküstü bir anlatımla birleştirdiği romanı *33*'ü *Hızlandıkça Azalıyorum*'u da Türkçeye kazandıran Deniz Canefe Norveççeden çevirdi.

"Çocuğa radyoda duyduklarımı, bir insanın bedenine hiç dokunulmazsa onun öldüğünü anlatıyorum, bu bir tokat gibi. Çocuk bana bakıyor; ama yüzünde hiçbir ifade yok ve bir anda bedensel temas düşüncesi huzursuzluk verici bir şey olmaya başlıyor. Şimdi belki kendimi tekrarlıyorumdur, büyük olasılıkla öyle yapıyorum. Önemsiz şeyleri yineliyorum, bu sırada önemli olanlar yazılmamış kalıyor. İnsan asla her şeyi söylemeyi başaramıyor."

JAGUAR KİTAP
"Mutlu azınlığa!"

15 00

Kapak Tasarım David Drummond

/jaguaryayinlari /jaguarkitap /jaguarkitap

www.jaguarkitap.com

9 786056 587870